

Dëlirje & Edukim

01 maj 2009 / 6 rebiulahir 1430 / Nr. 1 / Çmimi 1 €

REVISTË MUJORE FETARE EDUKATIVE KULTURORE SHKENCORE

- Besimi
- Pejgamberi ynë dhe shokët e tij
- Komentime nga Kur'ani
- Hadith
- Jurisprudencë
- Familja
- Minberi
- Dëlirje&Edukim
- Kolosët e Umetit
- Pyetje & përgjigje
- Tema

Islami & vetëvrasjet e sotme

Me të vërtetë, nga ajo që ndodh në ditët e sotme, siç janë shpërthimet në shumë vende të muslimanëve apo diku tjetër, Islami është i pastër.

Përkundrazi, në Islam jeta e njeriut është shumë e çmuar, madje për të ruajtur Jetën e njeriut kanë zbritur një numër i madh dispozitash.

Prandaj, ç'është kjo punë e atyre që vjedhin energjinë elektrike, ujan e pishëm dhe të tjerat me pretekst se të gjitha këto janë hallall?! A nuk e dinë ata se shteti nuk ka pasuri të vetën dhe se ajo realisht është pasuri e njerëzve? Dhe kur ti vjedh nga shteti, ti në të vërtetë je duke vjedhur nga të gjithë njerëzit e jo vetëm nga kryetari i udhëheqësise. Pra, je duke vjedhur nga populli që sundohet nga ky udhëheqës musliman, qoftë edhe vetëm gjëografikisht!

Këshilla e muajit

"...ruajuni asaj Dite që do të ktheheni tek Allahu"

[Bekareh 281]

Nr. 1
Falas

Kryeredaktor:
Zejd Haziri

Anëtarët e revistës:
Zejd Haziri
Unejs Murati
Fidan Xhelili
Xheladin Leka

Bashkëpunëtorët:
Muhamed Abdullahi
Sabahudin Selimi
Bali Sadiku

Redaktor gjuhësor:
Arian Koçi

Redaktor Teknik:
Avni G. Gashi

Ballina/Dizajni:
Avni G. Gashi

Boton:
Shtëpia botuese
El Atik
Gjilan Rep. e Kosovës

Tirazhi: 1000

Adresa:
Rr. M. Idrizi p.n 60000 Gjilan
Republika e Kosovës
Tel: 044 988 400
e-mail:
delirjedheedukim@gmail.com

PËRMBAJTJA

EDITORIALI	2
BESIMI	4
Vlerat dhe dobitë e Besimit	4
Besimi i muslimanit sunnij sipas Kur'anit të shenjtë, Hadithit të saktë pejgamberik dhe rrugës së të parëve tanë të mirë	8
PEJGAMBERI YNË DHE SHOKËT E TIJ	10
Kush është Pejgamberi yt?.....	10
KOMENTIME NGA KUR'ANI	13
Kaptina El-Isra vargu: 9	13
Kaptina Muhammed vargu: 24	14
HADITH	15
Hadithe pejgamberike dhe dobitë e tyre	15
Hadithi është argument më vete	17
Vargu i gjurmëve autentike nga Sahabët dhe Tabiinët	24
JURISPRUDENCË	27
Hyrje në shkencat e Fikhut (I)	27
FAMILJA	31
Sistemi familjar në Islam	31
MINBERI	35
Gjendja e besimit të sigurtë në të pranuarit e këshillës	35
DËLIRJE & EDUKIM	40
Senedi, pozita dhe rëndësia e tij në Islam	40
Për Sunnetin	44
KOLOSËT E UMETIT	46
Muhammed Nasiruddin Albani	46
PYETJE & PËRGJIGJE	48
Shpjegim rreth vendimit mbi vrasjen e jomuslimanëve të siguruar (apo të mbrojtur nga shteti Musliman)	47
Fjalë e shkurtër mbi xhematin e tekfirit dhe hixhretit	48
Zmbrapsje nga nxitimi në tekfir	50
TEMA	51
Islami dhe vetëvrasjet e sotme	51

EDITORIALI

Fjala hyrëse e Kryeredaktorit

Allahun e falënderojmë për të mirat e panumërta me të cilat na ka begatuar, edhe pse falënderimet tona kurrë nuk mjaftojnë. Salavatet dhe selamet qofshin mbi Pejgamberin tonë, Muhamedin sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, mbi familjen e tij të ndershme, mbi shokët e tij të pashembullt dhe mbi vëllezërit e tij, të cilët ndjekin traditën e rrugën e tij dhe e ndriçojnë atë te njerëzit.

Revistën tonë, siç e patë edhe ju, lexues të nderuar, e kemi emërtuar "Dëlirje dhe Edukim" dhe arsyeja e zgjedhjes së këtij emri është përshatja e këtij emri me qëllimet dhe veprimtarinë tonë akademike e shkencore si intelektualë fetarë të kualifikuar. Më poshtë po sjellim për ju karakteristikat që përmban ky emër dhe që detyrimisht qëllimet tona të përshtaten me emrin e revistës.

Lexus i nderuar!

"Dëlirje dhe Edukim" nuk është diçka e re, nuk është një risi që nuk ka bazë në thirrjet e Pejgamberëve të Allahut, përkundrazi, është një metodë që Allahu i Lartmadhëruar e ka bërë të ligjshme për ta dhe këtë, me lejen e Allahut, do ta sqarojmë me pak fjalë në këtë hyrje, kurse shpjegimi i hollësishëm i mbështetur në argumente e fakte nga shpallja dhe fjalë e vepra të njerëzve të devotshëm të brezave të artë të këtij umeti do të vijojë në numrat e ardhshëm të revistës sonë, në dashtë Allahu!

"Dëlirje dhe Edukim" është një metodë e thirrjes në fenë e Allahut, në praktikimin e saj. Kjo metodë përbëhet nga dy veprime të pandara njëra nga tjetra.

Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem është një Pejgamber i cili e ka kryer misionin e tij, me të cilin ka qenë i ngarkuar nga Krijuesi i tij, dhe nuk ka mbetur gjë që është e mirë për ne dhe na afron tek Allahu që ai të mos na e ketë treguar. Në anën tjetër, nuk ka gjë që është në dëmin tonë dhe që na largon prej Allahut e na afron pranë zjarrit të xhehenemit e të mos na ketë paralajmëruar. Këtë ia ka vërtetuar edhe Allahu i Madhërishëm kur ka thënë: "Sot jua përsosa fenë tuaj, e plotësova dhuntinë Time ndaj jush dhe zgjodha që Islami të jetë feja juaj." (El-Maide: 3)

Mirëpo, pas vdekjes së Pejgamberit tonë e deri më sot, njerëzit nga injoranca dhe preokupimi i tyre me filozofitë e huaja kanë shpikur në çështje të fesë rituale, adhurime, bindje, besëtytni, ideologji dhe praktika të ndryshme që nuk burojnë prej saj dhe janë të refuzuara nga ana e Allahut të Madhërishëm, saqë një përqindje e madhe e adhurimeve në fe kanë pësuar ndryshime dhe njihen si fe te njerëzit, kurse adhurimet, ritualet dhe qëndrimet e drejta që i janë shpallur Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem konsiderohen si risi! Transmetohet nga Shekiku se Abdullah ibën Mesudi ka thënë: "Si do të qëndroni ju kur t'ju kaplojë trazira; kur i madh në të plakët, kurse i vogli në të rritet dhe njerëzit e marrin për Sunet? E nëse ndryshohet, thonë: "U ndryshua Suneti!" Ata thanë: "E kur do të jetë kjo, o Ebu Abdullah?" Ai tha: "Kur lexuesit tuaj të shtohen, por ata që kuptojnë (fenë) pakësohen, kur t'ju shtohen udhëheqësit, kur besnikët nga ju do të jenë të paktë dhe kur dunjaja të kërkohet me vepra të ahiretit." (Transmeton Darimi («/287/191), Hakimi në

Mustedrek (4/514-515), Bejhakui në "El-Med'hal" (nr. 858). Senedi i tij është autentik, siç ka deklaruar Dhehebiu në "Et-Telhis".)

Injoranca e madhe e muslimanëve për fenë burimore që i është shpallur Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem dhe shokëve të tij dhe ndërimi i traditës së tij me shpikje të njerëzve në fe e ka bërë të vetën dhe kjo i ka çuar ata drejt humbjes së krenarisë dhe lumturisë që kanë pasur të parët e devotshëm të këtij umeti.

Kthimi i kësaj krenarie dhe lumturie nuk mund të realizohet vetëm se përmes "Dëlirjes dhe Edukimit"; dëlirje e fesë nga botëkuptimet, bindjet, adhurimet, ritualet dhe praktikatat që nuk kanë bazë në fenë e shpallur të Pejgamberit tonë dhe pastaj edukimit të muslimanëve me këtë fe të dëlirë nga ato gjëra. Nuk ka mundësi të edukohen muslimanët me edukim të mirëfilltë e pastaj ta rifitojnë krenarinë dhe lumturinë e tyre në këtë botë duke u edukuar me fe të stërmbushur me botëkuptime, bindje dhe risi të shpikura e të marra për fe, por që nuk i përkasin asaj që i ka zbritur Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem. Në fillim duhet pas-truar feja nga ato gjëra të shpikura në fe dhe pastaj të edukohen me të. Normalisht, kjo nuk nënkupton se edukimi duhet lënë anash në tërësi, derisa feja jonë e pastër të dëliret nga risitë, sepse kjo kërkohet kohë të gjatë dhe mund e përpjekje të madhe nga hoxhallarët dhe dijetarët e kësaj feje, mirëpo dëlirja e fesë dhe edukimi i muslimanëve në të ecin paralelisht në bazë të punës dhe dijes së hoxhallarëve.

Dijetari i madh islam me origjinë shqiptare, Muhammed Nasiruddin Albani, në librin "Vendimi për Fikhu el-Vakië" thotë: "...çelësi i kthimit të

krenarisë së Islamit është praktikimi i ditorisë së vërtetë dhe të dobishme dhe veprat e drejta dhe të mira. E kjo është një çështje shumë e madhe, të cilën muslimanët nuk mund ta arrijnë vetëm se duke praktikuar metodologjinë e Dëlirjes dhe të Edukimit (et-Tasfijeh ve et-Terbijeh), të cilat janë dy obligime të rëndësishme dhe të mëdha.

Me të parën, dëlirjen apo tasfijeh, kam për qëllim disa gjëra, si:

1. Dëlirja e besimit islam prej asaj që nuk i takon asaj, si shirku, mohimi i cilësive të Allahut, komentimi (i shtrembër) i tyre si dhe refuzimi i haditheve të vërteta, të cilat kanë të bëjnë me besimin... e kështu me radhë.

2. Dëlirja e jurisprudencës islame nga mendimet e gabuara të cilat kundërshtojnë Kuranin dhe Sunetin dhe lirimin e mendjes (së njerëzve) nga gjurmët e pasimit të verbër (taklidit) dhe nga fanatizmi medhhebor.

3. Dëlirja e librave të tefsirit, të fikhut dhe të moralit prej haditheve të dobëta dhe të shpikura si dhe prej israilijateve dhe të këqijave.

Kurse me obligimin e dytë, edukimin-terbijeh, pata për qëllim edukimin e një gjenerate të zhvilluar mbi këtë Islam të dëlirë prej të gjitha atyre që përmendëm. Pata për qëllim edukimin me një edukim islam të vërtetë që nga zanafilla e tij, pa ndonjë ndikim të edukimit perëndimor jobesimtar. E, nuk ka dyshim se realizimi i këtyre dy obligimeve kërkon mund të madh, të përbashkët dhe të sinqertë nga të gjithë muslimanët: xhematet dhe individët, nga ata të cilëve me të vërtetë u intereson ngritja e një shoqërie islame të humbur (prej kohësh) në disa vende të cilëve u janë dobësuar themelet. Secili duhet të japë mundin e vet në atë fushë dhe profesion që ushtron.

Nga kjo kuptojmë se dijetarët, të cilët i njohin dispozitat e Islamit të vërtetë, patjetër duhet të kujdesen që t'i thërrasin muslimanët në mësimin e tij, si në besim edhe në metodologjinë e saj. E pasi t'ua bëjnë të mundur që ta kuptojnë atë, atëherë duhet t'i edukojnë në të ashtu siç thotë edhe Allahu i Lartë-

suar: "Jini edukatorë në bazë të asaj që keni mësuar dhe studiuar." (Ali Imran: 79)

Kjo është zgjidhja e vetme, me të cilën kanë ardhur tekstet e Kuranit dhe të Sunetit, siç thotë edhe Allahu i Lartësuar: "Nëse ju ndihmoni Allahun, Ai do t'ju ndihmojë ju dhe do t'ju bëjë të qëndroni fort në këmbët tuaja." (Muhammed: 7)

Falënderimi i takon vetëm Allahut për atë se të gjithë muslimanët janë në pajtim se kuptimi i Fjalës së Allahut: "Nëse ju ndihmoni Allahun" është: Nëse punoni me atë që ju ka urdhëruar Ai, (atëherë) Allahu do t'ju ndihmojë ju".

Pa dyshim që kjo metodë e thirrjes në fe, siç e përmendëm edhe më lart, është metodë edhe e Pejgamberit tonë, e praktikuar dhe e ushtruar nga vetë ai, i mësuar nga Krijuesi i tij i Madhërishtëm, siç argumentoi edhe ky dijetar me vargun e mësipërm nga surja Ali Imran. Për këtë do të sjellim një citat pejgamberik nga argumentet e shumta që mbështesin këtë metodologji të thirrjes në fenë e Allahut të Lartësuar.

Transmetohet se një njeri i kishte thënë Pejgamberit sal-Iallahu alejhi ve sel-lem: "Çfarë do Allahu dhe çfarë do ti bëhet." Pejgamberi sal-Iallahu alejhi ve sel-lem i tha: "A më bëre mua rival të Allahut?! Përkundrazi, çfarë do Allahu vetëm (bëhet)." (E transmeton Ahmedi («/214 dhe 224), Buhariu në Edebul-Mufred (783) dhe të tjerët me sened të mirë.)

Ky citat, siç e vëreni edhe ju lexues të nderuar, na tregon shumë qartë se si Pejgamberi ynë jo vetëm që e ka mësuar shokun e tij se si duhet të flasë në këtë çështje besimi, por fillimisht e ka mësuar se thënia e tij nuk ishte në rregull duke e qortuar atë me fjalët: "A më bëre mua rival të Allahut?!"

Prandaj, kjo metodë e thirrjes në fenë e Allahut është metodë e lashtë me burim hyjnor, të cilën ai që ka pak dije në shkencat e fesë nuk e mohon dhe nuk e refuzon, kurse mohimi nga ana e ndonjë profani

apo injoranti i bën dëm vetëm mohuesit.

Për sqarimin e kësaj metode thirrjeje në këtë numër po mjaftohemi me kaq, edhe pse në fushën e "Dëlirjes dhe Edukimit" në këtë numër keni artikuj që janë element i kësaj thirrjeje, kurse në numrat e ardhshëm do t'i qasemi sqarimit të saj hollësisht. Allahu është Dhuruesi i suksesit!

Në bazë të kësaj hyrjeje, lexuesi fillimisht e ka kuptuar domethënien e emrit të revistës dhe mund të kuptojë shumë lehtë edhe qëllimet tona me botimin e kësaj reviste. Në fund, po ju lë me qëllimet dhe dëshirat tona nga botimi i kësaj reviste.

Qëllimet tona janë:

- t'i ofrojmë popullit tonë dije fetare në mënyrën më të qartë, më të kuptueshme, më të thjeshtësuar, sa më bindëse dhe profesionale;

- t'i japim popullit tonë mësim të thukëta fetare, kulturë të gjerë në kuptimin e fesë në mënyrë të mirëfilltë e të drejtë, pa shtrembërime, pa mjegullina, ashtu siç i ka zbritur Pejgamberit tonë dhe shokëve të tij;

- të hedhim dritë mbi shumë çështje e probleme të errëta e me plot dyshime;

- ta përhapim Islamin në mënyrë sa më autentike, nga burimet e shpalljes së pastër, me qëllim që të ofrojmë arsimim e kulturë për popullin tonë, që të dalë nga padija e prapambetja fetare dhe për të ndriçuar mendjet e tyre me Islamin burimor, me gjuhën e argumentit, fakteve dhe studimeve të përpikta të dijetarëve të shquar të Islamit, me shpresë se do të jemi tregues të rugës së drejtë, të cilën duhet ta ndjekim të gjithë, dhe udhërrëfyes në të vërtetën universale dhe unike.

I Madhërishti Allah është Ai që na jep sukses!

Kryeredaktori

VLERAT DHE DOBITË E BESIMIT

1. Vlera e diturisë është në varësi të asaj që mësohet dhe dija mbi Allahun e Madhëruar është më e vlefshme që të mësohet. Pra, dituria e besimit, e tevhidit, është dituria më e vlefshme dhe e meriton më shumë që të kërkohet.

Imam Ibën Rexheb El-Hanbelij thotë: "Dituria e dobishme është ajo që e njeh robin me Zotin e vet, i tregon për Të që ta njohë dhe ta njësojë, ta ndiejë dhe të turpërohet prej Tij si dhe ta adhurojë sikur e sheh Atë, i lartmadhëruar qoftë Allahu.1

2. Besimi dhe tevhidi janë qëllimi i krijimit të xhinëve dhe njerëzve.

Allahu i madhërishëm thotë: **"Nuk i kam krijuar xhinët dhe njerëzit për tjetër vetëm se të më adhurojnë, nuk kërkoj prej tyre furnizim dhe as të më ushqejnë."**

Fraza "...të më adhurojnë", sipas mendimit të drejtë të komentuesve, është tevhidi, d.m.th. "të më njësojnë".

3. Është çelësi i thirrjes së të gjithë të Dërguarve, kurse besimi është qëllimi që janë dërguar Pejgamberët përgëzues e qortues. Allahu i Lartësuar thotë në disa ajete:

"Ne kemi dërguar në çdo popull të Dërguar, që t'ju thotë adhuroni vetëm Allahun e largohuni nga tagutët (adhurimi i dikujt tjetër)."

"Nuk kemi dërguar ndonjë Pejgamber para teje veçse i kemi shpallur atij se nuk meriton të adhurohet askush përveç Allahut, andaj më adhuroni Mua."

"E ti, pra, pyeti ata të Dërguarit që i dërguam para teje, a kemi lejuar që në vend të Allahut të adhurohen zota të tjerë?"

Ja, pra, i Dërguari i Allahut, mik dhe i zgjedhur i Tij, për trembëdhjetë vite me radhë pas dërgimit të tij qëndroi duke thirrur në përmirësimin e besimit dhe pastrimin e saj nga shirku, idhujtaria e injoranca. Ai e vazhdoi edhe pas emigrimit të tij në Medinë pastrimin e akides dhe qortimin e asaj që e kundërshtonte tevhidin. Para tij të gjithë të Dërguarit e Allahut kanë thënë të njëjtën gjë:

"O populli im, adhuroni vetëm Allahun, ju nuk keni të adhuroar tjetër që meriton adhurimin përveç Tij."

Jusufi alejhi selam, që ishte sprovuar në burg, ftonë në

tevhid dhe ua vonoi përgjigjen dy shokëve të tij, të cilët e kishin pyetur. Edhe pse ata mezi prisnin që Jusufi t'u përgjigjej, ai i ftoi në tevhid dhe u tha:

"Unë kam braktisur fenë e një populli që nuk e beson Allahun as botën tjetër, e ata ishin jobesimtarë. Unë ndoqa fenë e prindërve të mi: Ibrahimit, Is'hakut, Jakubit. Neve nuk na takoi t'i përshkruajmë kurrë një send shok Allahut. Ky (besim i drejtë) është dhuratë e madhe nga Allahu ndaj nesh dhe ndaj njerëzve, por shumica e njerëzve nuk falënderojnë. O ju dy shokët e mi të burgut, a është më mirë të adhurohen zota të ndryshëm apo Allahu, i vetmi ngadhënjimtar?" Ata që ju adhuroni përveç Allahut nuk janë tjetër vetëm se emra që pagëzuar ju dhe prindërit tuaj. Allahu nuk shpalli ndonjë fakt për ta, vendimi (në çështje të adhurimit) nuk i takon askujt pos Allahut, e Ai urdhëroi të mos adhuroni tjetër vetëm Atë. Kjo është feja e drejtë, por shumica e njerëzve nuk e dinë."

Hoxha i Islamit, Ibën Tejmijje, Allahu e mëshiroftë, ka thënë:

"Kjo në Kur'an përmendet në shumë vende. Allahu qartëson se të gjithë Pejgamberët kanë urdhëruar në tevhid, njësimin e Allahut, që të adhurohet vetëm Allahu, i Cili nuk ka shok, dhe kanë ndaluar nga adhurimi i dikujt tjetër prej krijesave apo marrjen për zot. Gjithashtu, Allahu tregon se fatmirët janë besimtarët, ata që e njësojnë Allahun, ndërsa ata që i bëjnë shirk (shok) Allahut, ata janë më fatkëqijtë. Këtë Allahu e ka përmendur përmes të gjithë të Dërguarve dhe ka qartësuar se ata të cilat nuk i besojnë Pejgamberët, janë mushrikë (idhujtarë)."2

4- Për shkak të saj Allahu ka zbritur librat. Allahu i madhërishtëm thotë:

"Me urdhrin e Tij ia zbret engjëjt me shpallje atij që Ai dëshiron nga robërit e Vet, (duke u thënë) t'ua tërhiqni vërejtjen se nuk ka të adhuruar tjetër vetëm Unë, pra të më keni frikën."

5- Allahu krijoi xhennetin dhe zjarrin për shkak të akides.

Kush e kundërshton besimin, tevhidin, do ta kapë zjarr sipas kundërshtimit të tij, ndërsa kush e mohon esencën e saj, do të jetë në zjarr përgjithmonë, Allahu na ruajtë!

6- Për shkak të saj Allahu e krijoi këtë botë dhe e zbriti Ademin dhe gruan e tij nga xhenneti në këtë botë, që ai dhe pasardhësit e tij të jetojnë e ta ndërtojnë këtë botë duke e njësuar Allahun dhe duke iu nënshtruar Atij.

7- Për shkak të saj është bërë e ligjshme lufta në rrugën e Allahut.

Allahu i madhërishtëm thotë: "Luftoni ata (idhujtarët) derisa të zhduket sprova e tyre dhe derisa të aplikohet feja vetëm për Allahun..."

Imami i njohur dhe komentuesi i Kuranit, Muhamed ibën Xherir Et-Taberij, Allahu e mëshiroftë, kur komenton frazën "të zhduket sprova", thotë: "Të zhduket shirkun, idhujtaria, e të mos adhurohet askush tjetër përveç Allahut, i Cili nuk ka shok, e kështu tërhiqet nga robërit e Allahut sprova e tyre." Ndërsa për frazën "e të aplikohet feja për Allahun", thotë: "Derisa të jetë nënshtrimi dhe adhurimi i sinqertë për Allahun, jo për dikë tjetër."3

Ndërsa imami Ibën Kajjim El-Xhevziyeh thotë: "Për shkak të tevhidit janë ngritur shpatat e luftës."4

8- Besimi, tevhidi, është obligimi i parë ndaj robërve:

Allahu i Lartësuar thotë: **"...dhe dije se nuk ka të adhuruar tjetër me meritë përveç Allahut."**

Imam Buhariu, Allahu e mëshiroftë, thotë: "Ka filluar me diturinë para fjalës dhe veprës."5

Transmetohet nga Ibën Abasi, Allahu qoftë i kënaqur me të, se i Dërguari i Allahut sal-Iallahu alejhi ve sel-lem, kur e dërgoi Muadhin në Jemen, i tha: "Ti me të vërtetë po shkon te një popull prej ithtarëve të librit (të krishterë e hebrenj). Gjëja e parë që do

t'u kumtosh le të jetë dëshmia se nuk ka të adhuruar tjetër me meritë përveç Allahut. Nëse të përgjigjen..."6

Në një transmetim: "Thirri ata derisa ta njësojnë Allahun e Lartësuar."

9- Besimi, tevhidi, është natyrshmëria në të cilën Allahu i ka krijuar njerëzit.

Allahu i Lartësuar thotë: **"Përqendro vetveten tënde sinqerisht në fenë, e i larguar prej çdo të kote, (e ajo fe), feja e Allahut në të cilën i krijoi njerëzit, s'ka ndryshim të asaj natyrshmërie të krijuar nga Allahu, ajo është feja e drejtë, por shumica e njerëzve nuk e dinë."**

I Dërguari i Allahut sal-Iallahu alejhi ve sel-lem ka thënë: "Çdo i lindur lind në natyrshmëri (Islam), e prindërit e tij e bëjnë çifut, të krishterë ose zjarrputist."7

Më poshtë do të jepet edhe sqarimi i natyrshmërisë.

10- Veprat pranohen vetëm me besim të pastër.

Allahu i madhërishtëm në disa ajete thotë: **"Kush bën vepër të mirë, qoftë mashkull ose femër, e duke qenë besimtar, Ne do t'i japim atij një jetë të mirë (në këtë botë), e (në botën tjetër) do t'u japim shpërblimin më të mirë për veprat e tyre."**

"Me të vërtetë ty të është shpallur, e edhe atyre para teje, nëse i bën shok (Allahut), veprat e tua janë të asgjësuar dhe ti do të jesh prej të humburve."

"...e sikur t'i përshkruajnë shok Zotit, kishte për t'ju

shkuar huq ajo që kanë vepruar."

11- Bindja, besimi, nëse vërte-tohet te një person, do ta ruajë gjakun dhe pasurinë e tij. Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem thotë: "Jam urdhëruar t'i luftoj njerëzit derisa të dëshmojnë se nuk meriton të adhurohet askush përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguar i Tij. Nëse e dëshmojnë këtë, janë të mbrojtur gjaku dhe pasuria e tyre, përveç me të drejtë të Islamit, e llogaria e tyre është tek Allahu."8

Gjithashtu ka thënë: "Kush thotë La ilahe il-Allah (s'ka të adhuruar tjetër me meritë përveç Allahut) dhe ka mohuar ato që adhurohen pos Zotit, është e ndaluar pasuria dhe gjaku i tij, e llogaria e tij është tek Allahu."9

12- Vendi i pasuesve të besimit të pastër është xhenneti. Allahu i madhërishtëm thotë: **"...ai që i përshkruan Zotit shok, Allahu ia ka ndaluar atij xhennetin dhe vendi i tij është zjarri. Për mizorët nuk ka ndihmës."**

Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem thotë: "Kush e takon Allahun duke mos i bërë shok Atij askënd, do të hyjë në xhenet. Ndërsa kush e takon Atë duke i bërë shok, do të hyjë në zjarr."10

I Dërguari i Allahut gjithashtu thotë: "Kush dëshmon se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut, i Cili nuk ka shok, se Muhamedi është rob dhe i Dërguar i Tij, se Isai është rob i Allahut dhe i Dër-

guar i Tij dhe është si rezultat i fjalës së Allahut "bëhu", që i është drejtuar Merjemes, e është frymë (shpirt) nga Allahu, se xhenneti është i vërtetë e zjarri i vërtetë, do ta fusë Allahu në xhennet prej cilësdo derë prej tetë dyerve të tij."11

Në një transmetim të Muslimit thotë: "Do ta fusë Allahu atë në xhennet, edhe nëse ka pak vepra."

Gjithashtu thotë: "Allahu ia ka ndaluar zjarrin atij që thotë la ilahe ilallah duke e bërë këtë vetëm për hir të Allahut." 12

13- Besimi është shkak i faljes së të gjitha mëkateve. Allahu i madhërishtëm thotë:

"Allahu me të vërtetë nuk e fal (mëkatit) t'i përshkruhet Atij shok (idhujtarinë), e përpos këtij (mëkati) i fal kujt do."

Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem thotë: "Allahu i Madhëruar ka thënë: "O biri Ademit, sikur të më vish sa Toka me mëkate e pastaj më takon Mua pa më shoqëruar askënd, do të vij me po aq falje."13

14- Allahu e ka bërë tevhidin, njësimin e Tij, prej të drejtave më të mëdha, ndërsa shirkun, idhujtarinë, prej mëkateve më të mëdha. Allahu i madhërishtëm thotë: "Zoti yt ka dhënë urdhër të prerë që të mos adhuroni tjetër pos Tij..." Gjithashtu thotë: "Nëse largoheni prej mëkateve të mëdha, të cilat u janë të ndaluara, Ne ju shlyejmë mëkatet e vogla dhe ju fusim në një vend të ndershëm."

Transmetohet nga Muadh ibën Xhebeli, Allahu qoftë i kënaqur me të, të ketë thënë: "Isha mbrapa Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem i hipur në gomar, kur ai më tha: "O Muadh, a e di cila është e drejta e Allahut për robërit dhe e drejta e robërve për Allahun?" Thashë: "Allahu dhe i Dërguari i Tij e dinë më së miri." Më tha: "E drejta e Allahut për robërit është që ta adhurojnë Atë dhe mos t'i bëjnë shok, ndërsa e drejta e robërve për Allahun është të mos i dënojnë ata që nuk i bëjnë shok Atij."14

15- Besimi është shkaku më i madh në largimin e sprovave të kësaj bote dhe të botës tjetër. Allahu i madhërishtëm thotë: "E atyre të cilëve u priu e mbara nga ana Jonë, do të jenë larg tij (xhennemit). Ata nuk do të dëgjojnë as zhurmën e tij dhe ata do të jenë përgjithmonë të kënaqur me atë që e dëshirojnë vetë. Ata nuk do t'i shqetësojë ajo frika e madhe (e fryrjes së surit) dhe do t'i presin engjëjt (duke u uruar): "Kjo është dita juaj, që ju premtohet."

Gjithashtu Allahu thotë: **"Kush bën vepër të mirë, qoftë mashkull ose femër, e duke qenë besimtar, Ne do t'i japim atij një jetë të mirë (në këtë botë) e (në botën tjetër) do t'u japim shpërblimin më të mirë për veprat e tyre."**

16- Besimi, tevhidi, është prej shkaqeve më të mëdha që të fitohet ndërmjetësimi i pronarit të mekamu el-mahmud,15 sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

Transmetohet nga Ebu Hurejra, Allahu qoftë i kënaqur me të, se ka thënë: "I kam thënë të Dërguarit të Allahut: "Kush e meriton më shumë shefatin (ndërmjetësimin) tënd?" Më ka thënë: "Kush thotë la ilahe ilallah (nuk ka të adhuruar me meritë përveç Allahut) i sinqertë, nga thellësia e zemrës." 16

17- Atyre që kanë besim të pastër Allahu u ka garantuar ndihmën, udhëzimin, sigurinë dhe sundimin në këtë botë. Allahu i madhërishtëm thotë: "Atyre nga mesi juaj, të cilët besuan dhe bënë vepra të mira, Allahu u premtoi se do t'i bëjë zotërues në atë tokë ashtu siç i bëri zotërues ata që ishin para tyre dhe fenë të cilën Ai e pëlqeu për ta, do ta forcojë e në vend të frikës Ai do t'u dhurojë siguri. Ata më adhurojnë Mua e nuk më shoqërojnë asgjë. E kush edhe pas kësaj mohon, të tillët janë ata (fasikunët) më të prishurit."

Gjithashtu Allahu thotë: "Ata që besuan dhe besimin e tyre nuk e ngatërruan me idhujtari (shirk), atyre u takon të jenë të sigurt dhe ata janë në rrugë të drejtë."

18- Besimi mbjell te pronari i saj forcë dhe qëndrueshmëri para sprovave, vështirësive, mundimeve e problemeve duke qenë kështu pasues i Pejgamberëve, të cilët e sollën këtë akide, besim, nga Allahu dhe ishin të durueshëm në rrugën e Allahut.

19- I pastron zemrat e besimtarëve nga shkaqet e ndarjes

dhe përçarjes, me të cilat janë sprovuar pasuesit e epsheve dhe risive (bidateve).

20- Besimi, tevhibi, bën që robi të jetë i pavarur dhe i lirë e të mos i nënshtrohet dhe përulet askujt nga krijesat.

Kjo na u mundësua të shkruajmë rreth vlerave të besimit, e ato ishin disa shenja të cilat i kupton i mençuri. E, Allahu e di qëllimin!

Vijon

Referencat:

1 *Vlera e diturisë së selefit ndaj halefit, Ibën Rexheb El-Hanbelij.*

2 *Mexhmul-fetava.*

3 *Xhamiu el-bejan (9\162).*

4 *Zadu el-mead (1\34).*

5 *Fet'hu el-barj (1\34).*

6 *Buhariu (1458), Muslimi (19), (31).*

7 *Buhariu (1292) dhe Muslimi (2658).*

8 *Buhariu (1399), Muslimi (21), Ebu Davudi (640), Tirmidhiu (606), Nesaiu (3986), nga Ebu Hurejra, Allahu qoftë i kënaqur me të.*

9 *Muslimi (23).*

10 *Muslimi ((93), (153), Ahmedi (3\325), nga Xhabiri, Allahu qoftë i kënaqur me të.*

11 *Buhariu (3435), Muslimi (28), nga Ubadete ibën Samiti, Allahu qoftë i kënaqur me të.*

12 *Buhariu (425), (6938), dhe kjo frazë është prej tij; Muslimi (33) nga Utban ibën Maliku, Allahu qoftë i kënaqur me të.*

13 *Tirmidhiu (3534), Ahmedi*

(5\154). *Dijetari ynë, Imam Albani, Allahu e mëshiroftë, e ka saktësuar në "es-Silsiletus-sahiha" (128).*

14 *Buhariu (2856), (7373), Muslimi ((30), (49).*

15 *Mekamu el-mahmud është vendi i lavdëruar që i është premtuar Resulullahut sal-IA-lahu alejhi ve sel-lem.*

16 *Buhariu (99), (6570).*

Shkëputur nga libri "El-Mukaddimeher-Reshideh" të dr.Muhammed Alu Nasër

Përshtati: Fidan Xhelili.

لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ فَوَّضُوا إِلَهُمْ كِبْرًا أَنْ يُبَدِّلُوا آيَاتِهِمْ وَاللَّهُ يَبْدُلُ مَا يَشَاءُ

1. Përse na ka krijuar Allahu i Lartësuar?

Allahu na ka krijuar me qëllim që ta adhurojmë Atë dhe të mos i shoqërojmë Atij askënd në adhurim.

Allahu i Lartësuar thotë: "**Unë nuk i krijova xhinët dhe njerëzit për diç tjetër, vetëm se për të më adhuruar Mua.**" [Dharijat: 56]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Obligimi i robit ndaj Allahut është që ta adhurojë Atë dhe të mos i

Allahu i Lartësuar thotë: "Dhe mos punoni djallëzi në tokë, pasi ajo është vënë në rregull, por drejtouni Atij (Allahut) me frikë dhe shpresë... Sigurisht që Mëshira e Allahut është kurdoherë pranë bamirësve." [A'rafë: 56]

Dhe thotë: "**O ju që keni besuar! Kushdo nga ju që e braktis fenë e vet (Islamit), atëherë Allahu do të sjellë një popull,**

Jini të bindur (dhe përmbushni detyrimet) ndaj Zotit tuaj, i Cili ju krijoi juve nga një (shpirt) njeri i vetëm (Ademi); dhe prej tij Ai krijoi bashkëshorten e tij, dhe nga ata të dy Ai krijoi burra dhe gra të shumtë. Kini frikë Allahun, nëpërmjet të Cilit ju kërkoni të drejtat e ndërsjella dhe mos i ndërprisni

BESIMI I MUSLIMANIT SUNNIJ SIPAS KUR'ANIT TË SHENJTË, HADITHIT TË SAKTË PEJGAMBERIK DHE RRUGËS SË TË PARËVE TANË TË MIRË

shoqërojnë Atij askënd në adhurim." [Buhariu dhe Muslimi]

2. Si duhet të jetë adhurimi ynë ndaj Allahut?

Ashtu si na ka urdhëruar Allahu dhe si ka porositur i Dërguari i Tij; me sinqeritet dhe pasim të Sunnetit.

Allahu i Lartësuar thotë: "**Ata nuk u urdhëruan për tjetër, veçse ta adhuronin Allahun me sinqeritet.**" [Bejjineh: 5]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Kush bën ndonjë vepër të cilën ne nuk e kemi urdhëruar, ajo do t'i refuzohet." [Muslimi]

3. Si mund të realizohet kuptimi i fjalës "adhurim i sinqertë" në zemrat tona?

Duke e adhuruar Allahun e Lartmadhëruar me frikë nga Zjarri i Tij, me shpresë në Xhenetin e Tij dhe me dashuri për Të.

të cilin Ai do ta dojë dhe ata do ta duan Atë, që janë të përluar ndaj besimtarëve, të rreptë ndaj mosbesimtarëve, që luftojnë në Rrugë të Allahut dhe gjithnjë të patrembur ndaj fajësimeve të fajësuesve (ose të atyre që vetë janë fajtorë). Kjo është Dashamirësia e Allahut, të cilën Ai e lëshon mbi ata që Ai do. Dhe Allahu është i Gjithëmjaftueshëm për të përmbushur nevojat e krijesave të Tij, i Gjithëdijshëm." [Maide: 54]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Kërkoj nga Allahu xhenetin dhe i kërkoj mbrojtje Atij nga zjarri!" [Hadith i saktë. Transmeton Ebu Davud]

4. Ç'është mirësia – virtyti në adhurim?

Të ndiesh mbikëqyrjen e Allahut të Vetëm, i Cili na sheh dhe i di të gjitha çështjet tona.

Allahu i Lartësuar thotë: "**O njerëz!**

marrdhëniet me barkun tuaj (të afërmit). Sigurisht Allahu është kurdoherë vëzhgues përmbi ju." [En Nisa: 1]

Dhe thotë: "**I Cili të sheh ty (o Muhamed) kur ti ngrihesh (vetëm, natën për faljen e tahaxhud-it (falje jo e detyruar pas mesit të natës). Dhe lëvizjet e tua në mesin e atyre që bien në sexhde (për Allahun bashkë me ty në pesë faljet e përcaktuara ditore në faljen e për-bashkët në xhami)."** [Shuara: 218-219]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Mirësia (virtyti) është që ta adhurosh Allahun sikur ta shohësh Atë; edhe pse ti nuk e sheh Atë, Ai të sheh ty." [Muslimi]

5. Përse Allahu i ka dërguar të Dërguarit e Tij?

Për të thirrur njerëzit në adhurimin e Tij dhe për të luftuar politeizmin. Allahu i Lartësuar thotë: "**Dhe vërtet që Ne kemi dërguar në çdo umet të Dërguar (duke shpallur:**

'Adhurojeni vetëm Allahun dhe shmanguni tagutit (gjithçka që adhurohet përveç ose përkrah Allahut).' Pastaj pati prej atyre popujve të cilët Allahu i drejtoi, pati edhe të tjerë të cilët e merituan dhe iu bë e pashmangshme rruga e gabuar. Udhëtoni pra nëpër tokë dhe shihni se si ishte fundi i atyre të cilët përgënjeshtroan (të vërtetën)!" [Nahl: 36]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Pejgamberët janë vëllezër dhe feja (thirrja) e tyre është një [çdo i Dërguar ka thirrur në tevhid -njësim të Allahut]." [Buhariu dhe Muslimi]

6. Ç'kuptojmë me Tevhidin 'el uluhije'?

Njësimin e Allahut në adhurim, si në lutje, zotim, gjykim dhe në adhurimet e tjera.

Allahu i Lartësuar thotë: **"Dije pra (o Muhamed), se padyshim nuk ka të adhuruar tjetër të merituar veç Allahut dhe kërko falje për mëkatin tënd dhe për besimtarët e besimtarët. Allahu e di mirë nga silleni ju dhe vendin ku qëndroni (në shtëpitë tuaja)."** [Muhamed: 19]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Le të jetë njësimi i Allahut, çështja e parë në cilën do të thirrni." [Buhariu dhe Muslimi]

7. Ç'kuptojmë me fjalën "La ilahe il-lall-llah"?

Nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut, Një e të Pashok.

Allahu i Lartësuar thotë: **"Kjo ngaqë Allahu është Ai i Vërteti, i Përherëshmi dhe gjithçka që ata (politeistët) lusin në vend të Allahut ose përkrah Tij është batil (e rreme, e humbur, e kotë). Dhe vërtet Allahu është Ai më i Larti, më i Madhi."** [Lukman: 30]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Kush thotë 'la ilahe ilall-

llah' dhe mohon atë që adhurohet përveç Allahut, për ne është ndaluar pasuria dhe gjaku i tij." [Muslimi]

8. Ç'kuptojmë me fjalën "Muhamedi është i Dërguari i Allahut"?

Nuk ka person tjetër që meriton të pasohet përveç Muhamedit, sal-IAllahu alejhi ve sellem.

Allahu i Lartësuar thotë: **"Thuaj: 'Bindjuni Allahut dhe bindjuni të Dërguarit, por nëse ju shmangeni, ai (i Dërguari) është përgjegjës vetëm për detyrën që i është ngarkuar atij (të përcjellë mesazhin e Allahut) ndërsa ju për atë që u është ngarkuar juve. Në qoftë se i bindeni atij, do të jeni në udhëzim të drejtë. Detyra e të Dërguarit është vetëm të shpallë (Mesazhin Hyjnor) në mënyrë të qartë."** [Nur: 54]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Sikur Musai, sal-IAllahu alejhi ve sellem, të ishte gjallë, ai do të më pasonte mua."

9. Ç'është njësimi i Allahut në emrat dhe cilësitë e Tij?

Pohimi i cilësive me të cilat Allahu e ka emëruar apo cilësuar Vetën në Kuran apo siç e ka cilësuar Pejgamberi i Tij, pa temthil-shëmbëllim, teshbih-krahasim, te'uil-komentim të gabuar, teatil-mohim ose mangësim (të cilësive të Allahut).

Allahu i Lartësuar thotë: **"...Asgjë nuk i përngjet Atij dhe Ai është Gjithëdëgjuesi, Gjithëshikuesi."** [Shura: 11]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Me të vërtetë Allahu ka 99 emra. Kush i mëson ato, hyn në xhenet."

Çdo emër nga emrat e Allahut është edhe Cilësi e Tij, ashtu siç i takon Atij, të Lartmadhëruarit.

10. Çfarë dobie ka tevhidi për muslimanin?

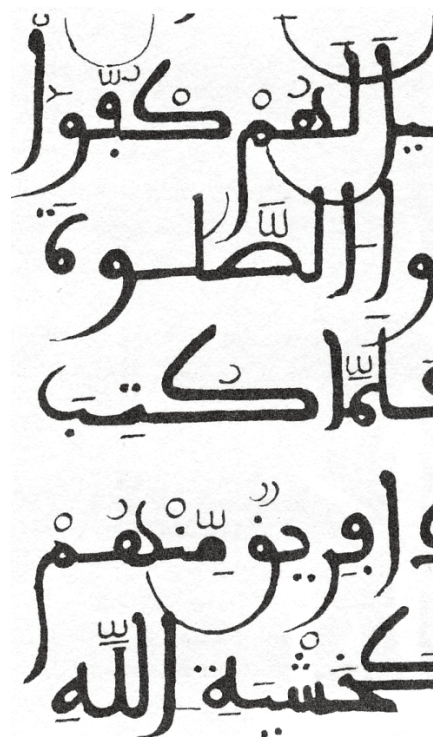
Udhëzim në dunja dhe siguri në ahiret, gjë e cila i siguron atij lumturinë në të dyja botët.

Allahu i Lartësuar thotë: **"Janë tamam ata që besojnë (në njësimin e Allahut dhe nuk adhurojnë tjetër përveç Atij) dhe nuk e ngatërrojnë besimin e tyre me dhulm (me të gabuarën, duke adhuruar tjetër përveç Allahut), për të cilët ka siguri të plotë. Mu këta janë të udhëzuarit."** [El En'am: 82]

Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sellem, thotë: "Obligimi i Allahut ndaj robërve të Vet është që të mos i dënojë ata që nuk i kanë shoqëruar kënd në adhurim." [Buhariu dhe Muslimi]

Përgatiti:

Komisioni për Kërkime Shkencore dhe Vërtetim të "Trashëgimisë Islame"- Qendra për Studime Metodologjike dhe Kërkime Shkencore "Imam Albani" – Jordani
Përshtati: Unejs Murati

Kush është Pejgamberi yt?

O ju muslimanë, shfrytëzimi më i mirë i kohës sonë është ta kalojmë atë në studimin dhe mësimin e historisë së Pejgamberit të pastër, të ditëve të shkëlqyera. Kjo e bën muslimanin të ndihet sikur ka jetuar me ngjarjet që kanë përjetuar muslimanët apo ndoshta të arrijë aq larg, sa që të ndiejë sikur është njëri prej atyre që mbajtën mbi supet e tyre atë peshë të madhe. Përmes historisë muslimanët mund të njihen me personalitetin e Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, me vulën e Pejgamberëve, me moralin e jetës së tij, me thirrjen e tij në paqe dhe në luftë.

Gjithashtu, muslimani mëson pikat e dobëta dhe të forta të muslimanëve, shkaqet e fitores dhe të humbjes dhe mënyrën si të silllet në situata të tilla, nëse gjendet në situata të tilla.

Me studimin e historisë së Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem muslimanët përforcohen në realitetin e tyre, duke u bindur edhe më shumë se Allahu është me ta dhe ndihmëtar i tyre, nëse ata ngrihen me adhurimin e sinqertë dhe janë praktikues të ligjit të Tij.

Allahu në Kuran thotë:

“O besimtarë, nëse ju ndihmoni (fenë) Allahun, Ai ju ndihmon juve dhe u forcon këmbët tuaja.” (Muhamed: 7)

“Ne patjetër do të ndihmojmë të Dërguarit tanë në jetën e kësaj bote, edhe ata që besuan, e edhe në ditën e prezantimit të dëshmive.” (Gafir: 51)

“E, Allahu patjetër do ta ndihmojë atë që ndihmon rrugën e Tij, se Allahu është shumë i fuqishëm dhe gjithnjë triumfues.” (Haxh: 40)

Këto faqe janë vetëm disa pjesë të vogla nga

historia e Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem. Qëllimi i tyre është që muslimanët të njihen pak a shumë me origjinën e tyre, me qëllim që të shërbejë si hyrje më e thellë në këtë histori të pastër pejgamberike.

Allahu në Kuran thotë:

“Muhamedi është i Dërguar i Allahut.” (El Fet’h: 29)

PREJARDHJA E TIJ

Ai është Ebul Kasim Muhamed Ibën Abdullah ibën Abdul-Muttalib (i quajtur Shejbe), ibën Hashim (i quajtur Amër), ibën Abdi Menaf (i quajtur El-Mugire), ibën Kussaj (i quajtur Zejd), ibën Kilab ibën Marre ibën Ka'b ibën Lu'a ibën Galib ibën Fahër (i quajtur Kurejsh, sipas tij fisi mori emrin), Ibëni Malik ibën En-Nadar (i quajtur Kajs), ibën Ken'aneh ibën Huzejmeh ibën Mudrikeh (i quajtur Amir), ibën Ilijas ibën Mudar ibën Nazzar ibën Me'ad ibën Adnan. Ka mendime se Adnani është biri i Ismailit.

EMRAT E TIJ

Xhubejr ibën Mut’am transmeton se Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: “Me të vërtetë unë kam emra. Unë jam Muhamedi, unë jam Ahmedi, unë jam shlyerësi, me mua Allahu e shlyen kufirin. Unë jam i ringjalluri i parë, të gjithë njerëzit ringjallen poshtë këmbëve të mia. Unë jam i fundit, nuk ka të Dërguar pas meje.” (Mutefekun alejhi) Ebu Musa el Esharij thotë se Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem tek ne e emërtonte veten duke thënë: “Unë jam Muhamedi, unë jam Ahmedi, unë jam ai që sjell harmoni, unë jam i ringjalluri i parë, të gjithë njerëzit ringjallen poshtë këmbëve të mia. Unë jam Pejgamberi

pendues dhe Pejgamberi mëshirues.” (Transmeton Muslimi)

PREJARDHJA E TIJ E ZGJEDHUR

Dije, Allahu më mëshiroftë mua dhe ty, se Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem është i zgjedhur nga të gjitha krijesat, Allahu e mbrojti babanë e tij nga rënia në zina, duke lindur nga martesat legjitime e jo nga martesat ilegale. Transmetohet nga Vathile ibën El Eska, Allahu qoftë i kënaqur me të, se Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: “Allahu zgjodhi nga fëmijët e Ibrahimit, Ismailin, e zgjodhi nga familja e Ismailit, Kenanin, e zgjodhi nga fisi Kenan, kurejshët, zgjodhi nga fisi Kurejsh fisin Hashimij dhe unë jam nga fisi Hashimij.” (Transmeton Muslimi)

Kur Herakliu e pyeti Ebu Sufjanin për prejardhjen e Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, ai iu përgjigj duke thënë: “Ai është me prejardhje të zgjedhur.” Herakliu tha: “Kështu, pra, të Dërguarit zgjidhen nga prejardhjet e zgjedhura në mesin e tyre.” (Transmeton Buhariu)

LINDJA E TIJ (SAL-LALLAHU ALEJHI VE SEL-LEM)

Ai është lindur ditën e hënë të muajit Rreb’ul-Evel. Thuhet në ditën e dytë të këtij muaji, në të tetën apo në të dhjetën, gjithashtu thuhet se ka lindur në të dymbëdhjetën ditë të këtij muaji.

Ibën Kethiri thotë: “E vërteta është se lindi në vitin e elefantit.”

HISTORIANËT THONË

Kur ka mbetur shtatzënë Eminia, ka thënë: “Nuk kam ndier asnjë vështirësi. E, kur lindi, me të ka lindur drita që shkëlqeu mes Lindjes dhe Perëndimit.”

Në hadithin e Urbad ibën Sarijes, Allahu qoftë i kënaqur me të, ai thotë se ka dëgjuar Muhamedin sal-IAllahu alejhi ve sel-lem duke thënë: “Unë tek Allahu, në Librin e Tij, jam vula e Pejgamberëve atëherë kur Ademi alejhi selam ishte dhe ua tregojnë qartësimin e saj thirrja e babait Ibrahim, përgëzimi i Isait ndaj popullit të tij dhe shikimi i nënës sime, që kur u linda, ka parë dritë që ka shndritur pallatet e Shamit.” (Transmeton Ahmedi dhe Et Tabarani)[1]

Babai i tij ka vdekur kur ai ishte në barkun e nënës së tij. Thuhet një muaj pas lindjes së tij apo edhe një vit pas lindjes së tij, por e vërteta është thënia e parë.

DHËNIA GJI MUHAMEDIT SAL-LALLAHU ALEJHI VE SEL-LEM

Gruaja e parë që i ka dhënë gji, pas nënës së vet, ka qenë Thuvejbja, e mbrojtura e Ebu Lehebit, pastaj u dërgua te fisi Benu S’ad, duke i dhënë gji pastaj Halimetu es Sadijeh. Ai qëndroi tek ajo në fisin S’ad përafërsisht 4 vite, atje iu hap kraharori duke u pastruar nga mpiksjet e epsheve dhe të shejtanit, pastaj Halimja e ktheu te nëna e tij pas kësaj ngjarjeje.

Pastaj vdiq nëna e tij në Ebva dhe Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem u kthye në Mekë kur ishte 6 vjeç. E kur Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem kaloi pranë el Ebvas në vitin kur e çliroi Mekën, kërkoi leje nga Allahu që ta vizitonte varrin e nënës së tij. Allahu ia lejoi atij, ai qau dhe i bëri të qajë edhe ata që ishin afër tij dhe tha: “Vizitojini varret, ngase ato ua kujtojnë vdekjen.” (Transmeton Muslimi)

Kur i vdiq e ëma, atë e mori nën kujdes Umu Ejmen, e cila ishte e mbrojtura e tij duke e trashëguar atë nga baba i tij. Atë e mori në kujdes gjyshi i tij, AbdulMutalibi. E, kur Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem mbushi 8 vjeç, i vdiq gjyshi dhe mbeti nën kujdesin e xhaxhait të tij Ebu Talibit, i cili e mbrojti me mbrojtjen me të mirë duke e ndihmuar dhe favorizuar kur Allahu i dha shpalljen. Ai mbeti në politeizëm, mirëpo Allahu ia lehtësoi dënimin e tij për shkak se e ndihmoi Muhamedin sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ashtu siç ka ardhur në hadithe të vërteta.

ALLAHU E MBROJTI ATË NGA NJOLLAT E INJORANCËS

Allahu e mbrojti atë që nga fëmijëria e tij, duke e mbrojtur atë nga njollat e injorancës dhe duke ia kompensuar me morale të mira, sa që nuk është njohur ndryshe në mesin e popullit të vet përveçse si i singertë, pasi ata e vërtetuan pastërtinë, sinqeritetin, dhe besnikërinë e tij. Kur Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ishte tridhjetë e pesë vjeç, kurejshët vendosën

[1] Hadithi është i dobët, shiko Xhami sagir ve Zijade me numër 2091 dhe koleksionin e haditheve të dobëta të imam Albanit me numër 2085.

të ndërtonin Qaben, duke mbërritur deri te vendi i gurit të zi. Aty u krijua një ngatërresë. Më i maturi qe Ebu Umejje ibën el-Mugire el-Mahzumi, i cili dha këtë propozim: "Personi i parë që paraqitet në dyert e Haremit të Qabes le ta zgjidhë këtë problem dhe le të vendosë." Allahu i Madhëruar ka dashur që ky person të jetë Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

Kur e panë, brohoritën: "El-Emin, El-Emin (sepse njihej me këtë ofiq, që në përkthim do të thotë i besueshëm, besnik). Jemi të kënaqur që të vendosë ky. Ky është Muhamedi!"

Kur u afrua Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem më afër, ata ia parashtruan çështjen dhe kërkuan zgjidhje nga ai. Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem kishte zgjidhje. Ai kërkoi një copë pëlhurë, e shtriu në tokë dhe në mes vuri "gurin e shenjtë", pastaj u tha kryetarëve të fiseve të ngatërruara të afrohen, të kapin nga një kënd të pëlhurës dhe të gjithë së bashku ta ngrinin "gurin e shenjtë" deri te vendi ku do të vendosej. Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem e mori atë me duart e veta dhe e vuri ku duhet.

Ky ka qenë veprimi i mirë me të cilin ishin të kënaqura të gjitha palët.

MARTESA E TIJ

Kur u kthye Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem në Mekë, Hatixhja befasohet shumë me suksesin e arritur në tregti. Mejseri i tregon për bujarinë dhe besnikërinë e tij, pastaj ajo i propozoi Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem martesën dhe u martuan.

VDEKJA E HATIXHES

Hatixhja, Allahu qoftë i kënaqur me të, vdiq tre vite para shpërnguljes dhe Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem nuk është martuar me grua tjetër derisa ishte ajo gjallë. Kur vdiq Hatixhja, Allahu qoftë i kënaqur me të, Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem u martua me Sevdetu bint Zemate, pastaj me Aishen, bijën e Ebu Bekrit. Ai nuk është martuar me beqare tjetër përveç Aishes. Pastaj u martua me Hafsën, bijën e Omer Ibën Hatabit, Allahu qoftë i kënaqur me të, pastaj u martua me Zejnebën, bijën e Huzejme ibën Harithit, Allahu qoftë i kënaqur me ta, pastaj u martua me Umu Sele-

men, emri i së cilës është Hind, e bija e Umejes, Allahu qoftë i kënaqur me ta, pastaj u martua me Zejnebën, bijën e Xhahshit, Allahu qoftë i kënaqur me ta, pastaj u martua me Xhevrijen, bijën e Harithit, Allahu qoftë i kënaqur me ta, pastaj u martua me Umu Habiben, emri i së cilës është Remle, thuhet edhe se quhej Hind, e bija e Sufjanit. Pastaj, në çlirimin e Hajberit, u martua me Safijen, bijën e Hajj ibën Ahtabit, Allahu qoftë i kënaqur me ta, pastaj u martua me Mejmunen, bijën e Harithit, Allahu qoftë i kënaqur me ta. Kjo është martesë e fundit e Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

FËMIJËT E TIJ SAL-LALLAHU ALEJHI VE SEL-LEM

Të gjithë fëmijët e Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, si vajzat ashtu edhe meshkujt, ishin nga martesë me Hatixhen, përveç Ibra-hi-mit, i cili ishte fëmijë i Maries, e cila ishte dhuratë nga Makuksi.

Djemtë e Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem. I pari ishte Kasimi e prej tij kishte edhe ofiqin Ebul Kasim. Ai jetoi pak ditë.

Abdullahu thuhet se lindi pas shpalljes së Islamit, ndërsa Ibrahim lindi në Medinë, por ka vdekur dy muaj para se të mbushte dy vjeç.

VAJZAT E TIJ

Zejnebja, e cila ishte më e madhja prej vajzave, u martua me Ebu Asi ibën Rrebin. Rukija u martua me Uthman ibën Affanin, Allahu qoftë i kënaqur me të. Fatimja u martua me Ali ibën Ebi Talibin, Allahu qoftë i kënaqur me të, duke lindur dy djem, Hasanin dhe Husejnin, dy bukuroshë, bukuroshët e xhenetit. Umu Kulthumi u martua me Uthman ibën Affanin, Allahu qoftë i kënaqur me të, pas vdekjes së Rukijes, Allahu qoftë i kënaqur me të gjithë.

Imam Neveviu, Allahu e mëshiroftë, thotë: "Vajzat e Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ishin katër pa kundërshtime, ndërsa djemtë ishin tre sipas më të saktës."

Vijon

*Shkëputur nga libri "Në mbrojtje të profetit tonë"
Përshtati: Unejs Murati*

KAPTINA EL-ISRA

Allahu i Madhërishëm në vargun e nëntë të kaptinës El-Isra thotë:

“Njëmend, që ky Kur’an udhëzon drejt asaj që është më e mira.”

Allahu e ka zbritur Librin e Tij Fisnik si udhëzim dhe mëshirë për besimtarët dhe e ka përshkruar atë në këtë varg si udhëzues në më të mirën, e që do të thotë në rrugën më të mirë. Pa dyshim se në Librin e Allahut dhe në Sunnetin e të Dërguarit të Tij alejhi selam gjendet e vërteta dhe udhëzimi dhe nëse i përmbahemi asaj që gjendet në to, arrihet lumturia në dunja dhe në ahiret.

Dijetari i madh Muhammed Emin Esh-Shenkiti, Allahu e mëshiroftë, thotë në “Advaul-Bejan”: “Allahu i Lartmadhërishëm në këtë varg të Kur’anit ka përmendur se ky Kur’an madhështor, që njëherazi është libri më madhështor i zbritur nga

qielli, më përmbledhësi i të gjitha shkencave dhe i fundit që është shpallur nga Zoti i Lartmadhëruar i botëve, **udhëzon drejt asaj që është më e mira.** Me të ka për qëllim rrugën më të mirë, më të

drejtë dhe më të qëlluar sepse përemri “asaj” është cilësi e emrit të pacekur në varg, rruga.”

Gjithashtu thotë: “Me këtë varg fisnik, i Madhërishmi Allah ka përfshirë çdo gjë që gjendet në Kur’an prej udhëzimit në më të mirën rrugë, në më të drejtën dhe më të qëlluarën. Dhe sikur të vëzhgojmë hollësitë e saj në mënyrë perfekte, do të kishim hasur se në të është përfshirë i tërë Kur’ani i Madhërishëm për shkak të përmbledhjes nga ana e saj i çdo udhëzimi në më të mirën e dunjasë dhe ahiretit.

Mirëpo ne do të sjellim vetëm disa prej tyre në fusha të ndryshme nga udhëzimi i Kur’anit në rrugën më të mirë, për të sqaruar disa nga ato për të cilat ka aluduar vargu fisnik. E bëjmë këtë që të jetë shpjegim për të gjitha çështjet madhore, çështje të mohuara nga

mohuesit jobesimtarë, për shkak të të cilave ata e kanë akuzuar fenë islame, për arsye se nuk arrijnë ta perceptojnë vendimin e saj kumtues". Ky dijetar pastaj e ka çuar në vend premtimin e tij duke e shpjeguar këtë në pesëdhjetë e katër faqe (3/488-542) nga Tefsiri i tij.

Kaptina "Muhamed"

Allahu i Lartësuar në vargun e 24-ët të sures "Muhammed" thotë:

"Vallë, a nuk meditojnë ata Kur'anin apo i kanë zemrat të kyçura?"

Allahu në këtë varg i ka qortuar ata të cilët anashkalojnë meditimin e mësimeve, ndalesave dhe këshillave që gjenden në Kur'an, e që janë motiv për ata që ta lënë të kotën që janë zhytur në të. Dhe gjithashtu ka lajmëruar se gjëja që i ka penguar ata nga meditari është realiteti se zemrat e tyre janë të kyçura me dryna që i pengojnë të hyjnë tek e mira dhe të dalin nga e keqja.

Dijetari Ibën Xherir në Tefsirin e tij për këtë varg

thotë: "I Lartmadhërishmi thotë se si ata munafikë nuk i meditojnë këshillat e Allahut, me të cilat i këshillon në vargjet e Kuranit, të zbritura mbi Pejgamberin e Tij alejhi selam dhe se si nuk logjikojnë për argumentet e Tij të shpjeguara për ta në Librin e Tij, në mënyrë që ta shohin gabimin në të cilin gjenden.

"...apo i kanë zemrat të kyçura": Me këtë do të thotë: "Apo ndoshta Allahu ua ka kyçur atyre zemrat, kështu që s'kanë mundësi të logjikojnë këshillat dhe mësimet që Allahu ka zbritur në Librin e Tij?"

Në lidhje me urdhrin për të medituar Kur'anin dhe për qortimin e atyre që refuzojnë meditimin e tij ka edhe ajete të tjera të ngjashme, ku Allahu i Lartësuar thotë:

"Ky Kur'an është një libër i bekuar, që Ne ta kemi zbritur ty (Muhamed) për të medituar mbi vargjet e tij dhe për t'u këshilluar me të mendarët", (Sad: 29).

Dhe thotë: **"A nuk meditojnë ata Kur'anin! Sikur ai të mos ishte prej Al-**

lahut, do të gjenin në të shumë kundërthënie."

(Nisa: 82)

Dhe thotë: **"Vallë, a nuk kanë medituar ata mbi Fjalën (Kur'anin), apo atyre u ka ardhur ajo që nuk u kishte ardhur të parëve të tyre?"**

(Muëminun: 68)

Dhe thotë: **"Vërtet Ne e kemi bërë Kur'anin të lehtë për t'u kuptuar dhe kujtuar, prandaj, a ka ndonjë që të marrë këshillë?"** (El-Kamer: 17)

Dhe thotë: **"Ne e kemi bërë të lehtë Kur'anin në gjuhën tënde, që ata të mund të marrin këshilla."** (Ed-Duhan: 58)

Vijon

E marrë nga libri "Min kunuzi El-Kur'anil-Kerim" të dijetarit Abdul-Muhsin el-Bedër

Përshtati: Zejd Haziri

HADITHE PEJGAMBERIKE DHE DOBITË E TYRE

Tema: Metoda e thirrjes në fenë e Allahut

Hadithi i parë:

Nga Ibën Abbasi transmetohet se i Dërguari i Allahut, kur kishte dërguar Muadh-in në Jemen, i kishte thënë: “Njëmend ti je duke shkuar te një popull nga ithtarët e librit, prandaj gjëja e parë në të cilën do të ftosh le të jetë dëshmia se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut.” E në një transmetim: “Që ta njësojmë Allahun në adhurim. Nëse të nënshtrohen në këtë, atëherë njoftoji ata se Allahu i ka obliguar me pesë namaze brenda çdo dite e nate. Nëse të binden për këtë, atëherë mësoji ata se Allahu i ka obliguar me zekatin që merret nga të pasurit e tyre dhe u jepet të varfërve të tyre. Nëse të nënshtrohen në këtë, atëherë e ke të ndaluar që të marrësh nga pasuria e tyre më e çmueshme dhe ruaju nga lutja e atij që i është bërë padrejtësi, sepse mes

saj dhe Allahut nuk ka pengesë.”

Transmeton Buhariu (1395, 1458), Muslimi (31), Nesaiu (5/3), Ibën Maxheh (1783), Darimiu (1662) dhe Ahmedi (1/223).

Transmetuesi i hadithit është Abdullah ibën Abbas ibën AbdulMuttalib el-Hashimij, djali i xhaxhait të të Dërguarit të Allahut, alamet dhe det diturie për shkak të dijes së tij të gjerë. Ai është njëri prej atyre që më së shumti kanë transmetuar nga sahabët dhe është njëri prej atyre që veçohet me emrin Abdullah. Është prej dijetarëve në mesin e sahabëve dhe ka vdekur në vitin gjashtëdhjetë e tetë hixhri.

Tematika e hadithit

“Sqarimi i metodës së thirrjes në fenë e Allahut”

Kuptimi i përgjithshëm i hadithit

Hadithi sqaron hapat e detyrueshëm që duhet të ndjekë thirrësi në fenë e Allahut. Gjëja e parë me të cilën duhet filluar është thirrja në teuhid dhe në njësimin e Allahut vetëm me adhurim, duke iu shmangur shirkut të vogël e të madh. Kjo arrihet duke dëshmuar se Allahu është i vetmi që meriton të adhurohet dhe se Muhamedi është i Dërguari i Allahut.

Qëllimi i kësaj dëshmie

Adhurimet me të gjitha llojet e tyre janë e drejtë e rezervuar vetëm për Allahun dhe askush tjetër përveç Tij nuk i meriton ato, as ndonjë mbret i devotshëm, as ndonjë i Dërguar, as ndonjë gur apo dru e as Dielli apo Hëna. Prandaj, nuk i drejtohem me lutje askujt përveç Allahut, të Vetmit, e as nuk kërkohet ndihmë e mbrojtje veçse prej Tij dhe as nuk i mbë-

shtetemi dikujt tjetër përveç Atij, nuk duhet pasur frikë dhe shpresuar vetëm se prej Tij.

Kështu që kushdo që këto lloj adhurimesh apo të tjera ia drejton dikujt tjetër përveç Allahut, ai veçse ka bërë shirk ndaj Allahut. Allahu thotë: **“Sigurisht, atij që adhuron tjetërkënd përveç Allahut, Allahu do t’ia ndalojë xhenetin dhe strehimin e tij do të jetë Zjarri. E për keqbërësit nuk ka ndihmës.”** (Maideh: 72)

Dhe duhet theksuar se qëllimi nga dëshmia “La ilahe il-Allah” nuk është thjesht vetëm shqiptimi i saj, por patjetër duhet njohur edhe kuptimi i saj, duhet punuar me kërkesat e saj ashtu siç duhen edhe plotësuar kushtet e saj.

Kushtet e dëshmisë janë shtatë:

1- Dija, e cila është e kundërta e injorancës.

2- Bindja, që refuzon dyshimin.

3- Pranimi, që kundërshton refuzimin.

4- Dorëzimi, e kundërta e lënies.

5- Singëriteti, që është në kundërshtim me shirkun.

6- Besnikëria, që është në kundërshtim me përgënjeshtimin.

7- Dashuria, që refuzon të kundërtën.

Ndërsa qëllimi me pjesën e

dytë të dëshmisë, “Muhammedun resulullah,” është njohja e kuptimit të saj, të punuarit me kërkesat e saj. Nuk është thjesht vetëm shqiptimi i saj, ngase ajo ka për qëllim besimin në të për atë që ka lajmëruar, t’i nënshtrohemi atij në urdhëra dhe të largohemi nga gjërat që ai na ka ndaluar si dhe ta adhurojmë Allahun ashtu siç e ka bërë të ligjshme në gjuhën e Pejgamberit fisnik e jo sipas tekeve dhe trillimeve.

Pra, çdo musliman e ka për detyrë që të dijë drejt kuptimin e dy dëshmive dhe të punojë me to seriozisht. Kështu është edhe me besimin dhe të punuarit me atë që ka ardhur i Dërguari i Allahut në Kur’an dhe Sunet, qoftë në çështje të besimit, në ibadete, në jurisprudence dhe në të gjitha fushat e jetës.

Çfarë mësojmë prej hadithit?

1-Tevhidi është esenca e Islamit.

2-Shtylla më e rëndësishme pas tevhidit është falja e namazit.

3-Pastaj vjen zekati i detyrueshëm, që nxirret prej pasurisë.

4-Imami, udhëheqësi i shtetit, është ai i cili merr përsipër mbledhjen dhe shpë-

rndarjen e saj; ose vetë ose zëvendësi i tij.

5-Hadithi është argument se lejohet nxjerrja e zekatit edhe nga një lloj i vetëm malli.

6-Po ashtu tregon se nuk lejohet që zekati t’u jepet të pasurve.

7-Na mëson se tubuesit të zekatit i ndalohej të marrë mallin më të çmueshëm.

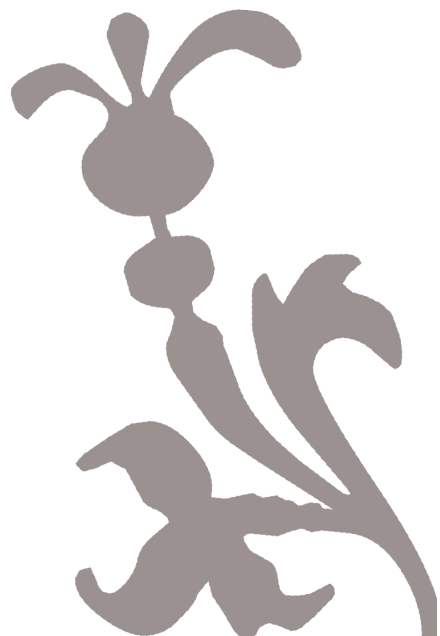
8-Na paralajmëron që të kemi kujdes nga të gjitha llojet e padrejtësisë.

9-Gjithashtu hadithi është argument se hadithi i transmetuar nga një njeri duhet të pranohet si në çështje të besimit edhe në vepra.

10-Dhe na mëson po ashtu se thirrësi (gjatë punës së tij) duhet të fillojë me më të rëndësishmen e kështu me radhë.

Burimi: “Mudhekkiretul-hadith en-Nebeviy fil-Akideti vel-Ittiba’a” të Rebij ibën Hadi el-Med’halij

Përshtati: Zejd Haziri

Obligueshmëria e kthimit te Suneti dhe ndalesa e kundërshtimit të tij

Vëllezër të nderuar, të gjithë muslimanët e hershëm janë në konsensus se Tradita Pejgambërike^[1] është burimi i dytë dhe i fundit në sheriatin islamik në të gjitha fushat e jetës si nga çështjet e gajbit në besim edhe në normat praktike, politike ose edukative. Nuk lejohet kundërshtimi i tij në asnjërin prej atyre fushave për shkak të ndonjë ideje, ixhtihadi^[2] ose analogjie, siç ka thënë edhe Imam Shafiu (rahimehullah) në fund të librit të tij “er-Risale”: “Analogjia nuk është e lejueshme kur haberi^[3] është i pranishëm.” Në të njëjtin kuptim është edhe motoja e përcjellë nga dijetarët e vonshëm të usulit^[4]: “Nëse transmetohet etheri, analogjia bie poshtë” dhe “nuk ka ixhtihad kur teksti (nga shpallja) është i transmetuar”.

E pa dyshim se mbështetja e tyre në këtë është Kur’ani Fisnik dhe Suneti autentik.

Kur’ani urdhëron që ta marrim Traditën e Pejgamberit alejhi salatu ve selam si gjykuese

Sa u përket argumenteve nga Kur’ani, ajetet janë të shumta dhe në këtë hyrje po përmend disa prej tyre në shenjë kujtimi, sepse “vërtet përkujtimi u bën dobi besimtarëve”.

1-Allahu i Lartësuar thotë: ***“Kur Allahu ka vendosur për një çështje ose i Dërguari i Tij, nuk i takon (nuk i lejohet) asnjë besimtari dhe asnjë besimtareje që në atë çështje të tyre personale të bëjnë ndonjë zgjidhje tjetërfare.***

E kush e kundërshton Allahun dhe të Dërguarin e Tij, ai është larguar shumë larg së vërtetës.” (Ahzab: 36)

2-Dhe thotë i Madhërishti: ***“O besimtarë, mos bëni asgjë para (se të orientoheni në udhëzimet e) Zotit dhe të Dërguarit të Tij, kini kujdes Allahun, se me të vërtetë Allahu i dëgjon të gjitha dhe i di të gjitha.”*** (Huxhurat: 1)

3-Po ashtu thotë: ***“Thuaj: “Bindjuni Allahut dhe të Dërguarit e nëse ata refuzojnë, atëherë Allahu nuk i do jobesimtarët.”*** (Al Imran: 32)

4-Dhe thotë: ***“Çfarëdo e mire që të vjen është nga Allahu e çka të ndodh nga ndonjë e keqe është nga vetë ti. Ne të dërguam ty Pejgamber për mbarë botën. Mjafton që Allahu është dëshmuar për këtë. Kush i bindet Pejgamberit, ai i është bindur Allahut, e kush e refuzon, Ne nuk të dërguam ty roje të tyre.”*** (Nisa: 79-80)

5-Dhe thotë: ***“O ju që besuat, bindjuni Allahut, respektoni të Dërguarin dhe përgjegjësit nga ju. Nëse nuk pajtoheni për ndonjë çështje, atëherë paraqitrojeni atë tek Allahu (te libri***

[1] Salavatet dhe selamet qofshin mbi pronarin e kësaj tradite.

[2] Mendimi i nxjerrë pas përpjekjes.

[3] Me “haber” është fjala për hadithin pejgambërik ose gjurmët e sahabëve, tabiinëve ose të pa-suesve të tyre me të mirë.

[4] Me “usul” është fjala për Usuli Fikhun, që është shkenca e cila merret me rregullat e nxjerra nga tekstet e shpalljes.

Hadithi është argument më vete

i Tij) dhe tek i Dërguari, po qe se i besoni Allahut dhe Ditës së Fundit. Kjo është më e dobishmja dhe përfundimi më i mirë.” (Nisa:59)

6-Dhe thotë: *“Dhe respektoni Allahun e të Dërguarin e Tij e mos u përçani mes vete e të dobësoheni e ta humbni fuqinë (luftarake). Të jeni të durueshëm se Allahu është me të durueshmit.”* (Enfal: 46)

7-Dhe thotë: *“Bindjuni Allahut dhe bindjuni të Dërguarit e kini kujdes (mos kundërshtoni). E nëse refuzoni, atëherë pra, dijeni se obligim i të Dërguarit Tonë është vetëm komunikimi i qartë.”* (Maideh: 92)

8-Dhe thotë: *“Thirrjen e të Dërguarit mos e konsideroni si thirrjen tuaj ndaj njëritjetrit. Allahu i di ata që tërhiqen prej jush tinëzisht, prandaj, le të ruhen ata që kundërshtojnë rrugën e tij (të të Dërguarit) se ata do t’i zëndonjë telashe, ose do t’i godasë dënimi i hidhët.”* (Nur: 63)

9-Dhe thotë: *“O ju që besuat, përgjigjuni (thirrjes së) Allahut dhe të të Dërguarit kur ai (i Dërguari) ju fton për atë që ju jep jetë (për fenë e drejtë) dhe ta dini se Allahu ndërhyr ndërmyet njeriut dhe zemrës së tij dhe se ju do të tuboheni tek Ai.”* (Enfal: 24)

10-Dhe thotë: *“Këto janë (dispozita) të caktuara prej Allahut. Kush i bindet Allahut, (urdhrave të Tij) dhe të Dërguarit të Tij, atë e dërgon në xhenete nën të cilin burojnë lumenj. Aty do të jenë për-*

gjithmonë. E ky është shpëtim i madh.

Kush e kundërshton Allahun dhe të Dërguarin e Tij dhe i shkel dispozitat e Tij, atë e shtie në zjarr të përjetshëm. E për të është një dënim i rëndë.” (Nisa: 13-14)

11-Dhe thotë: *“A i vure re ata që mendojnë se besuan atë që të zbriti ty dhe atë që zbriti para teje, se si dëshirojnë që mes tyre të gjykojë djalli, e duke qenë se janë të urdhëruar që të mos e besojnë atë. E djalli dëshiron t’i humbë në pafundësi. Kur u thuhet atyre: “Ejani (për të gjykuar) tek ajo që e zbriti Allahu dhe tek i Dërguari” i sheh se si dyfytirëshit ta kthejnë shpinën.”* (Nisa: 60, 61)

12-Dhe thotë: *“Kur thirren besimtarët për gjykim ndërmyet tyre tek Allahu dhe tek i Dërguari i Tij, e vetmja fjalë e tyre është të thonë: “Dëgjua dhe respekto!” Të tillët janë ata të shpëtuarit. Kush respekton Allahun dhe të Dërguarin e Tij, ia ka frikën Allahut dhe i përmbahet udhëzimit të Tij, të tillët janë ata që do ta arrijnë atë që dëshirojnë.”* (Nur: 51-52)

13-Dhe thotë: *“Atë që Allahu nga banorët e vendeve (jobsimtare) ia dha pa luftë të Dërguarit të vet, ajo i takon Allahut, të Dërguarit të afërmve, jetimëve, të varfërve, kurbetçinjve. (Kështu vepronet) Që ajo të mos ndahet ndërmyet pasanikëve tuaj. Çka t’ju japë Pejgamberi, atë merreni, e çka t’ju ndalojë, përmbahuni dhe kini frikë Al-*

lahun, se Allahu është ndëshkues i ashpër.” (Hashër: 7)
14-Dhe thotë: *“Ju e kishit shebullin më të lartë në të Dërguarin e Allahut, kuptohet, ai që shpreson në shpërblimin e Allahut në botën tjetër, ai që atë shpresë e shoqëron duke e përmendur shumë shpesh Allahun.”* (Ahzab: 21)

15-Dhe thotë: *“Pasha yllin kur ai bie (prej së larti poshtë)! Shoku juaj (Muhamedi që ju e njihni) as nuk është njeri që ka humbur, as që ka devijuar (nga e vërteta). Dhe ai nuk flet nga mendja e tij. Ai (Kurani) nuk është tjetër pos shpallje që i shpallet.”* (Nexhëm: 1-4)

16-Dhe thotë: *“Dhe ty (o Muhamed) të zbritëm Përkujtesin, me qëllim që t’u shpjegosh njerëzve atë që u shpallur, me shpresë se ata do të mendojnë.”* (Nahël: 44)
Dhe shumë ajete të tjera të begatshme.

Hadithet që inkurajojnë për pasimin e të Dërguarit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem në çdo fushë

Kurse nga Suneti kemi fakte të shumta që na obligojnë pasimin e të Dërguarit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem në mënyrë absolute në çdo fushë nga çështjet e fesë sonë dhe ja disa nga citatet pejgamberike autentike:

1-Transmetohet nga Ebu Hurejra, Allahu qoftë i kënaqur me të, se i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: “I tërë umeti im do të

hyjë në xhenet, përveç atij që refuzon". Ata thanë: "A është dikush që refuzon?!" Ai tha: "Kush më nënshtrohet mua do të hyjë në xhenet, e kush më bën mëkat mua vetëm se ka refuzuar."

Transmeton Buhari në Sahihun e tij, kapitulli "el-l'atissam".

2-Transmetohet nga Xhabir ibën Abdullahu, Allahu qoftë i kënaqur me të, se ka thënë: "Melaiket kishin ardhur te Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem gjersa ai ishte fjetur dhe disa prej tyre thanë: "Ai është në gjumë", kurse disa të tjerë thanë: "Syrin e ka në gjumë, por jo edhe zemrën." Atëherë thanë: "Për shokun tuaj ka një shembull, rrëfejeni atë. Shembulli i tij është si i atij njeriut që ndërtoi një shtëpi dhe shtroi në të një sofër me ushqim e dërgoi një thirrës dhe kush iu përgjigj thirrësit, hyri në shtëpi dhe hëngri nga sofrë, kurse kush nuk iu përgjigj thirrjes, as nuk hyri në shtëpi e as nuk hëngri nga sofrë. Thanë: Shpjegojeni këtë që ai ta kuptojë. Disa melaiket thanë: "Ai është në gjumë", kurse disa të tjerë thanë: "Syrin e ka në gjumë, porse zemrën të zgjuar."

Më pas ata thanë: "Me shtëpi është për qëllim xheneti, kurse thirrësi është Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, prandaj ai që i nënshtrohet Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, ai vetëm se i është nënshtrohet Allahut, kurse ku-

sh i bën mëkat Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, ai vetëm i ka bërë mëkat Allahut e pa dyshim që Muhamedi është ndarës^[5] mes njerëzve." (Transmeton Buhari)

3-Transmetohet nga Ebu Musa el-Esh'ari, Allahu qoftë i kënaqur me të, se Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: "Shembulli im dhe shembulli i asaj që me të Allahut më ka dërguar është si shembulli i një njeriu që shkon te një popull e u thotë: "O popull, unë e kam parë ushtrinë (duke ardhur) me sytë e mi, prandaj unë jam paralajmëruesi i zhveshur^[6], kështu që shpëtoni, shpëtoni!" Atëherë atij iu bindën një grup nga populli i tij dhe ikën ngadalë që në fillim të natës, prandaj edhe shpëtuan. Por nuk i besuan një grup prej tyre dhe qëndruan në vendin e tyre që në agim, mirëpo ata i gdhiu sulmi i ushtrisë, kështu që u shkatërruan dhe humbën pasurinë. E ky është shembulli i atij që më bindet mua dhe pason atë që me të jam dërguar dhe shembulli i atij që nuk më bindet mua dhe nuk i beson së vërtetës me të cilën jam dërguar." (Transmeton Buhari dhe Muslimi)

4-Transmetohet nga Ebi Rafi, Allahu qoftë i kënaqur me të, se ka thënë: "I Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: "Do të vijë koha kur dikush nga ju të jetë i mbështetur në karrigen e tij dhe do të pyetet për ndonjë

çështje timen, për të cilën kam urdhëruar ose kam ndaluar, e do të thotë: "Nuk e di, mirëpo atë që e gjejmë në Librin e Allahut e pasojmë, (përndryshe jo)." (Transmeton Ahmedi, Ebu Davudi, Tirmidhiu dhe e ka cilësuar autentik si dhe e kanë transmetuar Ibën Maxheh, Tahaviu dhe të tjerët me sened të saktë.)

5-Transmetohet nga Mikdam ibën Me'dij Keribi, Allahu qoftë i kënaqur me të, se ka thënë: "I Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: "Pa dyshim që mua më është shpallur Kur'ani dhe diçka e ngjashme me të, por do të vijë koha kur një njeri i ngopur e i ulur në karrigen e tij do të thotë: "Ndiqeni këtë Kur'an, atë që e gjeni në të lejuar, ashtu konsiderojeni, kurse atë që e gjeni të ndaluar në të, ashtu edhe konsiderojeni. Kurse nuk ka pikë dyshimi se ajo që ka ndaluar i Dërguari i Allahut është sikur ta ketë ndaluar edhe Allahu. Dhe dijeni se nuk u lejohet juve gomari shtëpiak dhe çdo kafshë mishngrënëse e as sendi i humbur i një muahidi, vetëm nëse pronari i saj nuk është në zor për të. E, kushdo që zbret te dikush, ata e kanë për obligim që ta nderojnë atë e nëse nuk e nderojnë, atëherë ai le t'ua kthejë atyre siç kanë vepruar ata."

(E transmeton Ebu Davudi, Tirmidhiu, Hakimi duke e vlerësuar autentik dhe Ahmedi me sened autentik.)

[5] Pra, bën ndarje mes besimtarëve dhe jebesimtarëve.

[6] Paralajmëruesi e popujve të mëhershëm janë quajtur kështu për shkak se ata gjatë ruajtjes në vende të larta nga shpejtësia i kanë zhveshur rrobat e tyre dhe me to e kanë paralajmëruar popullin e tyre nga armiku, ndërkohë që kanë mbetur të zhveshur. Shih "en-Nihaje fi Garibil-Hadith" të Ibën Ethir 1/196, sh.p.

6-Transmetohet nga Ebu Hurejra, Allahu qoftë i kënaqur me të, se Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: “Unë ju kam lënë juve dy gjëra: Librin e Allahut dhe Sunnetin tim. Nëse u përmbaheni atyre kurrë nuk do të devijoni, e këta të dy nuk ndahen derisa të më ofrohet mua Havdi.” (E transmeton Maliku, Hakimi dhe e ka shpallur autentik.)

Për çfarë aludojnë citatet e këtyre teksteve?

Në citatet e këtyre teksteve nga Kurani dhe hadithet ka çështje të rëndësishme që mund t'i përmbledhim siç vijon: 1-Se nuk ka dallim mes vendimit të Allahut dhe vendimit të të Dërguarit të Tij dhe se besimtarit nuk i lejohet që të kundërshtojë ndonjërin prej tyre. Nëse kundërshton Pejgamberin sal-IAllahu alejhi ve sel-lem është sikur ta ketë kundërshtuar Allahun e Lartësuar, e kjo pa dyshim është devijim i qartë.

2-Nuk lejohet nxitimi para urdhrit të Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, ashtu siç nuk lejohet nxitimi para urdhrit të Allahut të Lartësuar, që do të thotë se nuk lejohet kundërshtimi i Sunetit të Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem; Imam Ibën Kajjimi në “I’alamul-Muvekkiin” (1/58) thotë: “Kjo do të thotë: Mos flisni derisa të flasë ai e as mos urdhëroni derisa të urdhërojë ai; mos jepni përgjigje derisa të përgjigjet ai e as mos e ndërpritni në çështje derisa

ai të gjykojë në të dhe të mbarojë.”

3-Ai që i bindet të Dërguarit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem automatikisht është edhe i bindur ndaj Allahut të Lartësuar.

4-Refuzimi i nënshtrimit ndaj Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem është prej traditës së jobesimtarëve.

5-Në raste mosmarrëveshesh dhe divergjencash në ndonjë çështje të fesë është e obligueshme që të kthehemi tek Allahu dhe tek i Dërguari sal-IAllahu alejhi ve sel-lem. Ibën Kajjimi po ashtu thotë («/54): “I Lartmadhërishmi ka urdhëruar që t’i bindemi Atij dhe t’i bindemi të Dërguarit të Tij dhe e ka përsëritur foljen (ka për qëllim fjalën e Tij: “Dhe bindjuni të Dërguarit”) për ta bërë me dije se bindja ndaj tij është e detyrueshme në mënyrë të pavarur, pa ia ekspozuar këtë asaj që e ka obliguar në Kuran. Bile nëse urdhëron ai, nënshtrimi ndaj tij është absolutisht i obliguar pa marrë parasysh a gjendet ai urdhër (i Pejgamberit) edhe në Kur’an apo nuk gjendet, sepse atij “I është dhënë Kur’ani dhe diçka e ngjashme me të”. Nuk ka urdhëruar (Allahu) në mënyrë të veçantë (në të njëjtin ajet) që t’u bindemi udhëheqësve (ashtu siç ka urdhëruar për të Dërguarin) dhe nuk e ka sjellë të njëjtën folje, porse bindjen ndaj tyre e ka konsideruar brenda bindjes ndaj të Dërguarit.” E nuk ka dyshim se kthimi tek Allahu do të thotë kthim te Libri i Tij, kurse

kthimi tek i Dërguari do të thotë kthimi tek ai gjatë jetës së tij dhe tek Sunneti i tij pas vdekjes së tij, duke e forcuar se kjo është prej kushteve të besimit.

6-Kënaqja me divergjencat duke mos u kthyer te Sunneti me pretekst se po i shmangemi kundërshtimeve. Kjo në realitet në peshoren e shariatit është prej faktorëve të ndjeshëm në dobësimin e muslimanëve në të gjitha përpjekjet e tyre dhe humbje e fuqisë dhe e bashkimit të tyre.

7-Në ato tekste ka paralajmërim nga kundërshtimi i Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, pasi në të ka pasoja të këqija në këtë botë dhe në ahiret.

8-Kundërshtuesit e urdhrit të Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem në këtë botë domosdo do të sprovohen me devijim, kurse në ahiret do të ndëshkohen dhimbshëm.

9-Përgjigjja ndaj thirrjes së të Dërguarit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem dhe urdhrit e tij është obligim dhe është prej faktorëve të jetë së mirë dhe lumturisë në këtë botë dhe në ahiret.

10-Bindja ndaj Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem është shkak për hyrje në xhenet dhe triumfin e madh, kurse kundërshtimi i tij dhe shkelja e kufijve të tij është shkak për hyrjen në zjarr dhe ndëshkimin e dhimbshëm.

11-Kuptuam se prej cilësive të munafikëve dhe të atyre që shfaqin Islamn por fshehin mosbesimin është se kur ata

ftohen që gjykimi rreth një çështjeje të bëhet nga i Dërguari sal-IAllahu alejhi ve sel-lem dhe Suneti i tij, ata nuk i përgjigjen kësaj thirrjeje, përkundrazi nxjerrin pengesa të mëdha.

12-Ndërsa besimtarët janë e kundërta e munafikëve. Ata, kur thirren që të Dërguarin sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ta marrin si gjykues, shpejtojnë për t'iu përgjigjur asaj dhe me gjuhët e tyre e me fjalët e tyre thonë: “Bindemi dhe dëgjojmë” e me këtë ata bëhen prej të shpëtuarve dhe triumfesve me të mirat e xheneteve.

13-Çdo gjë për të cilën na ka urdhëruar i Dërguari sal-IAllahu alejhi ve sel-lem e kemi për obligim që ta pasojmë, ashtu siç e kemi për obligim që të ndalemi nga çdo gjë që na ka ndaluar.

14-Kuptuam gjithashtu se Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem është shëmbëlltyra dhe mostra jonë në të gjitha çështjet e fesë, nëse jemi prej atyre që shpresojmë takimin me Allahun dhe Ditën e Gjykimit.

15-Çdo gjë që ka shqiptuar i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem dhe që ka lidhje me fenë dhe çështjet e gajbit, të cilat nuk mund të perceptohen me mendje e as me përvojë, të gjitha janë shpallje nga Allahu për të. Dhe këtë nuk e sfidon ndonjë gjë e kotë as para e as pas.

16-Duhet ditur se Sunneti i tij sal-IAllahu alejhi ve sel-lem është sqarimi që i ka zbritur atij për atë që është shpallur

nga Kur’ani.

17-Kur’ani është i pandarë nga Sunneti, bile Sunneti është i njëjtë në nënshtrim dhe pasim dhe ai që do që Kur’anin ta bëjë të ndarë nga Sunneti është kundërshtues i të Dërguarit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem dhe mospërfillës i tij. Me këtë ai konsiderohet edhe kundërshtues i ajeteve të dhëna më lart.

18-Ajo që ka ndaluar i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem është e njëjtë me atë që ka ndaluar edhe Allahu dhe gjithashtu çdo gjë për të cilën na ka lajmëruar i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem dhe nuk gjendet në Kur’an është sikur të ketë ardhur në Kur’an, për shkak të intonimit të përgjithshëm në fjalën e tij: “Pa dyshim që mua më është shpallur Kur’ani dhe diçka e ngjashme me të.”

19-Mbrojtja nga devijimi arrihet duke iu përmbajtur ligjeve të Kur’anit dhe Sunnetit dhe ky është një vendim i vazhdueshëm deri në Ditën e Gjykimit, prandaj nuk lejohet ndarja mes Librit të Allahut dhe Sunnetit të të Dërguarit të Tij sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

Obligueshmëria e ndjekjes së Sunnetit për çdo brez në besim dhe dispozita

Vëllezër të nderuar! Citatet e paraqitura më lart nga Kur’ani dhe Sunneti aludojnë prerazi

për obligueshmërinë e ndjekjes së Sunnetit në mënyrë absolute, në çdo gjë për të cilën na ka lajmëruar i Dërguari sal-IAllahu alejhi ve sel-lem. Kush nuk është i kënaqur që ta marrë për gjykatës dhe t’i nënshtrohet, nuk është besimtar. Këto citate gjithashtu përgjithësisht aludojnë për dy çështje të tjera të rëndësishme, që janë:

E para: Sunneti përfshin këdo të cilit i arrin thirrja deri në Ditën e Gjykimit dhe kjo është e qartë në fjalën e Allahut të Madhërishtëm “...në mënyrë që nëpërmjet tij t’ju tërheqë vërejtjen juve dhe kujtdo që i përcillet”, dhe në fjalën e Tij: “**Ne të kemi dërguar ty (o Muhamed) vetëm si sjellës të lajmit të mirë dhe paralajmërues për të gjithë njerëzimin.**” Dhe e komentoj këtë Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem në hadith me fjalët e tij: “Më herët një i Dërguar dërgohej tek populli i tij vetëm, kurse unë jam dërguar tek i gjithë njerëzimi.” (Muttefekun alejhi)

Dhe tha: “Pasha Atë në Dorën e të Cilit gjendet shpirti im, nuk ka njeri nga ky umet, ose hebre apo i krishterë, që dëgjon për mua dhe nuk beson tek unë, veçse do të jetë prej banorëve të Zjarrit.” (Transmeton Muslimi, Ibën Mundeh dhe të tjerët. Es-Sahih: 157.)

E dyta: Suneti përfshin çdo çështje të fesë, nuk ka dallim a është ajo çështjeje prej çështjeve shkencore të besimit apo prej çështjeve praktike të dis-

pozitive ose diçka tjetër. Ashtu siç ka qenë çdo sahab i deytuar që t'u besojë të gjitha këtyre kur i është kumtuar nga Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ose nga sahab tjetër, ashtu ka qenë i deytuar t'i besojë edhe pasuesi i tij (tabiini) kur i është kumtuar nga sahabi. Prandaj, ashtu siç nuk i është lejuar një sahabi për shembull që të refuzojë një hadith të Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem në çështje të besimit me pretekstin se ai është lajm nga një person që e ka dëgjuar nga një sahab i njëjtë si ai nga Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, po ashtu edhe të tjerëve që vijnë pas tij nuk u lejohet refuzimi i tij me të njëjtin pretekst përderisa lajmëtari ose rrëfyesi i hadithit është i besueshëm për të. Kësisoj duhet të vazhdojë kjo çështje derisa të vijë Dita e Gjykimit. Duke pasur parasysh se kështu ka qëndruar kjo çështje në kohën e tabiinëve dhe të imamëve muxhtehidë, siç tregon teksti që do të sjellim nga Imam Shafiu, Allahu e mëshiroftë.

Brezat e vonshëm gjyquan mbi Sunnetin në vend që ta marrin si gjykues.

Pas tyre erdhën disa rebelë që shmangën Sunnetin pejgamberik dhe e anashkaluan për shkak të disa parimeve të mbështetura nga disa dijetarë të apologetikës dhe për shkak të disa rregullave të disa dijetarëve të shkencës së Usulit

dhe të disa dijetarëve imitues të Fikhut. Rrjedhë e kësaj ishte anashkalimi që cekëm, i cili çoi në dyshime për një pjesë të madhe të tij (Sunnetit) dhe refuzimit të një pjese tjetër të tij vetëm se kundërshtonte ato parimet dhe rregulla, kështu që tek ata ndryshoi simboli. Në vend që të ktheheshin te Sunneti dhe ta merrnin si gjykues, ata e ndërruan realitetin, Sunnetin e peshuan me rregullat dhe parimet e tyre: Sunnetin që ishte në pajtim me rregullat e tyre e pranuan, ndryshe e refuzonin. Me këtë muslimani shkëputi plotësisht lidhjet me Pejgamberin sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, posaçërisht muslimanët e vonshëm dhe kësisoj u bënë injorantë në lidhje me Pejgamberin sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, besimin e tij, historinë e tij, adhurimin e tij, agjërimin e tij, namazin e tij të natës, haxhin e tij, rregullat e tij dhe përgjigjet e tij. E nëse ata pyeteshin për ndonjërin nga këto çështje, ata të përgjigjeshin ose me ndonjë hadith të pasaktë ose me ndonjë të pabazë apo sipas drejtimit të filanit. Prandaj, nëse kundërshtimi i tyre i hadithit autentik ishte i qartë, kur u kujtohej kjo gjë, nuk e pranonin këshillën dhe nuk e pranonin kthimin në të për disa dyshime që nuk mund t'i përmendim tani për arsye të atyre parimeve dhe rregullave të lartpërmendura.

Në vazhdim do të cekim disa prej tyre inshallah. Kjo fatkeqësi përfshiu të gjitha

vendet islame, institucionet shkencore dhe librat fetarë, vetëm aty-këtu rrallë gjen dikë që përgjigjet me Kur'an dhe Sunnet, bile shumica e tyre mbështeten në katër drejtimit juridike dhe i tejkalojnë ato ndonjëherë, edhe pse kjo është vetëm pretendim, kurse Sunneti tek ata është i stërruar, me përjashtim të rasteve kur ua kërkon interesi i tyre. Për shembull, siç vepruan me hadithin e Ibën Abbasit në shqiptimin e divorcit me tri fjalë, që në kohën e Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem konsiderohej një divorc. Ata këtë e konsideruan si mendim të disa drejtimeve të papreferuara! Para se ta praktikonin atë, ata e luftonin edhe mendimin edhe thirrësin në të.

Sunneti te të mëvonshmit është si një i huaj

Prej fakteve që konfirmojnë realitetin se si Sunneti është si një i huaj (në mesin e tyre) në këtë kohë dhe se është i panjohur tek "dijetarët" dhe "myfitët" është edhe përgjigja e një reviste islamike, e cila ishte pyetur se "A ringjallen kafshët.." dhe ajo ka thënë: "Imam Alusi në Tefsirin e tij thotë: "Në këtë kapitull –ringjallja e kafshëve- nuk ka citat nga Kur'ani dhe Sunneti që flet për të, e që aludon se kafshët dhe zogjtë (përveç njerëzve dhe xhinëve) do të ringjallen."

Kjo ka qenë e tëra ku është mbështetur ai që ka dhënë përgjigje, por kjo është shumë

e çuditshme sepse na vërteton se sa e kanë anashkaluar “dijetarët” dijen me burim Sunneti, e mos të flasim për të tjerët, që s’janë “dijetarë”.

Ndërsa e vërteta është se është transmetuar në shumë hadithe autentike qartazi se kafshët ringjallen dhe se edhe ato do të shpagojnë për dëmin që ua kanë bërë njëra-tjetrës.

E prej tyre është hadithi i transmetuar në koleksionin autentik të Muslimit: “Çdokujt do t’i kthehet e drejta e marrë, saqë edhe delja pa brirë do të hakmerret nga dëmtimi i deles me brirë.”

Dhe është transmetuar me autenticitet se jobesimtari, kur e sheh këtë hakmarrje (të kafshëve), do të thotë: **“Ah, sikur të isha pluhur!”**

Parimet e rebelëve, për të cilat u la Sunneti

Atëherë, cilat janë ato parime e rregulla të ndërtuara nga rebelët që i larguan nga studimi i Sunetit dhe pasimi i tij?

Ato mund t’i numërojmë në çështjet në vijim.

E para: Fjalët e disa dijetarëve të apolojetikës: “Me hadithin e transmetuar nga një person (Ahad) nuk konfirmohet besimi. Kurse disa aktivistë islamë të sotëm kanë deklaruar bile se nuk lejohet marrja e besimit prej tij, por është e ndaluar. E dyta: Disa rregulla të nxjerra nga disa drejtime të pasuara në “themelet e tyre”. Prej këtyre themeleve të tyre po përmend këto:

1-Analogjisë i jepet përparësi para hadithit Ahad (el-l’alam: 1:327,300, Sherhu el-Menar fq.623).

2-Refuzimi i hadithit Ahad nëse kundërshton “themelet” (El-l’alam 1/329, Sherhul-Menar fq.646).

3-Refuzimi i hadithit që përmban dispozitë shtojcë nga Kur’ani me pretekst se Sunneti kësisoj e shfuqizon atë, kurse Sunneti nuk ka mundësi ta shfuqizojë Kur’anin (Sherhul-Menar fq. 647, El-lhkam 2/66).

4-Dhënia përparësi intonimit të përgjithshëm (në citatet e Kur’anit dhe Sunnetit) ndaj të veçantit nëse këto të dyja janë në kundërshtim, ose nuk lejohet detajizimi i intonimit të përgjithshëm në citatet e Kur’anit me hadith Ahad (Sherhul-Menar fq. 289-294, Irshadul-Fuhul fq. 138-144).

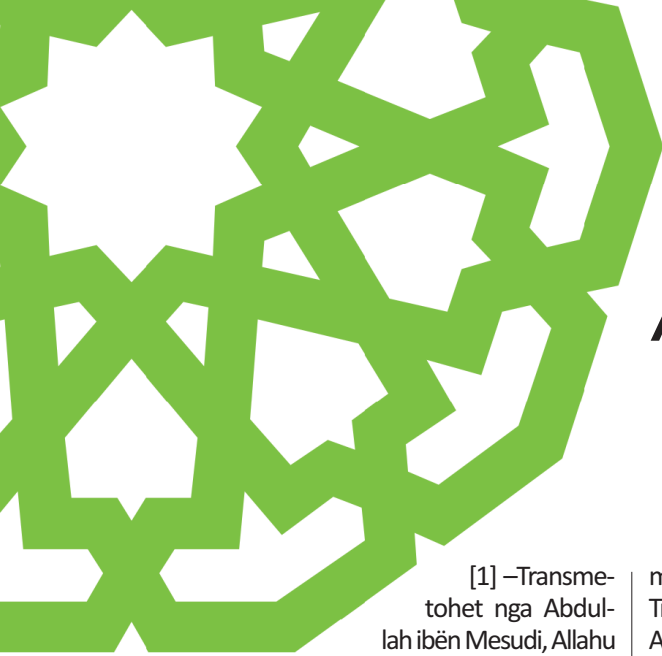
5-Dhënia përparësi praktikës së banorëve të Medinës para hadithit autentik!

Dhe e treta: Imitimi i verbër dhe marrja e tij si medhheb dhe fe.

Vijon

E shkëputur nga libri: “Hadithi është argument më vete qoftë në çështje të besimit apo në dispozita” të shejh Muhamed NasirudDin Albanit rahi-mehullah.

Përshtati: Zejd Haziri

VARGU I GJURMËVE AUTENTIKE NGA SAHABËT DHE TABIINËT

[1] –Transmetohet nga Abdul-lah ibën Mesudi, Allahu qoftë i kënaqur me të, se ka thënë: "Me të vërtetë Allahu ka shikuar në zemrat e robërve dhe ka gjetur zemrën e Muhamedit sal-Allahu alejhi ve sel-lem më të mirën ndër zemrat e robërve; kështu që e zgjodhi për Vetën e Tij atë dhe e dërgoi me shpallje. Pas zemrës së Muhamedit sal-Allahu alejhi ve sel-lem sërish shikoi në zemrat e robërve dhe gjeti më të mirat zemra ato të shokëve të tij dhe i caktoi ata si ministra të Pejgamberit të Tij, që përpiqen për fenë e Tij. Prandaj atë që ata e shohin si të mirë, ajo edhe është e mirë tek Allahu, kurse atë që e shohin si të keqe, ajo edhe është e keqe tek Allahu." Ether hasen, e transmeton Imam Ahmedi në "Musned" (1/379) dhe të tjerët. Ky ether ka edhe rrugë të tjera, që në përgjithësi atë e kanë shpallur si hasen, es-Sehavi në "el-Mekasidu el-Hasene" (959), Axhluni në "Keshful-Hafa" (2/188) dhe Imam Albani në "Ed-Daifa" (2/17).

Ky tekst i këtij etheri është transmetuar edhe si fjalë e Pejgamberit sal-Allahu alejhi ve sel-lem nga Enesi, mirëpo senedi i tij është shumë i dobët; shiko "ed-Daifah" (532).

[2]- Hafizi Ebu Xhafer Muhammed ibën Sulejman el-Mesisi, i njohur si "Luvejn", në Xhuz'in e tij (fq. 68, nr. 21), thotë: "Na ka rrëfyer Ebu Bekër ibën Ajjashi nga Abdullah ibën Umejri, nga Muhammed ibnul-Munteshir, nga Urvete el-Barikij se ka thënë: "Unë kisha shumë kuaj, mes tyre edhe një hamshor që kushtonte njëzet mijë dërhëmë. Një tregtar kishte dëmtuar syrin e tij, kështu që shkova tek Umeri, Allahu qoftë i kënaqur me të, dhe e lajmërova. Ai i shkroi Sead ibën Ebi Vekasit, Allahu qoftë i kënaqur me të, që ta detyronte tregtarin të zgjidhte: ose të jepte njëzet mijë dërhëm dhe të merrte kalin, ose të gjobitej

me një të katërtën e çmimit.

Tregtari mua më tha: "Çfarë të bëj me kalin?!" Atëherë, ai ishte gjobitur me një të katërtën e çmimit". Ether hasen, të gjithë burrat e këtij senedi janë besnikë.

[3] – Transmetohet nga Xhabir ibën Semureh, Allahu qoftë i kënaqur me të, se ka thënë: "Kur ne vizitonim Pejgamberin sal-Allahu alejhi ve sel-lem, ulëshim në fund, aty ku përfundonte tubimi."

Ether autentik, e transmeton Ahmedi (5/91, 107-108), po ashtu biri i tij Abdullahu në Zevaid alel-Musned (5/98), Ebu Davudi (4825) Buhariu në Edebul-Mufred (1141), Nesaiu në El-Kubra (3/453/5899), Tirmidhiu (2725) dhe të tjerët.

Ky ether ka edhe rrugë të tjera që e bëjnë të jetë hasen. Shiko es-Sahih (330).

[4] - Abdullah ibën Mesudi, Allahu qoftë i kënaqur me të, ka thënë: "Praktikimi i paktë i Sunetit është më i mirë sesa zelli në bidat."

Ether sahih, e transmeton Hakimi në "Mustedrek" (1/103), Ahmedi në "ez-Zuhd" (869), Darimiu në "Musnedin" e tij si dhe në "es-Sunen" (1/83/217) dhe të tjerët.

Ky ether ka edhe rrugë të tjera nga sahabë të tjerë, si nga Ebu Derda dhe Ubej ibën Ka'abi. Etherin e ka vlerësuar si të saktë muhaddithi Albani [rahimehullah] në librin e tij "Salatut-Teravih" fq. 6.

[5] – Transmetohet nga Hamza ibën Suhejbi, se Suhejbi e kishte llagapin Ebu Jahja dhe thoshte se ishte prej arabëve dhe i ushqente të tjerët shumë. Kështu që njëherë Umeri i kishte thënë: "O Suhejb, ç'është me ty që e ke nofkën Ebu Jahja, por nuk ke fëmijë? Dhe thua se je prej arabëve dhe i ushqen të tjerët shumë, ndërsa kjo është shpenzim i tepërt i pasurisë?!"

Suhejbi u përgjigj: "Pejgamberi sal-Allahu alejhi ve sel-lem ishte ai që më vuri nofkën Ebu Jahja.

Kurse sa i përket prejardhjes sime familjare, unë jam

nga fisi Nemër ibën Kasit, prej Musilit^[1], por meqenëse më zunë rob që fëmijë, që atëherë e kam harruar familjen dhe fisin tim.

Ndërsa për pyetjen tënde rreth ushqimit, Pejgamberi sal-Allahu alejhi ve sel-lem thoshte: "Më të mirët nga ju janë ata që ushqejnë të tjerët dhe që kthejnë selamin", e kjo është ajo që më shtyn të ushqej të tjerët." Ether hasen, e transmeton Imam Ahmedi në "Musned" (6/16), Ibën Maxheh shkurtimisht (3738) dhe të tjerët. Ky ether po ashtu ka rrugë të shumta dhe në përgjithësi etheri është hasen, siç e ka vlerësuar Ibën Haxheri në "El-Fet'h" (4/413) dhe shejh Albani në "Es-Sahih" (33).

[6] – Transmetohet nga Abdullah ibnul-Harithi se ka thënë: "Ibën Abbasi njëherë na ligjëroi në hutbe në një ditë stuhie dhe kur muezini gjatë ezanit arriti tek "Hajje ales-salah – Ejani në namaz", ai e urdhëroi që të thotë "namazi në shtëpitë tuaja".

Njerëzit filluan të shikonin njëri-tjetrin (me habi), e ai (muezini) tha: "Këtë e ka vepruar dikush që është më i mirë se ai (ibëni Abbasi) dhe kjo është vendosmëri." Ether autentik, transmeton Buhariu (616, 668, 901), Muslimi (699) dhe të tjerët.

[7] – Transmetohet nga Hudhejfe ibnul-Jemani se ka thënë: "Trazira ndizet nga tre persona: nga njeriu zemërak, i cili nuk ka çështje që ngrihet tek ai, veçse i përgjigjet me shpatën e tij; dhe nga ligjëruesi i cili thërrret në të dhe nga zotëria. Sa i përket dy të parëve, do t'i rrëzojë me fytyrë për tokë, kurse këtë zotërinë do e kërkojë derisa ta provojë".

Ether autentik, e transmeton Ahmedi në "ez-Zuhd" (2/136), Ibën Ebi Shejbeh në "Musannef-in" e tij (15/17-18) dhe të tjerët.

[8] – Transmetohet nga Abdullah ibën Mesudi, Allahu qoftë i kënaqur me të, se ka thënë: "Kush dëshiron që të nesërmen ta takojë Allahun si musliman, atëherë le të jetë i kujdesshëm në faljen e namazeve atje ku thirret në to, ngase Allahu i ka vënë Pejgamberit tuaj për ligj sunete udhëzuese, e ato (namazet me xhemat) janë prej suneteve udhëzuese. E ju sikur të ishit falur nëpër shtëpitë tuaja, ashtu siç bën ky kundërvajtës, do të ishit anashkalues të Sunetit të Pejgamberit tuaj. E, sikur të kishit anashkaluar Sunetin e Pejgamberit tuaj, do të kishit devijuar.

Dhe nuk ka njeri që merr abdest duke e përsosur atë e pastaj ia mësyn një xhamie nga këto xhami, veçse për çdo hap të tij Allahu ia shkruan një të mirë, ia ngre një shkallë dhe ia shlyen një të keqe me të.

Nuk kishte në mesin tonë që nuk falej me xhemat, përveç ndonjë hipokriti të njohur për hipokrizinë e tij. Dhe njeriu drejtohej në namaz sikur të ishte i ngjitur me të tjerët krahu për krahu, derisa rregullohej rreshti."

Ether autentik, e transmeton Muslimi (654), Ebu Davudi (550), Nesaiu në el-Kubra (1/297/922).

Në transmetimin e Ebu Davudit ka ardhur me fjalët: "... e sikur të kishit anashkaluar Sunetin e Pejgamberit tuaj, do të kishit bërë kufër..." në vend të "do të kishit devijuar", por ky transmetim është i dobët, siç e ka sqaruar Imam Albani rahimehullah në "Daifut-Tergib vet-Terhib" (1/127/232).

[9] – Transmetohet nga Hanes ibnul-Harithi nga babai i tij (El-Harith ibën Lekit), i cili ka thënë: "Kur ndonjërit prej nesh i pillte pela, e therte atë dhe pastaj thoshte: "Mos vallë do të jetoj derisa ta kalëroj këtë?! Më vonë na erdhi një shkresë nga Umeri (në të thuhej): "Jini të mirë me atë që ju ka furnizuar Allahu, ngase vdekja nuk është larg vetëm se disa frymëmarrje."

E transmeton Buhariu në "Edebul-Mufred" (nr. 478), Vekiu në "Ez-Zuhdu" (nr. 470) dhe Hennadi në "Ez-Zuhdu" (nr. 1289).

Shejh Albani (rahimehullah) e ka vlerësuar si të saktë në "Es-Sahih" (1/38-39).

[10] – Transmetohet nga Nafi'e ibën Asimi se ka dëgjuar Abdullah ibën Amrin duke i thënë një biri të vëllait të tij, që kishte ardhur nga Vehti: "A po të punojnë punëtorët?" Ai tha: "Nuk e di!" Ky (Abdullahu) i tha: "Sikur të kishte qenë thekafij do të dije ç'bëjnë punëtorët e tu." Pastaj u kthye nga ne dhe tha: "Sigurisht se kur njeriu punon në shtëpinë e tij me punëtorët e tij [Ebu Asimi njëherë tha "në pasurinë e tij"], do të ishte një punëtor prej punëtorëve të Allahut azze ve xhel."

Etherin e transmeton Buhariu në "Edebul-Mufred" (448) dhe shejh Albani rahimehullah në "es-Sahih" (1/1/39) e ka cilësuar si ether hasen.

Vijon

E shkëputur nga libri Vargu i Gjurmëve Autentike nga Sahabët dhe Tabiinët"

Autor: Dani Alu Zehevi

Përshtati: Zejd Haziri

[1] Qytet i madh në Irak në kufi me Sirinë, kryesisht i banuar nga sunitë. [sh.p.]

HYRJE NË SHKENCAT E FIKHUT (I)

Njëra nga dhuntitë më të mëdha që Allahu u dha robërve të Tij ishte dërgimi i Pejgamberëve si përgëzues dhe qortues. Ata gjithashtu ishin edhe mësues për popujt e tyre, që t'i orientonin në çdo gjë të mirë të kësaj bote dhe të botës tjetër.

Një përgjegjësi të tillë kishte edhe i Dërguari i fundit, Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, por për dallim nga të Dërguarit e tjerë, Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem u dërgua për të gjithë botën dhe njëkohësisht ishte edhe vula e pejgamberisë.

Duke qenë se njerëzit do të jetonin pas vdekjes së Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem me shekuj të tërë dhe në të njëjtën kohë vargu i Pejgamberëve u ndërpre, atëherë Allahu me dhuntinë e Tij të pafund dhe mirësinë e Tij të pakrahasueshme bëri që pas vdekjes së Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem këtë porosi dhe këtë përgjegjësi të madhe ta mbartin brez pas brezi dijetarët e këtij umeti, deri në përfundim të kësaj bote.

Madje për t'i treguar umetit islam vlerën dhe pozitën e madhe që kanë dijetarët në mesin e popullit të tyre, Allahu i lavdëroi ata në shumë ajete, ndërsa Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem në fjalët e tij.

Do të përmendim vetëm një hadith që tregon për vlerën e tyre të madhe. Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem thotë: "Vërtet dijetarët janë trashëgimtarë të Pejgamberëve. Pejgamberët nuk kanë lënë trashëgimi as dinarë as dërrhemë, mirëpo kanë lënë për trashëgimi dijen, prandaj kush e merr, le ta marrë në përmasën më të madhe^[1]."

Dijetari i nderuar Abdul Aziz ibën Baz, Allahu e mëshiroftë, thotë: "Pas Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, dijetarët më të spikatur ishin shokët e tij, ata ishin fukahatë me plot kuptimin e fjalës. E morën diturinë nga Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, e kuptuan dhe e mësuan librin e Allahut dhe Sunnetin e Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem e pastaj ua transmetuan atë dituri gjeneratave pas tyre. Ata e mbartën Kur'anin dhe Sunnetin duke sqaruar qëllimin e fjalës së Allahut dhe qëllimin e fjalës së Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

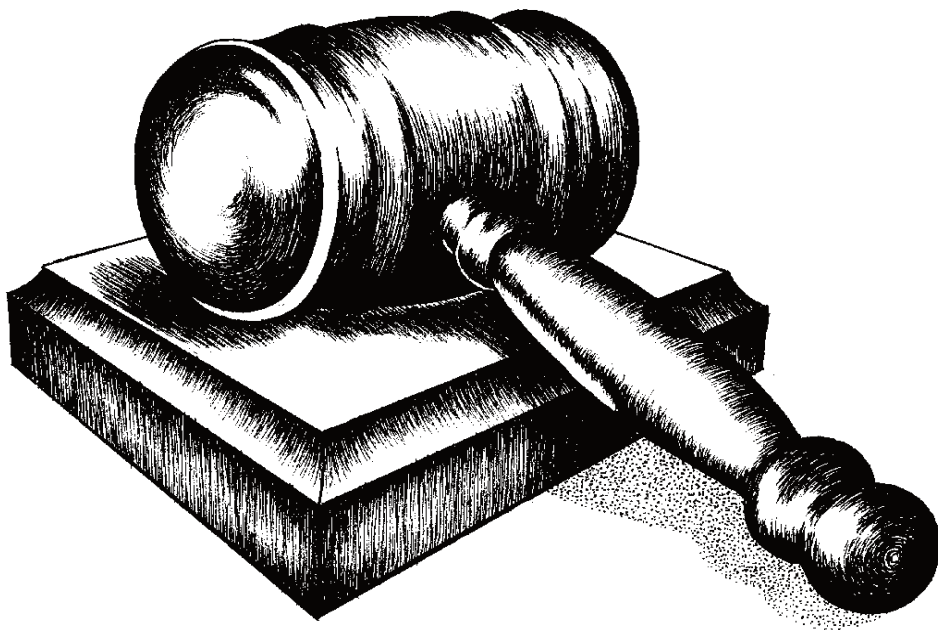
Ua transmetuan Kur'anin e Shenjtë dhe Sunnetin e pastër gjeneratave pas tyre me një përgjegjësi dhe sinqeritet të madh, duke zgjedhur vetëm personat që ishin besnikë dhe të përpiktë, derisa arritën te ne me rrugë transmetimi të ruajtura, të sigurta, pa na u paraqitur qoftë edhe një dyshim më i vogël kundrejt këtyre transmetimeve."

Ai vazhdon: "...Prandaj, jemi të obliguar të njohim vlerën e tyre, t'i falënderojmë për diturinë e madhe që kanë pasur dhe për mundin që kanë dhënë për të ruajtur fjalën e Allahut dhe për t'i mësuar muslimanët si të punojnë me të. Gjithashtu ne përfitojmë nga librat e dobishëm që kanë shkruar dhe dija e shumtë që kanë lënë për ne^[2]."

Vlen të theksohet që kontributi i dijetarëve në shërbim të shkencës së fikhut, për të cilën do të flas në disa numra të ardhshëm, ishte shumë i madh, saqë nuk u përkufizua vetëm me dijetarët e specializuar të fikhut, por fikhut i shërbyen edhe dijetarët e hadithit dhe të tef-

[1] Transmeton Ibën Maxhe dhe Tirmidhiu.

[2] Mexhmu'ul Fetawa we Mekalat Mutenevi'a, të Shejh Bin Bazit me disa shkurtesa dhe ndryshime nga unë.

sirit, bile edhe dijetarët e gjuhës arabe. Mirëpo shërbimi i drejtpërdrejtë dhe kryesor për fikhun si shkencë u bë nga tre lloj dijetarësh:

1. Dijetarët e hadithit, të cilët i mbartën me përpikëri hadithet e Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem te gjenerata e ardhshme, duke u kufizuar vetëm në mbartjen e haditheve dhe jo në diçka më tepër. Në mesin e këtyre haditheve ishin edhe hadithet e legjislacionit islam, temë kyçe e shkencës së fikhut.

2. Dijetarët e hadithit, të cilët u morën me kuptimin që përmbanin ato hadithe, d.m.th. përveç transmetimit të tyre, sqaruan edhe dispozitat që nxirren nga ato hadithe. Ata transmetuan çështjet që ishin të pranishme në atë kohë dhe që ishin të nevojshme, pa u futur shumë në detaje nga frika se mos po dalin nga teksti për të cilin aludonin ato hadithe. Më pas u shfaqën edhe librat e tyre, bazuar në metodën që kishin zgjedhur^[3].

3. Dijetarët e kulluar të fikhut ishin ata që u zjeruan shumë në çështjet e fikhut. Ata u thelluan shumë në nxjerrjen e dispozitave të çështjeve bashkëkohore me të cilat ballafaqoheshin, saqë përveç çështjeve të pranishme, ata filluan të flasin për çështje të cilat akoma

nuk kishin ndodhur në kohën e tyre, në mënyrë që nëse ndodhnin, muslimanët të kishin rrugëdalje dhe të gjenin përgjigje për to.

Dallimi mes këtyre dy drejtimeve të mësipërme (pikës 2 dhe 3) u shfaq më vonë edhe në librat e tyre dhe në rrugën dhe metodën që kishin zgjedhur në sqarimin e fikhut, saqë u quajtën fukahatë e hadithit dhe fukahatë e kulluar.

Ky studim temë kryesore ka këto dy drejtime të shpjegimit të fikhut dhe do të sqarojë veçoritë edhe dallimet mes këtyre dy drejtimeve. Rruga që do të ndiqet në këtë studim është kjo:

- Përkufizimi i fikhut
- Zhvillimi dhe etapat e tij
- Veçoritë e tij
- Temat që trajton fikhu
- Medhhebet në Islam
- Taklidi

Lus Allahun të na japë sukses në atë që flasim dhe punojmë!

Vijon.

Përgatiti: Xheladin Leka

[3] Më saktësisht, fikhu i kësaj kategorie dijetarësh u ekspozua në dy mënyra. Mënyra e parë ishte përmes titujve të kapitujve të hadithit, me të cilët ata i vendosnin ato apo titullonin koleksionet e tyre të haditheve. Mënyra e dytë ishte përmes librave të veçantë që këta dijetarë shkruanin, duke shpjeguar dobitë, dispozitat dhe rregullat e përfituara nga ato hadithe. Këta lloj librash quhen "Ehadithul-Ahkam", (sh.kryeredaktori).

**Vargu i Ligjëratave Fetare
në Radio Star 96,4 FM
me**

Hoxhë Zejd Hazirin

çdo të mërkurë në ora: 21:00

Ligjëratat mund t'i dëgjoni edhe në internet në web faqën e radios
www.radiostargjilan.net

Qendra për veprimtari kulturore
"Imam Albani" dega Gjilan

Doli nga shtypi libri

Vargu i Gjurmëve Autentikë nga Sahabët dhe Tabiinët

Botuar nga shtëpia botuese "Teuhidi" -Zvicër

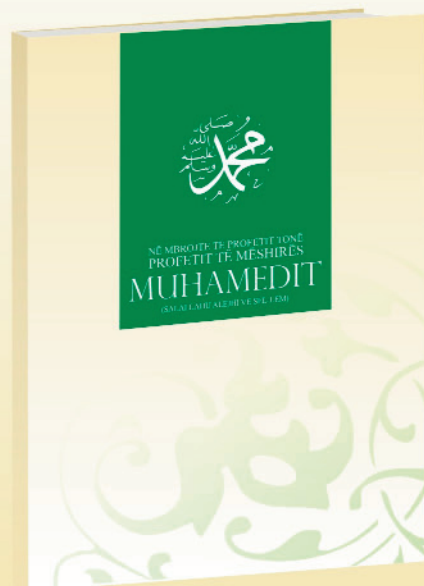

Libri përmban fjalë autentike të Sahabëve dhe të Tabiinëve me tematika të ndryshme, dhe ky version i botimit është i stërbushur me fjalë të këtyre kolosëve, që konsiderohet novatori në shtypin islam shqiptar. Ky libër është një kontribut i madh në këtë fushë, sepse është element i domosdoshëm i thirrjes islame, që pa të nuk ngritët thirrja e mirëfilltë...

Libri për Kosovë, Maqedoni dhe Shqipëri mund të porositet në librarin islame pranë zyrës së Qendrës "Imam Albani" dega Gjilan në telefonin 0037744599764 ose përmes emailit: zejdi@hotmail.com. Kurse për Evropë, Amerikë dhe Kanada përmes tel: 0041763384074 në Zvicër, ose përmes emailit: abdur-rahman@windowslive.com

Doli nga shtypi libri

NË MBROJTE TË PROFETIT TONË
PROFETIT TË MËSHIRËS
MUHAMEDIT
(SALALLAHU ALEJHI VE SEL-LEM)

SISTEMI FAMILJAR NË ISLAM

Thirrja islame bëhet në drejtime të shumta dhe forma të ndryshme. Nga format e kësaj thirrjeje është edhe organizimi i seminareve dhe konferencave në të cilat takohen burrat e mendimit islam dhe dijetarët, fukahatë e muslimanëve për zgjidhjen e problemeve të kohës, duke iu kundërvënë dyshimeve të cilat ngrënë pluhur rreth Islamit dhe besimit të muslimanëve dhe duke ua qartësuar njerëzve dispozitat e fesë islame në të gjitha drejtimet e jetës, gjëra të cilat kanë nevojë për sqarime (e sa të shumta janë këto gjëra!) me qëllim që njerëzit t'i kenë të qarta çështjet e fesë dhe të dunjasë së tyre. E të gjitha këto të jenë në frymë të Kur'anit dhe Sunnetit, që njerëzit të dalin nga errësira në dritë dhe nuk ka rrugë tjetër për dalje nga errësira e injorancës dhe injoranca veçse duke kuptuar Kur'anin dhe Sunnetin, që ka qenë edhe detyra e të gjithë Pejgamberëve, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë mbi ta, nga i pari i tyre Nuhu alejhi selam e deri te vula dhe imami i tyre, Muhamedi, paqja dhe bekimi i Allahut qoftë mbi të.

Allahu i Madhëruar i drejtohet Dërguarit të Tij të ndershëm, Muhamedit, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, duke ia qartësuar atij dhe pasuesve të tij detyrën e

tyre: **"O ti Pejgamber! Me të vërtetë që Ne të kemi dërguar ty dëshmuës, përgëzues e këshillues. Dhe me Vullnetin e Allahut, thirrës për në Rrugën e Tij dhe pishtar ndriçues. E përgëzoji besimtarët prej Allahut me mirësi të madhe."** [El Ahzab: 45-47]

Këto tre ajete të kaptinës Ahzab qartësuan detyrën e të Dërguarit, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, dhe gjithashtu edhe detyrën e pasuesve të tij.

E ajo detyrë është thirrja tek Allahu me lejen e Tij, me urdhrin e Tij dhe me dije të sigurt. Allahu në Kur'an thotë: **"Thuaj: "Kjo është rruga ime. Unë iu ftoj drejt Allahut me dije të sigurt, unë dhe kushdo që më ndjek mua."** [Jusuf: 108]

Allahu e ngarkoi të Dërguarin e Tij me këtë thirrje të përgjithshme, e cila nuk është e posaçme vetëm për popullin e tij e jo për të tjerët, siç ka qenë edhe çështja e thirrjeve të Pejgamberëve para tij, por është për njerëzit në përgjithësi: **"Ne nuk të kemi dërguar ty veçse përgëzues dhe këshillues për gjithë njerëzimin, por shumica e njerëzve nuk e dinë."** [Sebe: 28]

E ky obligim për të dhe për pasuesit e tij i konfirmohet atij e pastaj edhe pasuesve të tij, që të jenë dëshmitarë për njerëzit në përgjithësi.

Kjo do të thotë se mesazhi muhamedan është dominues mbi të gjitha fetë. Feja e tij është programi i fundit dhe nuk ka mundësi njeriu të zgjedhë diçka tjetër përveç tij dhe as nuk lejohet kundërshtimi i tij.

Ai është program i plotë hyjnor, sepse Allahu, i Cili e krijoi këtë krijesë të shkëlqyer, "njeriun", nuk mund ta lërë atë në harresë, pa e urdhëruar dhe ndaluar apo drejtuar, apo ta lërë atë ta marrë era e ta hedhë vend e pa vend, që pastaj të lejojë apo të ndalojë sipas tekave të veta, të afrojë apo të largojë kë të dojë. Përkundrazi, Ai ia programoi jetën atij si dhe marrëdhëniet e ndryshme dhe dërgoi të Dërguar për këtë qëllim të posaçëm, u zbriti atyre Librat e Tij dhe u dërgoi atyre vulën e të Dërguarve të Tij, Muhamedin, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, pas të cilit nuk ka të Dërguar tjetër. Libri i Tij i fundit është Kurani, pas të cilit nuk ka libër tjetër qiellor. Sqarim për këtë është Kurani, shpjegimi i të cilit gjendet në Sunetin e pastër. Allahu i Madhëruar thotë: **"...ndërsa edhe ty (o Muhamed) të kemi zbritur përkujtuesin me këshilla, që ti t'u shpjegosh njerëzve qartë atë që u është zbritur atyre."** [Nahël: 44]

Me të gjitha këto, Islami ka sistemuar marrëdhëniet mes njeriut dhe Zotit të tij, Krijuesit të tij, në

mënyrë që të bëhet rob vetëm i Atij, ta adhurojë vetëm Atë e askënd tjetër, që ta adhurojë Atë me adhurime të përcaktuara e konform dispozitave të shariatit islam.

Këtë gjë e ka sistemuar Kur'ani në mënyrë të përsosur, në vija të përgjithshme dhe të hollësishtme, dhe atë e ka sqaruar Sunneti i pastër edhe më shumë duke ia shtuar atij qartësinë, me gjithë degëzimet dhe gradët e tyre të shumta. I Dërguari ynë, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, thotë: **"Besimi është gjashtëdhjetë e disa gradë. Më e larta e tyre është fjala "La ilahe il Allah" dhe më e vogla është largimi i pengesës nga rruga. Edhe turpi është degë nga degët e besimit^[1]."**

E këto degë të gjitha janë adhurime dhe bindje, pavarësisht nga dallimi dhe diferenca mes tyre.

Të gjitha adhurimet duhet të jenë të caktuara nga legjitimiteti i Allahut të Madhëruar. Të merren direkt nga Libri i Allahut dhe nga Sunneti i të Dërguarit të Tij, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem. Bindja dhe sjellja e robit duhet të jetë pikërisht mbi këtë rrugë në të gjitha adhurimet, marrëdhëniet dhe të gjitha veprimet e tij, gjë e cila është pikërisht ajo që kemi për qëllim me lidhjen mes robit dhe Zotit të tij. E ajo është "adhurimi i pastër", e vërteta e të cilit është që Zoti ta gjejë robin e Tij aty ku e ka urdhëruar dhe të mos e gjejë atë aty ku e ka ndaluar. E nëse ndonjëherë rrëshqet dhe e kundërshton urdhrin e Allahut, ai shpejton në pendim dhe kthehet tek e mira, që të pastrojë gjurmët e kundërshtimit të Allahut dhe bërjes mëkat ndaj Tij, me pendim dhe përgjërime, pasi

pendimi e fshin atë që është bërë para tij: **"Dhe që të gjithë ju lutni Allahun që t'ju falë të gjithëve, o besimtarë, që të mund të jeni të fituar."** [Nur: 31]

Shkurtimeisht, kështu e ka sistemuar Islami lidhjen mes robit dhe Zotit, Krijuesit të tij.

E po kështu siç ka sistemuar këtë lidhje, në mënyrën që përmendëm, Islami i ka dhënë një rëndësi të veçantë edhe sistemit familjar.

Islami ka nxitur në formimin e institucionit familjar me legjitimitetin e martesës, duke kurajuar për të dhe duke qartësuar se martesë është qetësim për të dy palët, prehje, qetësim trupor, qetësim shpirtëror dhe zgjatje e jetës në Tokë deri në momentin e fundit.

Të lexojmë tani disa ajete kur'anore në këtë kuptim, ku Allahu i Madhëruar i nxit besimtarët për martesë duke u thënë: **"...atëherë zgjidhni gra të tjera për martesë, dy ose tri ose edhe katër."** [Nisa: 3]

"Dhe nga treguesit e Tij është se Ai krijoi nga vetë lloji juaj palën (gratë) në mesin tuaj, që ju të mund të gjeni prehje tek ato dhe Ai vendosi mes jush dhembshuri e mëshirë. Vërtet që në të ka tregues të qartë për popullin që e vret mendjen." [Er Rum: 21]

"Ato janë petk (mbështjellje, mbështetje, vend prehje - sakan d.m.th., ju ndjeni kënaqësi të jetoni bashkë, ndjeni qetësim e kënaqësi në bashkëjetesën tuaj)

për ju, ashtu siç jeni edhe ju petk për to." [Bekare: 187]

"Gratë tuaja janë burim i vazhdimësisë suaj, kështu që afrojuni këtij burimi kur dhe si të doni dhe dërgoni (vepra të mira, lutjuni Allahut t'ju dhurojë juve pasardhës të përkushtuar) para jush për veten tuaj. Dhe kini frikë Allahun dhe dijeni se do ta takoni Atë (në botën e përtejme). Dhe përgëzoji besimtarët." [Bekare: 223]

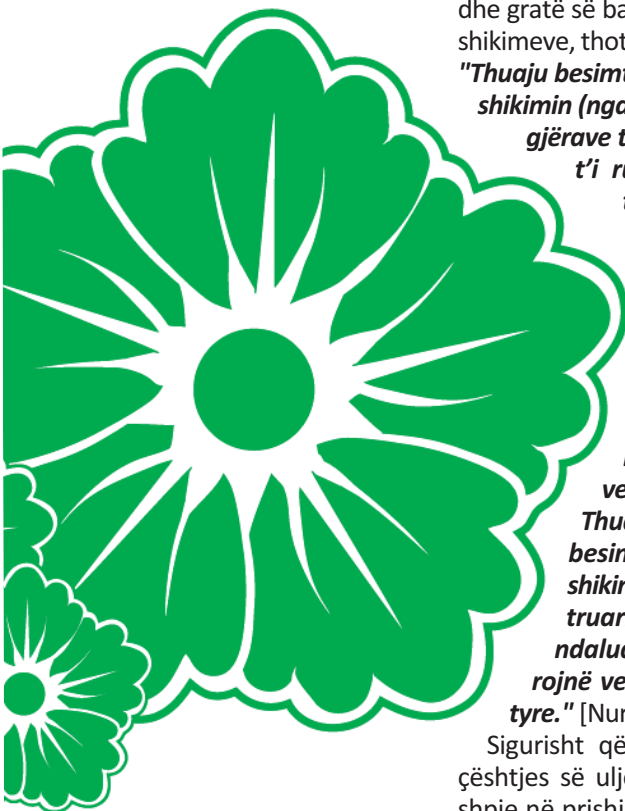
Kështu flet Kur'ani për institucionin familjar në ajete të shumta dhe në forma të ndryshme siç e vërejtëm, ashtu siç do të shohim përsëri në suren Nisa, e cila do të na qartësojë se të dyja palët e këtij institucioni janë krijuar nga i njëjti trup, kështu që nuk ka privilegim të njëjës palë mbi shoqen e saj për nga origjina e krijimit apo nga prejardhja, megjithëse kjo vërehet në çështjet e jashtme dhe elemente të tjera apo cilësi të fituara. Në lidhje me këtë, Allahu i

[1] Transmeton Muslimi (35), nga hadithi i Ebu Hurejres.

Madhëruar thotë: **"O njerëz! Jini të bindur (dhe mbushni detyrimet) ndaj Zotit tuaj, i Cili ju krijoi ju prej një veteje (Ademit) dhe nga ajo Ai krijoi palën (bashkëshorten) e saj, dhe nga ata të dy Ai krijoi burra dhe gra të shumtë."** [Nisa: 1]

Kështu nxit Islami për formimin e familjes, që ajo të jetë jetëgjatë dhe lumturi për të dy palët.

Qëllimet e martesës në Islam

Legjitimiteti islam është legjitimiteti i urtësisë, i cili ka qëllimet dhe synimet e tij. Nga emrat e Allahut të Lartmadhëruar është edhe emri "Më i Urti", prandaj jemi të obliguar të besojmë se Allahu është Më i Urti në legjitimitetin e Tij ashtu siç është edhe Më i Urti në krijimin dhe

veprën e Tij.

Legjitimiteti i martesës përmban në vetvete shumë gjëra, prej të cilave janë edhe këto në vijim:

a) Ulja e shikimit nga të dyja palët

Islami, në Kur'anin e tij dhe në Sunnetin e Pejgamberit të ndershëm, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, ka treguar kujdes të veçantë për këtë çështje. Allahu i Madhëruar, duke urdhëruar burrat dhe gratë së bashku për uljen e shikimeve, thotë:

"Thuaju besimtarëve që të ulin shikimin (nga të vështruarit e gjërave të ndaluara) dhe t'i ruajnë vendet e trupit (nga shikimi, veprimet e paligjshme imorale). Kjo është më e pastër për ta.

Vërtet që Allahu është i mirënjohur për çfarë veprojnë ata.

Thuaju edhe besimtareve të ulin shikimin (nga të vështruarit e gjërave të ndaluara) dhe t'i mbrojnë vendet e trupit të tyre." [Nur: 30-31]

Sigurisht që nënvlerësimi i çështjes së uljes së shikimeve shpie në prishjen e moralit, siç po e shohim në shumë prej qyteteve tona me keqardhje të madhe.

b) Ruajtja e vendeve të turpshme

Ajetet që përmendëm më sipër trajtuan pikërisht këtë gjë, ruajtjen e vendeve të turpshme me urdhrin për ulje të shikimeve, se ndoshta e dyta është rezultat i së parës. Ulja e shikimeve rezul-

ton në ruajtjen e vendeve të turpshme në shumicën e rasteve, sepse atij që i mundësohet mbikëqyrja e Allahut, atëherë ulja e shikimit nga të ndaluarat- duke pasur frikën e Allahut dhe duke pasur turp nga Ai- do të shpjerë detyrimisht në ruajtjen e vendeve të turpshme nga ajo që Allahu ka ndaluar dhe në mosrënien në gjynahe.

Është përcjellë nga i Dërguari i Allahut, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, fjala e tij: **"Sytë bëjnë zina dhe zinaja e tyre është të shikuarit (e haramit). Edhe veshët bëjnë zina dhe zinaja e tyre është të dëgjuarit (e haramit)..." derisa tha: "Ndërsa organi gjental e vërteton ose e përgënjeshton këtë...[2]"**

c) Mundësimi i shtimit të pasardhësve

Pa dyshim që kjo është lënda e parë në ndërtimin e shoqërisë dhe shkak i shumimit të pasuesve të vullës së të Dërguarve, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

Këtë gjë e qartëson edhe më shumë hadithi të cilin e transmeton Buhariu në "Sahihun" e tij, nga Abdullah ibën Mesudi, ku i Dërguari i Allahut, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, i drejtohet rinisë muslimane me këtë metodë të butë duke i drejtuar në atë që është e dobishme dhe shpëtimtare duke thënë: **"O ju të rinj! Kush ka mundësi nga ju, le të martohet, sepse ajo të largon më shumë nga shikimet (e ndaluara) dhe të ruan më shumë vendet e turpshme. E, kush nuk ka mundësi (për martesë), le të agjërojë, sepse është mburojë për të[3]."**

Ndërsa Bejhakiu transmeton nga hadithi i Ebi Umames, se i Dërguari i Allahut, sal-IAllahu

[2] Transmeton Buhariu (6612) dhe Muslimi (2657), nga hadithi i Ebu Hurejrës.

[3] Transmeton Buhariu (5065) dhe Muslimi (1400), nga hadithi i Ibën Mesudit.

alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Martohuni, sepse unë do të krenohem me numrin tuaj para popujve të tjerë!"

Dhe përmendëm pak më parë disa nga kuptimet që mund të llogariten prej qëllimeve të martesës, si qetësimi, çlodhja, qetësimi shpirtëror, etj.

Ndërsa ata të cilët mendojnë se qëllimi i martesës është arritja e kënaqësisë epshore në çfarëdo mënyre dhe se pas kësaj nuk fshihet asnjë qëllim tjetër, kanë një përfytyrim dhe supozim të gabuar, i cili ka shkaktuar dërgimin drejt shkatërrimit të shumë të rinjve dhe rënien e tyre në moral (të prishur) e në gjëra të ulëta, duke e bërë jetën e shumë prej tyre të ngjashme në shumë vende me jetën e shtazëve, të cilat nuk janë të ngarkuara me obligime. Madje këta janë më të humbur se kafshët.

Kush e udhëheq institucionin familjar

Islami nuk e ka lënë në neglizhencë udhëheqjen e këtij institucioni, kryetarin e tij apo se kush e ka privilegj përgjegjësine për të.

Ajo që del në pah nga të studiuarit e Islamit është se këto të drejta dhe veçori u janë ngarkuar të dyja palëve dhe detyrat e secilës palë janë të caktuara me hollësi. Secili prej bashkëshortëve është i ngarkuar me detyra të posaçme dhe është përgjegjës për to.

Burri është veçuar me disa gjëra të posaçme, në të cilat gruaja nuk e shoqëron dhe as mund t'u bëjë ballë atyre dhe t'i menaxhojë ato. Po kështu, edhe gruaja është veçuar me disa gjëra të posaçme, të cilat burri nuk mu-

ndet dhe as nuk i shkon për shtat që t'i kryejë.

Kështu që ndërhyrja e njëjës palë në punët që nuk i përkasin çon në prishjen dhe shkapërderdhjen e këtij institucioni dhe në shkaktimin e turbullirave.

Të lexojmë disa nga ajetet kur'anore të cilat sistemojnë jetën familjare dhe përcaktojnë përgjegjësitë e secilit prej bashkëshortëve. Ato i japin burrit të drejtën e udhëheqjes dhe drejtimit. Allahu i Madhëruar thotë: **"Burrat janë mbrojtësit dhe mbajtësit e grave, sepse Allahu e ka krijuar njëjën palë prej tyre të shquhet mbi tjetrën, e edhe sepse ata shpenzojnë (për t'i mbajtur ato) nga mjetet e tyre të jetesës. Kështu, gratë e drejta janë të bindura me çiltërsi (ndaj Allahut dhe ndaj burrave të tyre) dhe në mungesë të bashkëshortëve të tyre, ruajnë çfarë Allahu i ka urdhëruar ato të ruajnë (dëlirësinë, ndershmërinë dhe pasurinë e bashkëshortëve të tyre etj)."** (Nisa: 34)

Në ajet shihet qartë se udhëheqja e këtij institucioni dhe mbrojtja e tij i është ngarkuar burrit. Por ajeti nuk e ka harruar edhe sqarimin e shkakut të kësaj gjëje dhe thotë: "sepse Allahu e ka krijuar njëjën palë prej tyre të shquhet mbi tjetrën, e edhe sepse ata shpenzojnë (për t'i mbajtur ato) nga mjetet e tyre të jetesës."

Përveç kësaj, nuk ka kundërshtim se për drejtimin dhe menaxhimin e çdo institucioni apo ndërmarrjeje caktohet vetëm kuadri i përshtatshëm dhe i aftë për drejtimin e saj; ai person i cili ka përvojë, fuqi për të drejtuar, durim në punë dhe eksperiencë në menaxhimin e saj.

Po kështu është edhe institucioni familjar, i cili është nga institucionet më të rëndësishme dhe më delikate, pasi me rregullimin e tij rregullohet shoqëria dhe me prishjen e tij priset edhe ajo. Ky institucion i siguron shoqërisë individë të cilët janë gurët e ndërtesës shoqërore dhe sigurisht që ndërtesa i përfiton cilësitë e saj nga lënda prej së cilës është ndërtuar.

E për këto të gjitha, Islami e ngarkoi burrin me këtë përgjegjësi, që është amanet shumë i rëndë, sepse ai është më i përshtatshëm për të dhe më i fortë në kryerjen e saj, gjë të cilën një grua e drejtë nuk do ta mohonte kurrë.

Profesor Muhamed El-Gazali në librin "Të drejtat e njeriut në Islam" thotë: "Përderisa burri nuk ka të përmuajshme, as shtatzëni ose lindje, është më i fortë që të ballafaqohet me vështirësi të ndryshme dhe me peripecitë e punëve të ndryshme apo që të ecë nëpër tokë në kërkim të riskut. Të gjitha këto janë më të përshtatshme për të dhe për këtë shkak Islami e ka ngarkuar atë që të shpenzojë për gruan e tij apo edhe për të afërmet e tij të varfra."

Kjo është diçka me rëndësi dhe e logjikshme në zgjedhjen e burrit për këtë detyrë dhe obligim shumë të rëndësishëm.

Me meditim do të gjejmë shumë arsye të tjera në lidhje me këtë pikë, por ne po mjaftohemi me këto që përmendëm për arsye të kursimit të kohës.

Vijon

E shkëputur nga një punim i pregaditur për një simpozium të mbajtur në Najrobi të Kenias të Muhamed ibën Ali el Xhami

Përshtati: Unejs Murati

[4] Transmeton Bejhakui në Suneni el Kubra (vëll.VII, f. 78), nga hadithi i Ebu Humamit, e ka vërtetuar Albani në "Sahih el Xhami" (2941).

GJENDJA E BESIMIT TË SINQERTË NË TË PRANUARIT E KËSHILLËS

*përjetshmëve.” Dhe
u bëri be (iu betua) atyre:
“Unë jam këshillues për ju.”*

(A'rafë: 20-21)

Këshilla në kuptimin etimologjik do të thotë pastrim, sinqeritet, diçka që është e pastër nga dyshimet. Për shembull thuhet, e kam pastruar mjaltin, d.m.th. e kam nxjerrë, pastruar, mjaltin nga hojëzat e tij.

Këshilla në kuptimin terminologjik do të thotë fjalët apo shprehjet që i thotë ai që ia do të mirën vëllait të tij, atij që këshillon, apo fjalitë e gjëra që përmbajnë ngritjen e këshilluesit ndaj të këshilluarit në aspekte të shumta, si shprehje, veprime, etj., ose paraqitje e këshillës ndaj të tjerëve.

Popull musliman, këshilla e shtrenjtë nuk mund të jetë nga askush tjetër veçse nga besimtari, zemra e të cilit është e mbushur me besim të sinqertë, i cili ua do të mirën të tjerëve si vetvetes. Besimtari është ai që këshillon, ndërsa munafiku (hipokriti) është ai që nënçmon. Thotë Allahu në Kur'an: **“Pa dyshim se besimtarët janë vëllezër, pra bëni pajtim ndërmjet vëllezërve tuaj dhe kini frikë Allahun, që të jeni të mëshiruar (nga Zoti).”** (Huxhuratë: 10)

Dhe thotë Muhamedi, sal-IAllahu alejhi ve sel-lem: “Nuk ka besuar askush nga ju derisa t’ia dojë të mirën vëllait të vet ashtu siç e do për vete.” (Mut-tefekun alejhi)

Këshilla nuk vjen nga armiqtë e përbetuar. Për shembull, Iblisi, mallkimi i Allahut qoftë mbi të, është armik i përbetuar i Ademit dhe i Havës: **“Shejtani i nxiti ata të dy (i mashtroi), që t’ua zbulojë atyre pjesët e turpshme që u ishin të mbulura dhe tha: “Zoti juaj nuk jua ndaloi juve atë pemë (për tjetër qëllim) vetëm se që të mos bëheni meleqë (engjëj), ose të mos bëheni prej të**

është betuar ky armik në Allahun se do të jetë këshilltar për ta, por a thua ka qenë Iblisi ndonjëherë këshilltar i Ademit? Përgjigjja është jo.

Pra, këshilla nuk vjen nga armiqtë, edhe nëse ata e pretendojnë një gjë të tillë. Këshilla po ashtu nuk vjen nga ata që kanë xhelozin ndaj nesh, për arsye se ziliqari dëshiron largimin e një të mire nga të tjerët. E, si ka mundësi t’i këshillojë të tjerët?!

Të marrim shembull vëllezërit e Jusufit alejhi selam, që patën xhelozin ndaj Jusufit dhe vendosën ta vrasin e pas gjithë kësaj vendosën t’i thonë babait të tyre: **“Njëri prej tyre tha: “Mos e mbytni Jusufin, e në qoftë se jeni për të bërë diçka, lëshojeni në fund të bunarit, do ta marrë atë dikush prej udhëtarëve.”** (Suretu Jusuf: 6)

A thua ishin vëllezërit e Jusufit këshillues për atë gabim? Përgjigjja natyrisht është jo.

Këshilla e shtrenjtë shfaqet nga besimi dhe dashuria, e cila nuk vjen nga tjetërkush veçse nga besimtari i sinqertë dhe assesi nga armiku ose nga personi që ka xhelozin.

Robër të Allahut, këshilla është nga veprat e Pejgamberëve.

Nuhi alejhi selam e ka thirrur popullin e tij në Njësimin e Allahut, kurse ata shpifën ndaj tij duke thënë se ishte në humbje, mirëpo ai iu tha atyre: **“O populli im, unë nuk jam në humbje, por unë jam i dërguar prej Zotit të botëve! A mos u çuditët që shpallja ju erdhi nga Zoti juaj përmes (gjuhës së) një njeriu nga mesi juaj, për t’ju tërhequr vëmendjen që të ruheni dhe ashtu të shpëtoni?”** (A'rafë: 61-62)

Hudi alejhi selam, pasi e thirri popullin e tij në adhurimin e Allahut Një, të Pashok, ata shpifën për të se gjoja ishte mendjelehtë dhe gënjeshtar. Ai iu

tha atyre: "O populli im, nuk jam mendjelehtë (nuk kam të metë mendore), por unë jam i dërguar prej Zotit të botëve. Që t'jua komunikoj shpalljet e Zotit tim dhe unë jam këshillues besnik për ju." (A'rafë: 66-6)

Salihu alejhi selam e thirri popullin e tij në adhurimin e Allahut Një, por ata nuk iu përgjigjën atij dhe Allahu i dënoi ata. Ai "u zmbrops prej tyre e tha: **"O populli im, unë jua komunikova dërgesën e Zotit tim, ju këshillova sa munda, por ju nuk i përfillni këshilluesit."** (Earafë: 79)

Pasi Shuajbi alejhi selam e thirri popullin tij e ata nuk iu përgjigjën dhe pasi i dënoi Allahu, ai qëndroi para tyre duke thënë: **"O populli im, vërtet unë jua kumtova porosinë e Zotit tim, ju dhashë këshilla, e si të brengosem për një popull që nuk besoi?"** (A'rafë: 93)

Dhe në fund, Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sellem, i cili e këshilloi umetin, e largoi errësirën, e kumtoi ftesën dhe nuk la pa bërë asnjë vepër që pëlqehet nga Allahun dhe na çon drejt xhenetit. Nuk ka punë e cila na afron drejt urretjes së Allahut dhe xhehenemit që ai të mos na këshillonte që të ruheshim prej saj.

U ka thënë një ditë Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sellem shokëve të vet: "Feja është këshillë." E pyetën: "Për kë, o i Dërguar i Allahut?" Tha: "Për Allahun, Librin e Tij, të Dërguarin e Tij, për udhëheqësit e muslimanëve dhe për njerëzit e rëndomtë."

Këshilla për Allahun është besimi i plotësuar në Njësimin e Allahut dhe sinqeriteti në qëllimin e çdo adhurimi; të besosh dhe të njësoh Allahun në Tevhidur-rrububije, Uluhije dhe në Tevhidin Esmau ves-sifat, dhe të adhurosh Allahun e madhëruar me sinqeritet dhe pa shoqërim në adhurimin e Tij.

Ibën Mubareku është pyetur: "Cila është puna më e mirë?" Ka thënë: "Këshilla për Allahun."

E kanë pyetur havarijunët Isain alejhi selam: "Cila është vepra më e sigurt?" Ka thënë: "Ajo për të cilën nuk dëshiron që njerëzit të të falënderojnë."

E kanë pyetur prapë: "Ç'është këshilla për Allahun?" Ka thënë: "Të fillosh me obligimet ndaj Allahut para obligimeve të njerëzve. Nëse të

paraqiten dy gjëra, e para ndaj Allahut dhe e dyta për këtë botë, fillo me atë që është për Allahun." (Xhamiul-Ulum vel-Hikem, faqe 219)

Këshilla për Librin e Tij është besimi në të (Kur'anin) dhe pajisja me moralin që ka ardhur nga ai, të punuarit me atë që ka urdhëruar Allahu dhe largimi nga ajo që e ka ndaluar Allahu. Këshilla për të Dërguarin e Tij do të thotë vërtetimi i pejgamberllëkut të Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sellem dhe ftesës/librit dhe veçimi në atë që na ka urdhëruar dhe largimi nga ajo që na ka ndaluar, dashja e tij më shumë se vetveten, pasurinë dhe fëmijët, pajisja me Sunetin e tij, zgjedhja dhe pasimi i rrugës së tij, pasja e menhexhit (metodës) së tij dhe të punuarit ditë e net që të përhapim Sunetin e tij mes njerëzve.

Këshilla për imamët (krerët, udhëheqësit) e muslimanëve, domethënë dijetarët dhe udhëheqësit

Këshilla për dijetarët: T'i duam ata, të mësojmë prej tyre dhe të mos i largojmë njerëzit nga ata për arsye se kjo është vepër e hipokritëve dhe për arsye se dijetarët janë trashëgimtarë të Pejgamberëve dhe janë ura lidhëse mes Pejgamberëve dhe popullit.

Këshilla për udhëheqësit: *T'i respektojmë në të mirë, ta lusim Allahun për ta dhe të mos ngrihem kundër tyre me shpatë edhe nëse na bëjnë diçka të padrejtë, sepse ngritja kundër tyre sjell dëme të mëdha në fe dhe në dunja, shkatërrime në tokë dhe prishje të moralit.* Gjithashtu duhet t'i këshillojmë nëse gabojnë, por kur të jemi vetëm me ta e jo në mënyrë publike.

Këshilla për njerëzit e rëndomtë: T'i drejtojmë në atë që është e dobishme, t'ua mësojmë çështjet e fesë islame, t'ua mbulojmë të metat e tyre, t'i largojmë nga vjedhja, të mos jemi xhelozë për ta dhe të duam për ta atë që duam për veten.

Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sellem thotë: "Obligimi i besimtarit ndaj besimtarit është në gjashtë pika... e ndër to është edhe ajo se kur ai kërkon këshillë prej teje, ti duhet ta këshillosh". Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sellem thotë: "Me të vërtetë feja është këshillë..." (Sahih, siç e përmendëm më lart.)

Xhurejr ibën Abdullahu thotë: "I jam zotuar Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sellem për faljen e namazit, dhënien e zekatit dhe këshillimin e çdo

muslimani.” (Muttefekun alejhi)

Gjithashtu ka thënë: “I jam zotuar Pejgamberit alejhi selam për dëgjim dhe respektim dhe që ta këshilloj çdo musliman.” (Sahih Et-Tergib vet-Terhib, 1779)

Hasan el Basri thotë: “Kanë thënë disa nga shokët e Pejgamberit sal-Allahu alejhi ve sel-lem: “Pashë Atë, në dorën e të Cilit është jeta ime, nëse doni, do të betohem tek Allahu se njerëzit më të dashur për Allahun janë ata që e bëjnë të dashur Allahun te njerëzit, që i bëjnë robërit e Allahut të dashur te Ai dhe shpërndahen në tokë duke këshilluar.”

Robër të Allahut, këshilla është e shtrenjtë. Kush e merr atë, ka fituar dhe kush e refuzon dhe largohet nga ajo, ka humbur dhe është shkatërruar.

Ja disa shembuj, që të qartësohet çdo gjë.

Musai alejhi selam e mori këshillën e njeriut i cili erdhi nga ana më e largët e qytetit. Allahu i madhërishtëm thotë: **“Dhe erdhi një njeri që ngutej nga ana më e largët e qytetit e tha: “O Musa, paria është duke biseduar për të mbytur ty, pra ti dil (ik), unë jam këshillues i yti.” E ai doli prej aty i frikësuar e duke pritur (se ç’po ndodh) dhe tha: “O Zoti im, më shpëto prej popullit zulumqar.”** (kaptina Kasas: 20-21)

Shikoni, robër të Allahut, doli Musai duke marrë këshillën e njeriut i cili erdhi nga Egjipti dhe shkoi në Medjen. Kur hyri në shtëpinë e një plaku të moshuar dhe ia rrëfeu ngjarjen, ai i tha: **“... E kur shkoi (Musai) tek ai dhe ia rrëfeu ngjarjen, ai i tha: “Mos ki frikë, paske shpëtuar nga populli zulumqar.”** (Kasas: 25). Dhe kështu shpëtoi Musai alejhi selam.

Populli e këshilloi Karunin, por ai nuk e përfilli kërkesën e tyre, kështu që Allahu i madhërishtëm e shkatërroi atë, siç thotë i Madhërishtëmi në Kur’an: **“Dhe ne do të nxjerrim prej çdo populli dëshmitarë e do t’u themi: “Sillni argumentin tuaj!” Atëherë do ta kuptojnë se e drejta (për t’u adhruar) është vetëm e Allahut dhe çdo trillim i tyre dështon. Karuni ishte nga populli i Musait dhe ai shtypte atë popull ngase Ne i patëm dhënë aq shumë pasuri, sa që një grup i fuqishëm mezi i bartnin çelësat e (pasurisë së) tij, e kur populli i vet i tha: “Mos u kreno aq fort sepse Allahu nuk i**

do të shfrenuarit! Dhe me atë që të ka dhënë Allahu kërko (ta fitosh) botën tjetër, e mos lë mangët atë që të takon nga kjo botë dhe bëj mirë ashtu siç të ka bërë Allahu ty e mos bëj të këqija në tokë, se Allahu nuk i do çrregulluesit.” (Kasas: 75-77)

Ç’është me ty, pse nuk e pranon këshillën? I Madhërishtëmi po ashtu thotë: **“Ai (Karuni) tha: “Më është dhënë vetëm në saje të ditorisë sime!” Po a nuk e di ai se Allahu shkatërroi nga popujt e lashtë para tij shumë sish që ishin edhe më të fuqishëm e më të pasur se ai (Karuni), por mëkatarët kriminelë as që do të pyeten për fajet e tyre (me që Allahu i di). E ai (Karuni) doli para popullit të vet me stolinë e vet, e ata që kishin synim jetën e kësaj bote thanë: “Ah, sikur të kishim pasur edhe ne ashtu si i është dhënë Karunit, vërtet ai është fatbardhë!”** (Kasas: 78-79)

Po ashtu shembulli i Faraonit dhe popullit të tij. Atë e ka këshilluar një njeri besimtar, i cili e ka fshehur besimin e tij, siç thotë i Lartësuar: **“Një njeri besimtar nga familja e faraonit, që e fshehte besimin e vet, tha: “A doni ta mbysni një njeri vetëm pse thotë se Zoti im është Allahu, derisa prej Zotit tuaj ju ka sjellë argumente? Nëse ai është gënjeshtar, për vete e ka gënjeshtërinë, e nëse është i drejtë, ju do t’ju godasë diçka nga ajo që ai premtan; S’ka dyshim se Allahu nuk udhëzon në rrugë të drejtë atë që tejkalon dhe është gënjeshtar. O populli im, sot pushteti është i juaji në vend, po kush do të na mbrojë prej dënimit të Allahut nëse ai na përfshin?” Faraoni tha: “Unë nuk kam tjetër mendim t’ju jap pos atij që ju dhashë dhe nuk jam duke ju udhëzuar në tjetër veçse në rrugën e drejtë!” Ndërkaq ai që kishte besuar tha: “O populli im, unë kam frikë për ju se po ju gjen ajo që i gjeti popujt e mëparshëm.”** (Gafir: 28-30)

“Ai që kishte besuar tha: “O populli im, ejani pas meje, e unë t’ju udhëzoj në rrugën e drejtë.” (Gafir: 3)

Mirëpo ata nuk e pranuan këshillën dhe Allahu e shkatërroi Faraonin dhe popullin e tij.

Robër të Allahut, ejani së bashku ta mësojmë sinqeritetin dhe modestinë në pranimin e këshillës nga këshilluesi, kushdo qoftë ai (nëse këshilla është sipas Sunnetit ose është gabim që duhet përmirësuar).

Dijetarët na kanë paraqitur shembuj të rëndësishëm për pranimin e këshillës. Një shembull i tillë do të pasojë në vazhdim.

Një kërkues i ditorisë, një nxënës, udhëtoi në një vend të huaj që të ndiqte një ligjëratë në njërin

prej xhamive, në të cilën ligjëronte një hoxhë. Xhamia ishte plot me njerëz, të cilët merrnin pjesë rregullisht në këto ligjërata. Kërkuesi i diturisë u ul në tubim për të marrë dituri. Ibnul-Arabi El-Maliki ka përmendur në librin e tij "Ahkamul-Kur'an", se Muhamed bin Kasim el-Uthmani i ka treguar duke thënë:

'Kam qenë i pranishëm në ligjëratën e hoxhës Ebi el-Fadl el-Xhevherij dhe ia kam paraqitur fjalët para njerëzve. Nga thëniet e tij të para ishin se Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka shkurorëzuar gruan- "talaka", i ka thënë gruas së tij se ti je si nëna ime- "dhihar", dhe është betuar se nuk do të kryejë marrëdhënie me gruan e tij për një kohë të caktuar- "a'la". Kërkuesi i diturisë e ka dëgjuar një gjë të tillë, nuk është pajtuar me të, por për shkak të edukatës së tij nuk e ka ndërprerë fjalën e hoxhës, mirëpo ka duruar për këtë dhe kur hoxha e ka mbaruar ligjëratën, ka dalë kërkuesi i diturisë dhe njerëzit e tjerë dhe e kanë përcjellë hoxhën e tyre nga xhamia deri në shtëpinë e tij. Pasi janë ulur, hoxha e ka kuptuar gjendjen e djaloshit. Kur shumica kanë filluar të largohen, hoxha iu drejtua djaloshit: "Po të shoh si të huaj. Ke diçka për të shtuar?"

Iu përgjigj: "Po!"

Hoxha u tha të pranishmëve që t'i lënë vetëm. Mbetën vetëm hoxha dhe kërkuesi i diturisë. Fillon djaloshi:

"Ndoqa ligjëratën tënde sot, ligjëratë plot me mirësi nga ti, kuptohet, mirësitë e Islamit në dituri dhe ligjërata të diturisë, dhe mirësitë janë nga Allahu. Nuk kërkove nga dikush tjetër përveç Allahut dhe të dëgjova duke thënë se Pejgamberi sal-IAllahu alejhi sel-lem është betuar se nuk do të kryejë marrëdhënie me gruan e tij për një kohë të caktuar. Dhe the të vërtetën. Të dëgjova duke thënë se Pejgamberi sal-IAllahu alejhi sel-lem ka shkurorëzuar gruan, e prapë the të vërtetën. Mirëpo, gjithashtu the se Pejgamberi sal-IAllahu alejhi sel-lem ka bërë i ka thënë gruas së tij se ti je si nëna apo motra ime (dhihar) dhe kjo nuk ka mundësi të ndodhë, sepse dhihari përmban shpifje dhe fjalë të urryera dhe nuk është e mundur që këtë ta ketë bërë Pejgamberi sal-IAllahu alejhi sel-lem."

Shiko vëlla moralin e këshilluesit, ia përmend të mirat gabimtarit dhe pastaj e këshillon.

"Më ka përqafuar dhe më ka puthur në kokë duke më thënë: "Unë pendohem nga kjo. Allahu i dhëntë të mira atij që më mëson diçka të mirë!" Allahu ekber! Ku jemi ne në krahasim me këtë edukatë dhe këtë moral? Çfarë na pengon ne që

ta pranojmë këshillën?

Shiko kërkuesin e diturisë se si ka duruar dhe nuk ia ka përmirësuar gabimin hoxhës atëherë kur gaboi, por ka pritur derisa e ka përcjellë deri në shtëpi dhe derisa të gjithë u larguan. Dhe kjo vazhdoi deri në orët e vona të natës. Ai e përcolli amanetin, e këshilloi garuesin në mënyrën që Islami e ka mësuar atë.

Dhe vazhdon nxënësi rrëfimin e ngjarjes: "Pastaj jam ndarë nga hoxha dhe të nesërmen prapë shpejtova për në ligjëratën e tij, mirëpo kuptova që ai kishte shkuar aty para meje dhe ishte ulur mbi minber (vendi ku hoxha mban ligjëratë). Kur hyra në derën e xhamisë dhe kur më vërejt, thirri me zë shumë të lartë: 'Mirësejven, o mësuesi im! Lirojani rrugën mësuesit tim!' Dhe fytyrat e të pranishmëve u drejtuan nga unë dhe u shkëlqenin sytë. Më morën nëpër duart e tyre duke më çuar përpara, derisa arrita në minber."

Kjo është modesti dhe ky është moral!

"Dhe nga turpi i madh që kisha, nuk e dija se në cilën pjesë të tokës gjendesha dhe më mbuluan djersët. U drejtua hoxha nga xhemati (të pranishmit në xhami) duke u thënë: "Unë jam hoxha, mësuesi juaj, ndërsa ky është mësuesi im, për arsye se në ligjëratën e djeshme ju thashë se Pejgamberi sal-IAllahu alejhi sel-lem a'la, talaka dhe dhahere dhe asnjëri nga ju nuk ishte më i ditur se unë dhe nuk më kundërshtuat. Kurse ky më përcolli deri në shtëpinë time dhe më tha mua kështu e kështu", dhe tregoi çdo gjë që ndodhi mes tij dhe nxënësit. Dhe vazhdon më tutje:

"Dhe unë pendohem nga fjala që kam thënë dhe kthehem tek e vërteta. Kush më ka dëgjuar mua dhe është i pranishëm sot, mos të më keqkuptojë. Ndërsa kush mungon sot, të tjerët le t'ia përcjellin. Dhe Allahu ju shpërbleftë me të mira!

Filloi të bëjë dua për nxënësin dhe xhemati filluan të thonë amin!"

U pendua tek Allahu në shtëpinë e Tij para kërkuesit të diturisë dhe gjithashtu para njerëzve për atë që kishte thënë. Ibnul-Arabi ka shtuar: "Shikoni, Allahu ju mëshiroftë, këtë fe të qetë, të butë dhe të këndshme, e cila e respekton diturinë dhe pa-

suesin e saj. Një njeri me post të lartë nderon një njeri të cilin as nuk e njeh, që ka ardhur nga një vend i largët. Pasojeni atë dhe do të udhëzoheni!"

Shikoni besimin e sinqertë që gjeti vend në zemrën e këtij kërkuesi të diturisë, se si u pajis me moral islam dhe duroi derisa e këshilloi gabimtarin dhe e kumtoi ftesën që kishte me sinqeritet dhe përpikëri. Shikoni edhe hoxhën, zemra e të cilit ishte e mbushur me iman, se si e pranoi këshillën, u kthye tek e vërteta dhe u pendua tek Allahu para se t'i vinte vdekja.

Mësimet, këshillat dhe dobitë që kemi nga kjo ngjarje

1. Të pajisemi me moral e edukatë të mirë para se t'i japim këshilla dikujt. Obligohemi të gjithë që të mësojmë etikën e këshillës dhe kjo bëhet si vijon:

- a. të përmendim të mirat e atij që duhet këshilluar, në mënyrë që t'ia përfitojmë zemrën;
- b. këshilla të jetë mes teje dhe atij, sa më e fshehur.

Shiko kërkuesin e diturisë të pajisur me moral islam. Ai duroi ndaj hoxhës, nuk ia ndërpreu ligjëratën në xhami dhe nuk foli në praninë e njerëzve, madje as në shtëpinë e tij. Edukata e tij e bëri që të vetmohet vetëm me hoxhën, duke mos qenë asnjëri që i dëgjon, e këshilloi duke i folur për të mirat e tij para se t'ia përmendte gabimin e tij, duke i thënë se bëre këtë dhe këtë. Këtu e pate mirë, edhe këtu gjithashtu, por këtu gabove.

2. Kur dikush e këshillon, muslimani duhet ta pranojë këshillën. Për ç'arsye? Sepse ne të gjithë jemi gabimtarë tek Allahu, duke u bazuar në fjalën e Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem: "Të gjithë bijtë e Ademit janë gabimtarë, ndërsa gabimtarët më të mirë janë ata që pendohen." (Sahihul-xhami, 4515)

Për më tepër, duhet të lutemi për të duke i thënë: "Allahu të shpërbleftë me të mira", në shenjë falënderimi. Muhamedi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem thotë: "Kujt i bëhet një e mirë dhe ai i thotë bërësit: 'Allahu të shpërbleftë me të mira', vetëm se i ka mjaftuar për të falënderimi." (El-Mishkaf,

3024)

Një gjë të tillë bëri edhe hoxha i nderuar në rrefimin e mësipërm kur kërkuesi i diturisë e këshilloi atë. Ai i tha: "Allahu e shpërbleftë me të mira këdo që më mëson diçka të mirë."

3. Dhihari është i urryer. Dhihari është t'i thuhet gruas se ti je si nëna ime apo si motra ime, apo t'i thuash gruas se ti për mua je haram (je nga fafëfisi i afërt, që nuk më lejohet martesë) dhe kjo është e urryer, bile edhe haram. Kush i thotë gruas së vet një gjë të tillë, i ndalohet marrëdhënia apo të kënaqurit me të derisa të paguajë kompensimin, që në këtë rast është lirimi i një robi. E nëse nuk gjen, atëherë agjërimi i 2 muajve rresht. Nëse nuk mundet, atëherë kompensimi është të ushqejë 60 të varfër.

E lusim Allahun e Lartësuar që të na e mësojë fenë e Tij!

Kjo hytbe u mbajt nga një imam i një xhamije me zë në Jordani, Ebu Islam Salih bin Taiha AbdulVahid

Përshtati: Unejs Murati

SENEDE, POZITA DHE RËNDËSIA E TIJ NË ISLAM

Sunneti konsiderohet burimi i dytë i legjislacionit islam, madje për të thuhet se është partner i Kur'anit Fisnik.

Hadithet e transmetuara nga i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, si: fjalët, veprat dhe pëlqimet e tij, konsiderohen Sunnet.

Këto hadithe përbëhen nga dy pjesë: nga senedi (zinxhiri) dhe metni (teksti).

Senedi konsiderohet bazamenti kryesor mbi të cilin ndërtohet metni dhe për këtë arsye dijetarët muslimanë në të kaluarën kanë ushtruar kujdes të veçantë ndaj senedit duke i mësuar përmendësh zinxhirët e transmetuesve, duke i kontrolluar ato dhe duke i transmetuar në mënyrë shumë precize, derisa shumë prej dijetarëve e konsideruan këtë nga veçoritë e umetit të Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

Në këtë punim do të mundohemi të flasim për përkufizimin e senedit, rëndësinë e tij, kohën kur filloi të përdoret dhe periudhat në të cilat kaloi.

Përkufizimi i senedit

Në kuptimin gjuhësor do të thotë bazë në të cilën mbështetet diçka.

Muhamed ibën Ebi Bekër ibën Abdil Kadir Err-Rrazij thotë: "Sened në hadith do të thotë referimi i hadithit te thënësi i tij."

Në terminologji do të thotë informim për rrugën e metnit (tekstit të hadithit), d.m.th. të tregohet se nga ka ardhur një tekst (citat pejgamberik), kush e ka transmetuar atë.^[1]

Rëndësia e Senedit

Senedi në Islam gëzon një pozitë dhe rëndësi shumë të madhe sepse në të mbështetet marrja e kësaj feje prej umetit nga shokët e të Dërguarit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem. Ata e morën nga i Dërguari i Allahut, i Dërguari i Allahut e mori nga Allahu me ndërmjetësim ose pa të, siç është e njohur në llojet e shpalljes.

Siç vërtetohet edhe nga Ibën Abbasi, i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: "Do të dëgjoni dhe do të dëgjohet nga ju dhe do të dëgjohet nga ata të cilët dëgjojnë nga ju."^[2]

Për të kuptuar pozitën dhe rëndësinë e senedit në Islam, do të përmendim disa thënie të dijetarëve, Allahu i mëshiroftë!

1- Imam Muslimi transmeton

me zinxhir të tij nga Abdullah ibën Mubareku se ka thënë: "Senedi është prej fesë dhe sikur të mos ishte senedi, do të thoshte kush të dëshironte çfarë të donte."^[3]

2- Imam Muslimi, gjithashtu me zinxhir të tij, transmeton nga Muhamed ibën Sirini se ka thënë: "Me të vërtetë kjo ditiu është fe, prandaj shikoni se nga kush e merrni fenë tuaj."^[4]

Ky parim është kështu ngase zinxhiri ishte mjet me të cilin dalloheshin hadithet autentike nga ato të pasaktat, dallim në të cilin varen rregullat e fesë.

3- Ibën Hibbani transmeton nga Sufjan Eth-Thevri se ka thënë: "Senedi është arma e muslimanit. Nëse nuk ka armë, me çfarë do të luftojë?"^[5]

4- Ibën Hibbani po ashtu transmeton me zinxhir të tij deri te Shu'be, se ka thënë: "Çdo hadith para të cilit nuk gjendet "më ka rrëfyer, më ka lajmëruar", d.m.th. nuk ka para tij zinxhir transmetimi, ai i përngjan njeriut në shkretëtirë, i cili ka një deve, por nuk e ka të lidhur me litar."^[6]

5- Shu'be thotë: "Pa dyshim që hadithi dihet se a është i saktë apo jo nga saktësia e senedit."^[7]

[1] Muhtar es-sihah (1\326).

[2] Hakimi e transmeton në "Mearifet ulum el hadith" fq.60, dhe Hatib el Bagdadij në "Sherefu as'habil", hadithi fq. 37-38, nga dy rrugë, njëra prej të cilave forcon tjetrën.

[3] Parathënia e Sahihut të Muslimit (1\15)

[4] Parathënia e Sahihut të Muslimit (1\14).

[5] Parathënia nga libri "Mexhruhin" e Ibën Hibbanit(1\27) dhe "Sherefu as'habil hadithi e Hatibit (faqe 24).

[6] Parathënia e "Mexhruhin" (1\27).

[7] "El Kifaje" Hatib el Bagdadi (faqe 283).

6- Imam El-Evzai thotë: "Humbja e ditorisë nuk është diçka tjetër përveç humbjes së senedit.[8]"

7- Sufjan Eth-Thevri thotë: "Një ditë Imam Zuhriu na transmetoi një hadith e unë i thashë: "Na e jep atë pa sened" (duke mos përmendur transmetuesit). Atëherë ai më tha: "A hipet në tavan pa shkallë?!"

Senedi gjithashtu është edhe veçori e këtij umeti dhe për këtë do të sjellim disa thënie të dijetarëve.

1. Hoxha i Islamit, Ibën Tejmijje, Allahu e mëshiroftë, thotë: "Shkenca e senedit, pra e transmetimit, është diçka me të cilën Allahu e ka veçuar umetin e Muhamedit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem dhe njëherazi e ka bërë mjet për të arritur te fjalët apo veprat e Pejgamberit. Ithtarët e librit (të krishterët dhe hebrejntë) nuk posedojnë zinxhir transmetuesish që të mbështesin fjalët e tyre. Të njëjtë janë edhe shpikësit e humbur të këtij umeti, ndërsa senedi është për ata që Allahu u dhuroi dhunti të mëdha. E, ata janë pasuesit e Islamit dhe të Sunnetit, të cilët përmes senedit dallojnë hadithin e saktë nga i pasakti. Ndërsa të tjerët, pasuesit e bidateve dhe jomuslimanët, i përmendin fjalët e tyre të pambështetura në sened dhe mbi to ndërtojnë bindjet e tyre duke mos e dalluar të vërtetën nga e kota dhe të përkryerën nga e mangëta. Por ky umet i mëshiruar dhe pasuesit e këtij umeti të mbro-

jtur në çështjet e tyre janë me bindje të plotë. Atyre u është bërë e qartë e vërteta nga gënjeshtria siç bëhet i qartë mëngjesi për atë që ka dy sy. Allahu i ka ruajtur që mos të bashkohen në gabim në fenë e Allahut qoftë në diçka logjike apo nga Kur'ani dhe Sunneti.[10]

2. Ebu Abdilahi El-Hakim, Allahu e mëshiroftë, thotë: "Sikur mos të ishte senedi, kërkimi i tij nga grupi i shpëtuar dhe interesimi i tyre për ta mësuar përmendësh atë, do të shuhej feneri i Islamit dhe femohuesit e pasuesit e bidateve do të kishin mundësinë të vendosnin hadithe apo zinxhirë transmetuesish, sepse thënie pejgamberike, nëse janë të zhveshura nga zinxhirët e transmetuesve, janë të gjymtuara.[11]

3. Hatib El Bagdadij transmeton me zinxhir të tij deri te Ebu Bekër Muhammed ibën Ahmedi se ka thënë: "Më është transmetuar mua se Allahu e ka veçuar këtë umet me tri gjëra që nuk ia ka dhënë ndonjë umeti më herët: senedi, prejardhja dhe gramatika.[12]"

4. Hafidh es-Sujuti thotë: "Ebu Ali El-Husejn ibën Muhamed el Xhejjanij el Gassanij ka thënë: "Allahu e ka veçuar këtë umet me tri gjëra, të cilat nuk ia ka dhënë dikujt më herët: senedi, prejardhja dhe gramatika.[13]"

5. El-Hafidh Ebu Muhammed Ibën Hazëm thotë: "Transmetimi i njeriut besnik (eth-thika) nga tjetri burrë besnik duke aritur kështu deri tek i Dërguari i Allahut pa shkëputje është

transmetim me të cilin Allahu i ka veçuar muslimanët nga ithtarët e feve të tjera. Ndërsa transmetime me shkëputje gjëjmë tek çifutët, te të cilët transmetimi është më i lartë, mirëpo prapë nuk afrohen te Musai alejhi selam siç afroheni ne te Muhamedi alejhi salatu ve selam. Kurse sa u përket të krishterëve, këto lloj transmetimesh tek ata nuk ekzistojnë fare, përveç një transmetimi, "ndalesa e shkurorëzimit", i cili është marrë nga një gënjeshtar, gënjeshtria e të cilit është konfirmuar...[14]"

Mund të themi se rëndësia e senedit shfaqet në pikat vijuese:

a) Lidhja e senedit me hadithin pejgamberik; nga këtu e fiton vlerën për shkak të vlerës së Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

b) Senedi është mjeti përmes të cilit është transmetuar feja te ne, si Kur'ani dhe Sunneti.

c) Dijetarët e hadithit përmes tij e dallojnë të transmetuarën e saktë nga Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem nga e pasakta.

d) Senedi është baza kryesore e shumë rregullave të shkencës së Hadithit.

Zanafilla e përdorimit të senedit dhe pyetja për të

Mund të themi se shfaqja e senedit ka kaluar nëpër tri periudha njëra pas tjetrës derisa është sistematizuar dhe është bërë rrugë e pasuar në transmetimin e civateve, apo thënë

[8] Po aty.

[9] "El-Xherhu vet-Teadilu" të Ibën Ebi Hatim (2\16).

[10] "Mexhmu fetava" (1\9).

[11] "Mearifetu ulumil hadithi", faqe 40.

[12] "Shrefu as'habil hadithi, faqe 40.

[13] "Tedriburr-rravij", faqe 159-160.

[14] "El-Fasël (2\219-223).

më saktë, derisa është bërë kusht themelor për pranimin e citateve dhe mospranimin e tyre. Këto periudha janë:

Periudha e parë

Periudha e verifikimit të transmetimeve dhe e marrjes me rezervë

Kjo periudhë është shfaqur në kohën e sahabëve, Allahu qoftë i kënaqur me ta, mirëpo nuk ishte metodë që pasuhej nga të gjithë sahabët, sepse ata i merinin hadithet drejtpërdrejt nga i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem. Koha e tyre ishte gjithashtu kohë e besnikërisë dhe e drejtësisë. Pra, nuk e gënjenin njëri-tjetrin, siç transmetohet nga Enesi, Allahu qoftë i kënaqur me të, i cili ka thënë: "Pasha Allahun, jo çdo gjë që ua kemi transmetuar, e kemi dëgjuar nga i Dërguari. Mirëpo i transmetonim njëri-tjetrit (atë që mësonin nga pengamberi), dhe nuk e akuzonim njëri-tjetrin.[15]"

Për këtë arsye, nuk kishin nevojë të pyesnin për senedin dhe ta verifikonin atë. Mirëpo janë regjistruar në historinë e sahabëve disa raste që tregojnë se ata ishin të parët që verifikuan transmetimet dhe u bënë në një mënyrë mostër e dijetarëve të hadithit në këtë çështje. Nga këto ngjarje do të përmendim:

a) Imam Dhehebiu, duke folur për biografinë e Ebu Bekrit, Allahu qoftë i kënaqur me të, thotë: "Ai ishte i pari që u siguroi për pranimin e transme-

timeve, siç e tregon Ibën Shihabi nga Kabisate ibën Dhubejb, se një gjyshe erdhi tek Ebu Bekri dhe kërkoi që t'i jepej trashëgimia. Ebu Bekri i tha: "Nuk gjej asgjë për ty në librin e Allahut dhe nuk di se i Dërguari i Allahut të ka caktuar ty diçka." Më pas ai pyeti të pranishmit. Aty u ngrit Mugirja dhe tha: "Kam qenë i pranishëm tek i Dërguari i Allahut, i cili i pat dhënë një të gjashtë." Ebu Bekri i tha: "A ke ndonjë dëshmitar për këtë?" Atëherë dëshmoi për këtë Muhamed ibën Mesleme dhe Ebu Bekri e zbatoi kërkesën e saj.[16]

b) Imam Buhariu transmeton në koleksionin autentik të tij nga Ebu Seid El-Hudriu, se ka thënë: "Isha në një ndejë prej ndejave të ensarëve kur arriti Ebu Musa El-Esh'ariu dhe sikur ishte tmerruar e na tha: "Kërkova leje tri herë që të hyja tek Omeri, nuk m'u dha leja dhe u ktheva. Por Omeri më kapi dhe më tha: "Ç'të shtyu që të kthehesh?" I thashë: "Kërkova leje tri herë dhe nuk m'u dha leje, atëherë u ktheva e për këtë i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem thotë: "Nëse dikush nga ju kërkon leje tri herë dhe nuk i jepet leja, le të kthehet." Omeri më tha: "Pasha Allahun, do të sjellësh argument për këtë!" A e ka dëgjuar dikush nga ju këtë hadith?" Ubej ibën Keabi tha: "Pasha Allahun, nuk do të vij me ty vetëm se më i vogli nga kjo ndejë", dhe unë isha më i vogli (d.m.th Ubej ibën Keabi). U

ngrita me Ebu Musa Esh'ariun dhe i tregova Omerit se i Dërguari i Allahut kishte thënë të njëjtën gjë.[17]"

Imam Dhehebiu në biografinë e Omerit thotë: "Ishte i pari që ua mësoi dijetarëve të hadithit verifikimin e transmetimeve.[18]"

Periudha e dytë

Vërtetimi i senedit dhe hulumtimi i tij

Pasi kaloi një kohë dhe ndodhi sprovë e madhe, vrasja e Othmanit, Allahu qoftë i kënaqur me të, në vitin 35 hixhri, kur filluan ndarjet, përçarjet dhe dallimet në mendime, kur u shfaqën bidatet, rrymat nacionaliste dhe politike, përdorimi i senedit dhe pyetja për të përfundoi edhe këtë periudhë. Për këtë tregon fjala e Muhamedit ibën Sirinit, Allahu e mëshiroftë, i cili thotë: "Ata (sahabët) nuk pyesnin për senedin derisa ndodhi sprovë.[19] E, kur ndodhi ajo, atëherë thanë: "Na emërtoni njerëzit tuaj!" Atëherë shikohet: nëse është nga Ehli Suneti, merret hadithi i tyre, ndërsa nëse është nga pasuesit e bidateve, nuk merret hadithi i tyre.[20]"

Ajo që i shtyu ta bënë këtë ishte frika se mos të pavërtetat mund të përziheshin me hadithin e të Dërguarit të Allahut, sepse me shfaqjen e këtyre mendimeve të kundërta, epsheve devijuese dhe rrymave të ndyshme nuk mund të sigurohej hadithi i të Dërguarit nga të pavërtetat që e rrezikonin atë, nga ndryshimi i citateve apo

[15] Transmeton Hakimi në "El-Mustedrek" (3/575).[9] "El-Xherhu vet-Teadilu" të Ibën Ebi Hatim (2/16).

[16] "Tedhkiretul hufadh" (1/9).

[17] "Sahihul-Buhari" (nr 6245).

[18] Tedhkiretul hufadh" (1/13). Kjo ngjarje është transmetuar nga më shumë se njëzet rrugë, të gjitha përfundojnë tek Kabisa, por ai nuk e ka takuar Ebu Bekrin, prandaj ngjarja është mursal. Mirëpo ajo është e njohur shumë dhe e ditur nga dijetarët, Allahu e di më së miri![13] "Tedbirur-ravaj", faqe 159-160.

[19] Me sprovë këtu është fjala për vrasjen e Othmanit, Allahu qoftë i kënaqur me të.

[20] Parathënia e Imam Muslimit (nr: 27).

edhe nga shtimi dhe pakësimi i tyre në përpjekje për të mbështetur mendimet personale dhe për të triumfuar ndaj kundërshtarëve.

Edhe pse dijetarët siguroheshin me senedin dhe interesoheshin për të në këtë periudhë, prapëseprapë kjo dukuri nuk ishte e pranishme te të gjithë transmetuesit dhe në të gjitha vendet. Për këtë dëshmon ekzistimi i merasileve^[21] të tabiinëve^[22]. Një njeri i tha Hasan el Basriut: "Ti po transmeton hadithe dhe po thua: "Ka thënë i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem". Sikur të na tregoj se nga kush i ke dëgjuar?" Hasan el Basriu iu përgjigj: "Pasha Allahun, ne nuk kemi gënjyer e as nuk jemi përgënjeshtuar. Kam luftuar në një luftë në Horasan e me ne ishin treqind veta nga shokët e Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem."

Periudha e tretë

Detyrimi dhe domosdoshmëria e përmendjes së senedit

Kjo periudhë është shfaqur nga fundi i shekullit të parë hixhri, atëherë kur filluan të përhapeshin gënjeshttrat ndaj të Dërguarit të Allahut. Që nga ajo kohë, dijetarët e hadithit filluan t'i përmbaheshin përmendjes së senedit në hadithet e tyre, por në të njëjtën kohë edhe i detyronin të tjerët që t'i përmbaheshin atij dhe nuk praninin nga askush ndonjë hadith pa e

përmendur edhe rrugën e transmetimit. D.m.th., zinxhirin e transmetuesve të tij jo vetëm që nuk e praninin, por ndodhte edhe ta urrenin një gjë të tillë. Transmeton Hakimi^[23] me zinxhir të tij deri tek Utbe ibën Ebi Hakimi, se ai ishte njëherë tek Is'hak ibën Ebi Ferve dhe Imam Zuhriu, ndërkohë Ibën Ebi Ferve filloi të thoshte: "I Dërguari i Allahut ka thënë, i Dërguari i Allahut ka thënë". Imam Zuhriu i tha: "Allahu të vraftë, o Ibëni Ebi Ferve! Sa i guximshëm që je kundrejt Allahut! Si nuk po e përmend zinxhirin e haditheve? Na transmeton hadithe që nuk kanë fre!"

Imam Dhehebiu në librin e tij "Sijer ealam en-nubela" ka përmendur një ngjarje nga Velid ibën Muslimi, i cili ka thënë: "Një ditë Imam Zuhriu doli nga AbdulMeliku, u mbështet te kjo shtyllë dhe na tha: "O ju njerëz, ejani t'ju tregoj diçka." Velid ibën Muslimi thotë se Imam Zuhriu i kishte dëgjuar duke thënë: "Ka thënë i Dërguari i Allahut, ka thënë i Dërguari i Allahut", e atëherë u kishte thënë: "O banorë të Shamit! Ç'është me ju që po ju shoh të transmetoni hadithe të cilat nuk kanë fre (d.m.th. nuk kanë zinxhir transmetuesish)?!" Velidi tha: "Që nga ajo ditë shokët tanë u përmbaheshin senedeve", d.m.th. zinxhirëve të transmetuesve.^[24]"

Pra, "I tillë ishte hulumtimi

ndaj senedit në kohën e tabiinëve të mëdhenj dhe vërejmë se muhadithët i përgjigjeshin kërkesës kur u kërkohej të përmendnin senedin e haditheve, ndërsa këmbëngulja ndaj senedit dhe dëshira e madhe në kërkimin e tij është shtuar në kohën pas sahabëve dhe tabiinëve të mëdhenj për shkak të shtimit të përpjekjeve që të futeshin hadithe që nuk janë nga hadithet e të Dërguarit të Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem. Në këtë kohë senedi u bë i patjetërsueshëm për muhadithin, nëse dëshironte që hadithet të cilat transmetonte të gjenin pranim te njerëzit.^[25]" Gjithashtu thotë: "Përmbajtja te senedi nga ana e Imam Zuhriut dhe njohja e tij me këtë cilësi çoi deri te një keqkuptim, se gjoja senedi u përdor për herë të parë nga Zuhriu apo në gjeneratën e tij. Sidoqoftë, këmbëngulja ndaj përmendjes së senedit në transmetimin e haditheve u bë program i përgjithshëm me të cilin ecnin muhadithët në kohën e Zuhriut, saqë edhe disa prej transmetuesve që nuk e kishin zakon ta përmendnin senedin filluan ta përmendnin atë.^[26]"

Përgatiti: Fidan Xhelili

Jordani 09.04.2009

Literatura e konsultuar:

1. "Muhtarus-sihah". Muhamed ibën Ebi Bekër ibën Abdil-Kadir Err-Rrazij. Botimi;"Lubnan Nashiruun"-Bejрут, tahkik Mahmud Hatir.
2. "Mearifetu ulumil-hadithi". Ebu

[21] "Merasil" është shumësi i Hadithit mursel; e që është kur bie ndonjë transmetues në fund të zinxhirit, d.m.th. pas tabiinit. Forma e tij është kur tabiini thotë: "Ka thënë i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem". Ky lloj hadithi konsiderohet hadith i dobët për shkak se një transmetues ka rënë nga senedi dhe nuk dihet se kush është. Ai mund të jetë sahabij, por mund të jetë edhe tabiin. Prandaj, nëse është tabiin, atëherë i nënshtrohet kontrollit të dijetarëve se a është i drejtë apo jo. Nga këtu vërejmë precizitetin e dijetarëve të hadithit dhe kujdesin e tyre për ruajtjen e haditheve nga fjalët që nuk janë hadithe të Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

[22] Tabiini konsiderohet ai që takon një sahab prej sahabëve.

[23] "Mearifet ulumil hadithi" (faqe 40).

[24] "Sijer ealam en-nubela" (5/334).

[25] "Buhuthun fi terihis-sunneti el musher-refeti" (faqe 47), të dr.Ekrem Dija' El-Umerij.

[26] Po aty (faqe 50).

Abdilah Muhamed ibën Abdilah El-Hakim. Botim "Dar El kutub El ilmije"-Bejrut.

Tahkik :Es-sejid Muadham Husejn. 3."Sahihul Muslim". Muslim ibën Haxhaxh Ebul Husejn El Kushejrj En-Nejsaburij.

Botim "Dar Ihja Et-Turath El-Arabij"-Bejrut, tahkik :Muhamed Fuad Abdul-Bakij.

4."El Mexhruhin" Ibën Hibani, tahkik: Mahmud Ibrahim Zajid. Botim "Darul Ve'aji" në Haleb.

5."El-Kifaje "Hatib El-Bagdadij. Botim "Dar El mektebetil hadithi" në Kajro.

6."El-Xherhu vet-teadilu", Abdurrahman ibën Ebi Hatim, tahkik: Abdurrahman El-Mualimij. Botim "Darul-kutub El-ilimije"-Bejrut.

7."Mexhmu fetava" Ibën Tejmije. Botim "Darul-lfta", Rijad.

8."Tedriburr-ravij" Imam Sujuti, tahkik Abdulvehab Abdul-latif. Botim "Darul-Kutub El-hadithe".

9."El Fasël" Ibën Hazëm, shpërndarë nga "Sheriket Ukadh", Xhid-de.

10."El-Mustedrek" El Hakim, tahkik: Mustafa Abdul Kadir Ata'. Botim "Dar el kutub El-Ilmije-Bejrut".

11."Tedhkiretul-hufadh "Ebu Abdilah Edh-Dhehebij, tahkik: Abdurrahman El Mualimij. Botim-"Dar ihja Et-turath el arabij-Bejrut".

12."Sahih El-Buhari" Imam Buhari. Botim "Dar ihja et-turath el arabij"Bejrut.

13."Sijer ealam En-nubela"Imam Dhehebiu. Botim "Mues-seseturrrisale"Bejrut.

14. "Buhuthun fi tarihis-sunneti el musher-refeti" dr.Ekrem Dija El Umerij.

15."Sherefu As'habil hadithi" Hatib El Bagdadi.

PËR SUNNETIN

Nuk ka dyshim se Sunneti është bazë prej bazave të jurispru-dencës islame sikurse edhe Kur'ani.[1]

Termi "sunnet" mund të studiohet nga dy aspekte: nga aspekti gjuhësor dhe ai terminologjik ose shkencor i lëndës së Hadithit.

Sipas kuptimit gjuhësor, "sunnet" do të thotë traditë apo rrugë e pasuar, qoftë ajo e mirë apo e keqe.[2]

Allahu në Kuran thotë: **"Allahu dëshiron t'ju sqarojë çështjet e t'ju drejtojë në rrugën e atyre që ishin para jush (Pejgamberët) dhe t'ju pranojë pendimin."** (Nisa: 26)

Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: "Kush ringjall një traditë të mirë në Islam dhe pas tij punohet sipas saj, atij do t'i takojë edhe nga të mirat e tyre që vijnë pas tij, pa u pakësuar aspak të mirat e tyre.

Gjithashtu kush fillon në Islam një traditë (rrugë) të keqe dhe pas tij punohet sipas saj, atij do t'i takojnë edhe nga të këqijat e atyre që vijnë pas tij pa u pakësuar nga mëkatet e tyre asgjë." [3]

Në shkencën e Hadithit, Sunneti ka kuptimin "e të gjithë asaj që është transmetuar nga Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, qofshin ato fjalë, vepra, pëlqime, veti personale apo morale." [4]

Nga fjalët e tij: "Me të vërtetë veprat shpërblehen sipas meritit..."

Nga veprat e tij: E gjithë ajo që transmetonin sahabët prej punëve të tij rreth adhurimeve, si falja e namazit, dispozitat e hax-

hit, rregullat gjatë agjërimit e kështu me radhë.

Nga pëlqimet e tij: Të gjitha fjalët apo veprat të cilat kryheshin në praninë e tij dhe ai as nuk reagonte, por as nuk nënkuptohej se e urrente një gjë të tillë.

Shembull: Kur Halid ibën Velidi kishte ngrënë në prani të Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem mishin e dabb'it (shtazë që rritet në shkretëtirat arabe, ka formën e hardhucës dhe mund të peshojë disa kilogramë), Pejgamberi po qëndronte aty dhe nuk hante prej tij. Atëherë Halidi e pyeti: "O i Dërguari i Zotit, pse nuk po ha? Mos ndoshta është i ndaluar?" Pejgamberi tha: "Jo, nuk është i ndaluar, por nuk është prej ushqimeve të mekasve." [5]

Siç e cekëm edhe më lart, se Sunneti është prej bazave të legjislacionit islam dhe për këtë u vërtetua në argumentet e përmendura në temën e kaluar, kurse këtu do të sjell vetëm disa citate që shpjegojnë rrezikun e anashkalimit të Sunnetit nga ana e muslimanit në jetën e tij. I Madhërishti Allah thotë: **"... le të kenë kujdes ata që kundërshtojnë rrugën e tij (të të Dërguarit), se ata do t'i zërrë ndonjë telash ose do t'i godasë dënimi i hidhët."** (Nur: 63)

Transmetohet nga Irbad ibën Sarije, Allahu qoftë i kënaqur me të, se ka thënë: "Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem na e ka falur namazin e sabahut e pastaj është drejtuar me fytyrë nga ne, na ka këshilluar me një këshillë prekëse, nga e cila na janë përplotur sytë dhe na janë

[1] El-Kifajeh: 39.

[2] Es-Sunnetu ve mekanetuha fil-Islam, fq. 65.

[3] Transmeton Muslimi, nr. 15.

[4] Tedvinu Es-Sunneh, fq. 15.

[5] Shiko: Es-suneh ve mekanetuha fi teshrii el-islamij, 65-66.

pikëlluar zemrat. Një njeri pyeti: "O i Dërguari i Allahut, sikur kjo këshillë të ishte lamtumirë-ësë! Na porosit me diçka!"

Ai tha: "Ju porosis për devotshmëri ndaj Allahut, nënshtrim ndaj sundueseve, edhe nëse ai është rob etiopas (habeshit). Vërtet, kush jeton prej jush pas meje do të shohë kundërshtime të shumta, prandaj përmabajuni Sunnetit tim dhe sunnetit të Hulefai Rrashedinëve, të përdhur drejtë, dhe kapuni te këto me dhëmballë (fort), ruajuni nga risitë (bidatet) në fe, sepse vërtet çdo bidat është humbje."^[6]

Hasen El-Basriu rrëfen se Imran ibën Husejni ka qenë ulur me shokët e tij (dhe po u fliste atyre për disa hadithe mbi ndërmjetësimin). Njëri prej tyre i tha: "Mos na flisni me tjetër vetëm se me Kuran!", e atëherë Imran ibën Husejni i tha: "Afr-ohu pak." Ai u afrua dhe i tha: "A e sheh, sikur të ishe lënë ti dhe shokët e tu për ta kuptuar Kuranin, a kishit për ta gjetur namazin e drekës katër rekate, të ikindisë katër, të akshamit tre, leximin me zë në dy të parat?!"

E sheh, sikur të ishe lënë ti dhe shokët e tu për ta kuptuar Kur'anin, a kishit për ta gjetur tavafin rreth Qabes shtatë herë dhe ecjen mes Safas dhe Merwas shtatë herë?" E pastaj tha: "O popull, merrni prej nesh (Sunnetin), se vallahi nëse nuk e bëni një gjë të tillë, keni për të humbur!"^[7]

Ebu Ejjub Es-Sihtijani rrëfen se një njeri i tha Mutarrif ibën Abdil-lah ibën Shihirit: "Mos na flisni me diçka tjetër përveç Kur'anit!" Mutarrifi i tha: "Pasha Allahun, ne nuk dëshirojmë

që Kur'anin ta zëvendësojmë me diçka tjetër, mirëpo dëshirojmë atë që e sqaron më mirë Kur'anin se ne."^[8]

Imam Shafiu, Allahu e mëshiroftë, ka sjellë ajetet në të cilat përmendet El-Kitabu dhe El-Hikmetu, si ajeti kur'anor:

"Është e vërtetë se Allahu u dha dhuratë të madhe besimtarëve, kur ndër ta, nga mesi i tyre dërgoi të Dërguar që atyre t'ua lexojë shpalljen e Tij, t'i pastrojë ata, t'ua mësojë kuranin (el-Kitabe) dhe sheriatin (el-hikmehtu), edhe pse më parë ata ishin krejtësisht të humbur."

(Ali Imran: 164)

Me nocionin El-Kitabu është fjala për Kur'anin, ndërsa me nocionin El-Hikmetu është fjala për Sunnetin. Kështu i kam dëgjuar disa nga dijetarët prej të cilëve unë jam i kënaqur..."^[9]

Ibën Abdul-Berri thotë^[10]:

"Sunneti (shpjegimi) i Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem në raport me Kuranin është dy llojesh:

1. Sunneti i cili shpjegon dhe komenton qëllimet e Kuranit, si faljen e pesë namazeve gjatë kohëve të tyre, formën se si të falemi, shpjegimin kur dhe si jepet zekati, shpjegimin e dispozitave të haxhit."^[11]

Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem thotë: "Merrni nga unë dispozitat e haxhit."

2. Sunneti që vërteton ndonjë dispozitë shtesë nga ajo që është në Kur'an, si ndalesa që të bashkohen në një kurorë gruaja dhe halla e saj, gruaja dhe tezja e saj, ndalimi i mishit të gomarit shtëpiak dhe i çdo shtaze mishngrënëse.

Allahu i Lartësuar na urdhëron që t'i nënshtrohemi Pejgam-

berit dhe ta pasojmë atë me urdhër të prerë pa ndonjë kushtëzim, ashtu siç na ka urdhëruar ta pasojmë librin e Tij (Kur'anin). Nga e tërë kjo na bëhet e qartë se është e pamundur të veprohet vetëm me Kur'an pa e përdorur Sunnetin, ngase shumë çështje në Kur'an janë të pa definuara e nëse ne nuk i kthehemi Sunnetit, atëherë ato do të mbeteshin pa u kuptuar.

Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka qenë ai që shpjegonte Kur'anin e këtë shpjegim sahabët ishin ata që e përcollën tek umeti i tij dhe punuan me të.

Xhabiri, Allahu qoftë i kënaqur me të, rrëfen: "Kur ishim nisur për në haxhin e lamtumirës e në mesin tonë ishte edhe i Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, atij i zbriste Kur'anin. Ai e dinte komentimin e tij dhe ashtu siç vepron ai, vepronim edhe ne."

E lusim Allahun që të na e bëjë të dashur Sunnetin e Pejgamberit të Tij, ta mësojmë dhe ta praktikojmë atë!

Vijon.

Përgatiti: Bali Sadiku

[6] Transmeton Ebu Davudi:(5/13:4607), Tirmidhiu (5/44:2676) dhe thotë se hadithi është, hasen (i mirë), sahih (i saktë, i vërtetë).

[7] Transmeton Hatibi në el-Kifajeh:48, dhe Ibën Abdul-Berr në El-Xhami (2/191).

[8] Transmeton ibn Abdu el-Berri në el-Xhami (1/191).

[9] Shiko Er-Risaleh: 76-77.

[10] Xhamiu Bejanil-Ilmi 2/190.

[11] Transmeton Muslimi (2/943: 310).

MUHAMMED NASIRUDDIN ALBANI

Nëpër faqet e shtypit herë pas here mund të gjejmë artikuj që flasin për jetën e ndonjë shkencëtari apo poeti perëndimor, por rrallëherë mësojmë për njerëzit me famë që ne i kemi dhuruar botës. Një nga personat me famë që ne i kemi dhuruar botës së shekullit të 20-të nuk ka qenë një personalitet që e gjejmë në revista, por ishte një figurë revolucionare në kuptimin se ripërtëriu traditën pejgamberike në çdo skaj të botës islame. Ai ishte një shkodran, i cili quhej Muhammed Nasiruddin Albani, i mirënjohur në globin e botës islame si Imam Albani.

Prejardhja e tij: Muhammed Nasiruddin Albani lindi në Shkodër në vitin 1914 (apo 1333 h), në atë kohë kur Shkodra ishte edhe kryeqytet i Shqipërisë.

Familja e tij: Babai i tij ishte Haxhi Nuh i Nexhati, kishte mbaruar Fakultetin e Sheriatit në Stamboll. Në atë kohë ai punonte si imam në Shkodër dhe dallohej për dijen e tij ndër të tjerët, sidomos në medhëbin hanefi (drejtim juridik fetar). Shqipëria në atë kohë ishte mbretëri dhe sundohej nga Mbreti Ahmet Zogu. Mirëpo për shkak të keqtrajtimit të shumta që u bëheshin në atë kohë muslimanëve, e posaçërisht hoxhallarëve, Haxhi Nuhit nuk i mbeti rrugëdalje tjetër vetëm se të zgjedh rrugën e emigrimit nga vendi i tij i dashur Shkodra në një vend tjetër, ku mund të praktikonte lirshëm fenë e Allahut. Këtë shpërngulje nuk e kishte bërë vetëm Haxhi Nuh i Nexhati, por edhe familje të tjera. Ata së pari u nisën për në Stamboll, mirëpo aty Haxhi Nuhit nuk i pëlqeu vendi dhe vendosi të niset për në vendet e Shamit, në kryeqytetin e Sirisë së sotme, për shkak të vlerës së saj në hadithet autentike të Pejgamberit tonë. Muhammed Nasiruddin Albani vazhdoi mësimet në shkollën e mesme dhe u dallua në mesin e të tjerëve për shkathësinë dhe zgjuarsinë në më-

sime, sidomos në gjuhën arabe, duke ngjallur xhelozinë e arabëve. Këtë e ka dëshmuar edhe vetë ai me gojën e tij kur tregon. Një ditë prej ditësh, kur ishte ora e gramatikës arabe, profesori gjithnjë Albanin e pyeste të fundit si nënçmim, sepse ishte i huaj. Njëherë i pyeti të gjithë, por asnjëri nuk iu përgjigj pyetjes së parashtruar dhe kur i erdhi radha Albanit, ai u përgjigj në mënyrën më të mirë, duke e befusuar profesorin, i cili u tha nxënësve arabë: *"Si nuk keni turp që një i huaj si Muhammed Nasiruddin Albani të jetë më i miri në mesin tuaj në klasë?!"* Gjuhën arabe e kishte obligim ta fliste në rrugë, ndërsa në shtëpi ishte i detyruar nga babai i tij të fliste gjuhën shqipe. Për të u bë e dashur shkenca e Hadithit Pejgamberik që në rininë e tij dhe kjo ndodhi kur rastisi në disa artikuj të shejh Muhammed Reshid Ridas në revistën e tij "el-Menar", të cilët kishin të bënin me kritikën ndaj disa transmetimeve të pasakta që kishte sjellë Ebu Hamid el-Gazali në librin e tij "Ihja Ulumid-Din". Ai mori ixhaze në hadith nga hoxhë Muhammed Ragib et-Tabbah, historiani i Halebit dhe muhadith. Albani filloi të shkruante vepra të ndryshme shumë herët dhe nuk u ndal deri në kohën kur vdiq, në moshën tetëdhjetegjashtëvjeçare. Me kalimin e kohës filloi të ringjallë thirrjen e të parëve tanë të mirë, thirrje në Kur'an dhe Sunet sipas kuptimit të sahabëve (shokëve të Pejgamberit). Ai ligjëronte në vende të ndryshme dhe me këtë filluan edhe problemet dhe kundërshtimet nga ana e sufive dhe e fanatikëve medhheborë. Përveç të tjerash, ai pati probleme edhe me autoritetet e atëhershme qeveritare, madje u burgos për shkak të ligjërimet. Është me rëndësi të përmendim se ai u burgos në të njëjtin burg ku ishte burgosur hoxha i Islamit, Ibën Tejmija. Citohet nga historianët islam se kur Ibën Tejmija kishte qenë në burg, kishte arritur

që me thirrjen e tij të mblidhte të burgosurit që të falnin namazet me xhemat, përfshirë edhe namazin e xhumasë. Pas vdekjes së Ibën Tejmijes, kjo traditë ishte ndërprerë për shekuj të tërë, derisa e ringjalli ringjallësi tjetër i Sunetit me origjinë shqiptare, Imam Albani. Përveç thirrjes nëpër xhami, Imam Albani mbante edhe mësimet private me nxënësit e tij. Në mesin e tyre kishin edhe arsimtarë, të cilët kishin dëshirë ta njihnin rrugën e vërtetë të Muhamedit alejhi selam, donin të ndiqnin Kur'anin dhe Sunetin sipas kuptimit të sahabëve. Këto njohuri të tij të bereqetshme vinin nga leximi dhe puna e palodhur e tij prej 8 deri 12 orë në ditë në bibliotekën Edh-Dhahirije në Damask. Një ditë prej ditësh studentët u ankuan te drejtori i bibliotekës se nuk kishin vend të mjaftueshëm për të mësuar pasi Albani bllokonte një tavolinë me katër ulëse për shkak se e mbushte plot me libra. Atij pastaj iu lejua nga drejtori i bibliotekës së Damaskut që të kishte në shërbim një dhomë të posaçme, që të punonte në fushën e hadithit dhe çështje të tjera. Ai më pas punësohet si profesor në Universitetin e Damaskut dhe pas një kohe të shkurtër i vjen ftesa për mësim në Universitetin Islamik të qytetit pejgamberik të Medinës. Albani për nga natyrshmeria ishte shumë modest. Ai dhe studentët ishin si shokë. Ai kurrë nuk pushonte gjatë pushimit të mesorëve, por gjithnjë u jepte përgjigje pyetjeve të studentëve, të cilët interesoheshin për çështje të ndryshme. Ai u thoshte se ky ishte mësimi më i vërtetë, domethënë shpjegimi jashtë orarit të mësimt. Atë nuk e linin të pushonte as pas kryerjes së mësimt. Që nga dalja e universitetit e deri te Xhamia e Pejgamberit, një distancë e madhe, ecte në këmbë me ta duke iu përgjigjur pyetjeve të tyre. Duke parë dhe kuptuar njohuritë e tij, mori ftesa nga shumë universitete për të dhënë mësim tek ata,

por shumicën e tyre e refuzoi për shkak të punës së madhe me librat. Ndër të tjera, ai fitoi edhe çmimin më të lartë në punën e Hadithit dhe u shpërblye për këtë punë nga Mbretëria e Arabisë Saudite. Imam Albani në pleqëri iu dobësua shëndeti, mirëpo ai përsëri nuk e ndali punën me punimet e tij shkencore në fushën e hadithit. Djali i tij tregon se edhe i sëmurë, ai nuk është ndalur nga leximi e shkrimi. Gjithnjë kërkonte nga djali i tij duke i thënë: "Afroma këtë libër e atë libër, lexo këtu e lexo aty, shkruaj këtë e shkruaj atë." Nga kjo shohim se me të vërtetë ishte i sinqertë në punën e vet dhe dëshiroi që amanetin e tij ta çonte në vend me plot përgjegjësi, ashtu siç ka urdhëruar Allahu dhe i Dërguari i tij, Muhamedi alejhi selam. Sëmundja filloi t'ia dobësonte shëndetin dhe më datë 10-02-1999, ditë e shtunë, në spitalin "Shmisan" të Amanit, në kohën e akshamit ndërroi jetë muhadithi i këtij shekulli, Imami i Sunetit, Muhamed Nasiruddin Albani, Allahu e shpërbleftë me xhenetin Firdeus!

Varrimi i tij: Varrimi u bë të shtunën pas faljes së namazit të jacisë. Namazi iu fal me nëntë tekbire. Edhe pse nuk ishte bërë publike vdekja e tij, në namazin e xhenazes morën pjesë mbi 5000 njerëz. Dijetari i njohur Muhammed Salih el Uthejmini, kur dëgjoi për vdekjen e Imam Albanit, telefoni në shtëpinë e Imam Albanit që të mësonte orën e varrimit të tij, por përgjigjja ishte se Imam Albani u varros dje, shumë pak pas vdekjes. Shejh Uthejmini tha: "Elhamdulillah, e tërë jeta e tij ishte në ringjallje të Sunetit dhe Allahu ia mundësoi që edhe vdekja e tij të jetë në ringjallje të Sunetit (d.m.th. shpejtimi i varrimit)."

Librat dhe punimet e shkruara: Bota islame është dëshmitare e këtyre shkrimeve dhe punimeve dhe vetëm një vështrim i vogël në veprimtarinë e tij do të na bëjë të qartë se ku ka arritur dururia e pastër e Imam Albanit. Por nëse dëshiron të sigurohesh për këtë, atëherë udhëto në çdo pjesë të Tokës dhe do ta shohësh se Imam Albani është i pranishëm në çdo librari. Aty sheh librat e tij që kanë mbushur raftet e librave, saqë për

të është thënë: "Ai, Imam Albani, i ka ofruar Islamit një bibliotekë të pasur, të cilën as shtetet apo institucionet e tyre nuk e përgatisin dot!" Kushdo që shkruan në shkencën e Hadithit në këtë kohë, përfiton prej librave të tij, madje nuk bën dot pa to! Edhe nëpër universitetet arabe islame, kur flitet për hadithet pejgamberike, është e pamundur që të mos përmendet edhe vendimi i Albanit rreth atyre haditheve. Atë e nxori Allahu nga zemra e Evropës, Shqipëria, dhe e vendosi në bibliotekën Dhahirije, e cila ishte biblioteka më e mirë në vendet e Lindjes, ku qëndroi për vite me radhë duke ofruar për ne gjithë këtë mund të madh. Ky dijetar ka lënë pas mbi 200 vepra, disa në volume e disa në fleta, 70 prej të cilave janë botuar. Prej më të njohurave dhe më të rëndësishmeve janë:

- 1-"Vargu i haditheve të sakta" në shtatë volume;
- 2-"Vargu i haditheve të pasakta" në katërmbehdhjetë volume;
- 3-"Irvaul-galil" në tetë volume;
- 4-"Muhtesaru Sahihul-Buhari" në katër volume;
- 5-"Përmbledhja e fetvave dhe e ligjëratave të tij" në më shumë se tridhjetë volume dhe shumë të tjera. Një prej punëve të mëdha që ka përfunduar ky dijetar është kujdesi i tij i veçantë me "Katër përmbledhjet e mëdha të Suneneve", të cilat konsiderohen prej librave bazë më të rëndësishëm të Islamit, si Suneni i Nesaiut, i Ebu Davudit, i Tirmidhiut dhe i Ibën Maxhes, të cilat i ka klasifikuar në hadithe autentike dhe joautentike. Disa nga punimet e këtij imami janë të përkthyer edhe në gjuhën shqipe, edhe pse literatura shqipe në krahasim me veprat e tij të shumta është shumë e varfër, me shpresë që në një të ardhme të shpejtë të pasurohet edhe kjo mangësi e jona. Prej veprave të tij të përshatura në gjuhën tonë shqipe janë: "Forma e Namazit", "Mbulesa", "Namazi i teravive", "Dexhalli", "Xhenazja, ritet dhe bidatet", "Bidatet e Xhumasë", "Rregullat e fejesës dhe të martesës", "Paralajmërimi i Falësit" e të tjera. Imam Albani mbeti thirrës në Allahun e Lartësuar me mendjehollësi gjatë tërë jetës së tij. Thirrja e tij që

bazuar në metodologjinë "Pastrim dhe edukim", metodë e të gjithë Pejgamberëve. Ajo që ndërtuar në dituri dhe kultivim si një mësues bujar dhe edukator besnik. Ai u mësoi të tjerëve edhe shumë gjëra me metodologji, pozitë, sjellje, moral dhe karakter të lartë dhe me zemërbutësi.

Çfarë thanë dijetarët e tjerë për Imam Albanin

Bin Bazi, Allahu e mëshiroftë, ish-Muftiu i Arabisë Saudite: "Në këtë kohë, nuk kam parë nën këtë qiell dijetar të hadithit sikur *Alamet Muhammed Nasiruddin Albanin*."

Po ashtu ka thënë: "Nuk njoh njeri më të dijshtëm në kupolën e orbitës sesa *Shejh Nasiri*."

Është pyetur Bin Bazi për hadithin pejgamberik: "Vërtet Allahu këtij umeti në krye të çdo njëqind vjetëve i dërgon dikë që ia ripërtërin fenë." Kush është ripërtëritësi i këtij shekulli? Bin Bazi u përgjigj: "Sipas mendimit tim, hoxhë *Muhammed Nasiruddin Albani* është ripërtëritësi i këtij shekulli, Allahu e di më së miri."

2-Kurse fekih u i madh, el-Uthejmini, Allahu e mëshiroftë, ka thënë: "*Albani rahimehullah* është një prej dijetarëve të Sunetit, mbrojtës i tij, prijës në hadith. Për kohën tonë nuk dimë t'ia kalojë kush atij, mirëpo disa njerëz, Allahu na ruajttë, që në zemrat e tyre kanë zili kur shohin dikë se pranohet nga të gjithë, nga zilia flasin keq për të ashtu siç veprojnë munafikët, të cilët tallen me besimtarët që japin lëmshë vullnetarisht."

Dhe ka thënë: "Njeri me horizont të gjerë, studiues i madh, bindës i madh në debate. Shumë i kujdesshëm në praktikimin e Sunetit dhe në luftimin e bidatit, qoftë në besim apo në vepra."

3-Kurse Ministri i Çështjeve Islame dhe i Vakëfit i Arabisë Saudite, Shejh Salih Alu Shejh, ka thënë:

"Nuk ka dyshim se vdekja e dijetarit të madh, *Shejh Nasiruddin Albanit*, është një fatqësi sepse ai është një kolos prej kolosëve të umetit dhe muhadithi i tij. Allahu i Lartmadhëruar me ta e ka ruajtur këtë fe dhe me ta e ka përhapur Sunetin."

Përgatiti: Qendra për veprimtari kulturore "Imam Albani", dega Gjilan

SHPJEGIM RRETH VENDIMIT MBI VRASJEN E JOMUSLIMANËVE TË SIGURUAR (APO TË MBROJTUR NGA SHTETI MUSLIMAN)

Pyetja (10): *Disa të rinj të xhemateve^[1] i bëjnë hallall pasuritë e jobesimtarëve, si për shembull shkatërrimin e veturave të tyre. Kështu që, sipas tyre, të gjithë jobesimtarët janë muharibunë,^[2] posaçërisht ata që bëjnë trazira në vend, si turistët, saqë gjakun e tyre e bëjnë hallall.*

A është e saktë rruga në të cilën ecin ata?

Shejh Albani, Allahu e mëshiroftë, përgjigjet: Kjo nuk lejohet assesi, ngase pa dyshim që turistët hyjnë të siguar nga udhëheqësit zullumqarë (se do të jenë të mbrojtur). Në këtë rast ata konsiderohen si muahidunë,^[3] ndërsa ne nuk e mohojmë se ata turistë janë jobesimtarë që bëjnë trazira në tokë dhe që i kanë okupuar vendet tona, mirëpo muahidi nuk vritet. Kështu që jobesimtarët për dijetarët e fikhut janë tri kategori: dhimmijunë,^[4] muahidunë dhe muharibunë.

Sa i përket dhimijun-ve, ata tani nuk ekzistojnë sepse tani janë shtetas mes të cilëve dhe muslimanëve nuk bëhet më dallim! Fjala shtetas është një prej shu-

më fjalëve të shpikura për të humbur rregullat e shariatit duke u mbështetur në traditat e poetëve që kanë thënë: “Feja për Allahun, kurse shteti për të gjithë” si dhe fjala “Ajo çka është për Çezarin, e Çezarit, kurse ajo që është për Allahun, e Allahut.”^[5] Allahu ekber! Vërtet këto janë tradita të të krishterëve, të cilat i zbatojnë mbi muslimanët! Kurse sa u përket muahidun-ëve, këta ekzistojnë si rezultat i marrëveshjeve të bëra mes udhëheqësve zullumqarë dhe mes atyre...

Për këtë arsye, nuk lejohet sulmi i tyre me pretekst se gjaku dhe pasuria e tyre është hallall, pasi Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: “Kush e vret një ‘muahid’, ai nuk do ta shijojë erën e xhenetit, era e të cilit ndihet dyzet vjet ecje para tij.” (Transmeton Buhariu 6914)

Kështu që ata hyjnë në vendet tona të siguar nga udhëheqësit. Prandaj ky botëkuptim i formuar tek disa për turistët, buron nga dy gjëra:

1-injoranca për mbi rregullat e fesë,

2-lidhja e zemrave të muslimanëve me materializmin.

Tani për tani, ambicia kryesore e tyre është bërë mbledhja e pasurisë. Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: “Kur të bëni shitblerje me ‘ineh,’^[6] kur të kapeni pas bishtave të lopëve,^[7] kur të jepeni pas bujqësisë, kur ta lini xhihadin, atëherë Allahu ju bën të poshtëruar, nuk ua largon atë (nënçmimin, poshtërimin) derisa t’i ktheheni fesë suaj.” (Es-Sahiha 11)

Ky lloj transaksioni me kamatë është i përhapur te muslimanët në bazë të disa fetvave të disa “dijetarëve” të disa vendeve islame.

Bile muslimanët e kanë përvetësuar kamatën dhe në vendet e tyre janë shumë bankat e kamatës!

Tërë kjo e ka burimin në atë se muslimanët e duan dunjanë dhe e urrejnë vdekjen dhe janë në atë gjendje që i ka përshkruar Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem: “Do t’ua mësyjnë juve popujt (me komplete dhe intriga), ashtu siç ia mësyjnë ngrënësit enës së tyre.” Dikush tha: “A

[1] Hizbije, të cilët nuk kanë burime shkencore, as argumente legjitime e as fakte nga tekstet (e Kuranit dhe të Sunetit). (A.H.)

[2] Jobesimtarët që luftojnë muslimanët.

[3] Pra, muahidunët janë ata që hyjnë në vendet islame të garantuar me siguri nga udhëheqësia e vendit islam përderisa qëndrojnë aty (sh.p).

[4] Ata që kanë jetuar në vendet islame në kohët e kalifateve dhe kanë paguar tatim.

[5] Pra, kjo është njëra prej arsytimitve dhe motiveve të sekularistëve, të cilët mundohen që fenë ta ndajnë nga shteti dhe nga jeta shoqërore e njerëzve.

[6] Lloj kamate me mashttrim për t’i ikur ndalesës së shariatit (nga Im.Albani, shih “Qëndrime selefite...” fq. 193).

[7] Aludon për marrjen e tepërt me çështjet e kësaj e bote dhe nënshtrimi asaj (po aty).

pakicë do të jemi në atë ditë?!" Ai tha: "Përkundrazi, ju atëherë do të jeni shumë, mirëpo do të jeni shkumë si shkuma e detit dhe Allahu do të nxjerrë nga gjoksi i armikut tuaj frikën që e kanë ndaj jush e në zemrat tuaja do të fusë Vehnin." Dikush tha: "O i Dërguar i Allahut! Ç'është vehni?" Ai tha: "Dëshira për dunja dhe urrejtja e vdekjes." (Es-Sahiha 958)

Devijimi i këtyre të rinjve ka vazhduar edhe më tej, saqë ata kanë bërë hallall edhe pasurinë e shtetit që sundon!

Mirëpo duhet ditur se udhëheqësi është prej tyre, pa marrë parasysh se çfarë thuhet kundër tij dhe ai për ta është si ajo që është cekur në shembullin sirian (krimbi i uthullës është prej saj dhe në të).

Prandaj, ç'është kjo punë e atyre që vjedhin energjinë elektrike, ujin e pijshëm dhe të tjerat^[8] me pretekst se të gjitha këto janë hallall?! A nuk e dinë ata se shteti nuk ka pasuri të vetën dhe se ajo realisht është pasuri e njerëzve? Dhe kur ti vjedh nga shteti, ti në të vërtetë je duke vjedhur nga të gjithë njerëzit e jo vetëm nga kryetari i udhëheqësisë.

Pra, je duke vjedhur nga populli që sundohet nga ky udhëheqës musliman, qoftë edhe vetëm gjeografikisht!

Po e zëmë se ky udhëheqës është kafir me kufër të madh; prapëseprapë vendimi i mëherëshëm nuk ndryshon nëse turistët kanë hyrë me premtim dhe siguri se do të mbrohen, ngase me

ndryshimin e tij pasojnë dëme të mëdha.

Me këtë mjafton, inshallah!

Fjalë e shkurtër mbi xhematin e tekfirit dhe hixhretit

Pyetja (11): *Kërkoj të dhëna të hollësishme rreth xhematit të tekfirit dhe hixhretit sa i përket zhvillimit të tyre, metodologjisë dhe besimit.*^[9] *Dhe çfarë prisni nga ata gjatë trazirave dhe pas tyre? Cili është përfundimi i të vrarëve të tyre nëse vriten në besimin e tyre?*

Shejh Albani, Allahu e mëshiroftë, përgjigjet: Pa dyshim që ata më shumë u ngajnë havarixhëve të moçëm. Ata ishin prej njerëzve më të devotshëm dhe të përmirësuar, mirëpo devijuan për shkak se besimin e tyre nuk e morën nga Kur'ani dhe Sunneti sipas metodës së selefit të mirë. Dhe këta të sotmit kanë ndjekur metodën e atyre (havarixhëve) dhe i kanë komentuar ajetet sipërfaqësisht, kurse dijetarët e tefsirit, sahabët dhe tabiinët për ta nuk kanë vlerë fare, saqë ata, sa i përket fjalës së Allahut: "...dhe nëse ndonjë prej jush i zë ata për miq, atëherë pa dyshim se ai është një prej tyre", thanë se ky person është jobesimtar sikurse ata (jobesimtarët)!

Mirëpo, ne këtë e kemi refuzuar dhe kundërshtuar me rastin e Hatib Ibën Ebu Belte'as, Allahu qoftë i kënaqur me të, i cili kishte shoqëruar jobesimtarët, bile kjo vepër e tij ka qenë më shumë se shoqërim (miqësim), sepse konsiderohet tradhti ndaj Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem

dhe mashtrim i tij.

Mendimi i tyre për këtë miqësim është se ai sahabij është kafir(!), kurse Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem, kur Umeri, Allahu qoftë i kënaqur me të, i kishte thënë: "Më lër, o i Dërguar i Allahut, t'ia heq kokën këtij munafiku", i ishte përgjigjur: "Vërtet ai ka marrë pjesë në luftën e Bedrit. E ku e di ti, Allahu pa dyshim se e ka ditur çfarë veprojnë luftëtarët e Bedrit dhe ka thënë: "Veproni çfarë të doni, sepse veçse ua kam falur juve!"^[10]

Prandaj duhet mësuar se kufri është dy llojesh: kufri vepror dhe kufri nga bindja (me i'tikad).^[11] Dhe nifaku është dy llojesh: vepror dhe me bindje.

Dhe zullumi është dy llojesh: zullumi me vepra dhe me i'tikad. Edhe fisku po ashtu: fisku me bindje dhe fisku vepror.

Të gjitha këto çështje janë shumë të qarta në Kur'an dhe Sunnet, mirëpo xhemati i tekfirit i mbart ato jashtë kuptimit të drejtë dhe i komenton sipërfaqësisht. Pastaj ata nuk e marrin vesh se ajetet e Allahut dhe hadithet e Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem i kanë komentuar asisoj që ta kundërshtojnë njëra-tjetrën.

Ju këto të vërteta duhet t'i kuptoni para se të befasoheni prej tyre. Ngase sipas tyre (tekfirëve), muslimanët në Lindje dhe Perëndim janë jobesimtarë!

Prej çudive të tyre është se ata më konsiderojnë mua hoxhë (shejh)^[12] të tyre për shkak të librave të mi, të cilat i kanë lexuar

[8] Disa prej tyre të ne lejojnë edhe vjedhjen e druve nëpër male (!), All-ilahul-mustean! (sh.p).

[9] Metodologjia në të vërtetë është ruajtës dhe mur mbrojtës i besimit, kështu që defekti në të (në metodologji) kthehet mbrapsht te besimi, që ta prishë atë, qoftë edhe pas një kohe. (A.H).

[10] Transmeton Buhariu (4890) dhe Muslimi (2494) nga Aliu, Allahu qoftë i kënaqur me të.

[11] Do të thotë kufri i vogël dhe i madh.

[12] Siç ka vepruar zemërverbi i ashtuqajtur Ebu Basir, i cili në disa shkrime të zeza të tij thotë: "Hadithin e ka saktësuar hoxha i ynë Albani, apo: "...e ka vlerësuar si jo të saktë hoxha i ynë Albani..."! Kurse pastaj për (hoxhën e vet!) thotë: "Ai është xhemij, që ka devijuar në çështjen e besimit."

nga larg (formalisht e pa kuptim), megjithatë unë për ta jam një jobesimtar(!), ngase unë nuk them në mënyrë të përgjithshme për udhëheqësit se ata janë jobesimtarë e as për nënpunësit të cilët gjenden nën ta!

Por, unë them ashtu siç ka thënë Ibën Abbasi, komentuesi i Kur'anit: "Kufër pa kufër". Ai këtë e ka thënë gjatë komentimit të fjalës së Allahut të Madhëruar: "Dhe kushdo që nuk gjykon me atë që ka shpallur Allahu, të këtillët janë kafirë."

Si rrjedhojë e kësaj, themi: Ajeti ka ardhur me tri fjalë të ndryshme: "...të këtillët janë kafirë", "...të këtillët janë dhalimunë (keq-bërës)", "...të këtillët janë faskunë (të pabindur e të panënshtuar).

Prandaj, siç ka thënë ai "kufër pa kufër", edhe unë gjithashtu them: "zullum pa zullum", "fisk pa fisk".

Për shembull, Allahu azze ve xhel e ka përshkruar Iblisin duke thënë: "Ai ishte një prej xhinëve dhe nuk iu bind urdhrat të Zotit të tij". Çfarë fisku është ky?

Ky lloj fisku është kufër, pas të cilit nuk ka më kufër.

Dhe e ka quajtur të etiketuarit me llagape fisk. Allahu thotë:

"Dhe mos e etiketoni njëri tjetrin me llagape, sa keq është të fyesh vëllanë pasi të ketë besuar...".

Por ky është fisk pa fisk, jo nxjerrës nga Islami. Allahu i Lartësuar po ashtu ka thënë:

"Dhe kur Lukmani i tha birit të tij duke e këshilluar: "O djali im, mos i bëj shok Allahut në ad-

hurim, ngase vërtet shirku është zullum i madh."

Dhe ka thënë në hadithin kudsij: "O robërit e Mi! Vërtet Unë ia kam ndaluar Vetvetes zullumin dhe e kam bërë të ndaluar në mes jush, prandaj mos bëni zullum."^[13]

Gjithë këto hollësira ata (xhemati i tekfirit) nuk i dinë, ngase ata ia kanë kthyer shpinën kësaj dijeje të trashëguar nga sahabët dhe tabiinët. Pra, e tërë kjo nuk ka vlerë për ata, nëse kjo dije ua kundërshton tekat e tyre.

Kurse neve nuk na intereson çështja se xhemati i tekfirit janë shumë në numër, ngase edhe havarixhët e mëhershëm kanë qenë shumë, si këta, apo ndosh-ta edhe më shumë.

Kur Dhul-Huvejsireh et-Temimi, i cili jetonte me Pejgamberin sal-IAllahu alejhi ve sel-lem dhe falej pas tij, pasi u nda plaçka e luftës tha: "O i Dërguar i Allahut! Ndaj drejt!", për disa prej tyre Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem^[14] ka thënë^[15]: "Mjerë ti për vete! E kush mban drejtësi nëse unë jo?! Do të humb dhe falimentoj nëse nuk mbaj drejtësi!" Umeri, Allahu qoftë i kënaqur me të (në atë moment) tha: "O i Dërguar i Allahut! Më lejo t'ia thyej qafën!" Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem tha: "Lëre, ngase vërtet ky ka edhe shokë tjerë. Namazi i ndonjërit prej jush është i dobët në krahasim me namazin e tyre dhe agjërimi juaj me të tyren. Lexojnë Kur'an saqë nuk ua kalon fy-tin e tyre,^[16] dalin nga feja ashtu

siç del shigjeta nga gjahu."^[17]

Për këtë shkak, para të gjithave, duhet drejtuar akidja, pastaj mbi këtë akide duhen ndërtuar vep-rat e mira, derisa vepra të jetë e pranuar. E ata kanë bërë më shumë adhurime se sahabët e mirë.

Për këtë arsye, ne i këshillojmë të gjithë vëllezërit tanë muslimanë që të mos nxitojnë në zbatimin e kuptimeve të tyre të veçanta në komentimin e ajeteve e as në kuptimet e hoxhallarëve të tyre apo të orientuesve të tyre. Ata duhet të kërkojnë qëndrimet e selefu salih në këto ajete dhe në këto ndodhi derisa të sigurohen (mbrohen) prej devijimit nga Kur'ani dhe Sunnetit me emër të Kur'anit dhe Sunnetit!

Ky, pra, është realiteti i xhematit të tekfirit dhe hixhretit.

Ndërsa sa i përket përfundimit të tyre, Allahu e di më së miri për ta se cili është përfundimi, por ndodh që edhe të shpifin gjëra për ta.^[18]

Por unë po flas nga ajo që kam parë prej disa xhemateve në Jordani, Allahu i udhëzoftë. Kanë ardhur tek unë, kam polemizuar me ta në shumë çështje dhe vetë metoda e tyre e të polemizuarit të tregon se të kuptuarit e teksteve nga ana e tyre është i parregullt.

Unë kur qeshë takuar me ta, pata polemizuar në tre mexhlise. Mexhlisi i parë ka vazhduar nga ikindia e deri në aksham. Kur erdhi koha e akshamit, ata u tërhoqën dhe nuk u falën me mua,

[13] Transmeton Muslimi (2577) nga Ebu Dherri, Allahu qoftë i kënaqur me të.

[14] E ai është thënësi më besnik.

[15] Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem.

[16] Në lidhje me këtë lexim të tyre të Kur'anit, shiko komentet e dijetarëve në librin "Qëndrime selefite", fq. 120, fusnota e tretë, (sh.p).

[17] Transmeton Buhari (3610) dhe Muslimi (1064) nga Ebu Seid el-Hudri, Allahu qoftë i kënaqur me të.

[18] Kjo është drejtësia e Ehlu-Sunetit ndaj kundërshtarëve të tyre, edhe pse kundërshtarët e tyre nuk janë të tillë me ta, bile edhe shpifin për ta, u bëjnë zullum dhe i shtypin.

sepse më konsideroni jobesimtar! Kurse mexhlisi i dytë vazhdoi pas akshamit e deri në orën 23 në mbrëmje, mirëpo filluan përgëzimet e mira kur më nxorën para dhe u falën pas meje.

Kurse mexhlisi i tretë dhe i fundit vazhdoi prej pas akshamit e deri në agim, atëherë përfundimi ishte i mirë, ngase ata u penduan tek Allahu dhe u kthyen.

Ata tani janë me ne prej disa vitesh. Unë për ta^[19] di gjëra të habitshme dhe të çuditshme shumë, që njëkohësisht janë kontroverse. Tek ata gjen përmirësim, nxitje në vepra të mira dhe adhurim, falin namaz natë, etj., mirëpo besimi i tyre është i prishur, nuk ka asgjë prej saj dhe ata^[20] atëherë e kuptuan se çfarë ishin dhe e kuptuan se udhëzimi i tyre në besim të shëndoshë ishte me ndihmën^[21] e metodologjisë së shëndoshë të selefit.

Zmbrapsje nga nxitimi në tekfir

Pyetja (5):^[22] *Një grup vëllezërisht mësojnë diçka nga dija, pastaj fillojnë emërtimin e njerëzve si kafirë,^[23] kurse i Dërguari sal-Allahu alejhi ve sel-lem ka thënë: “Nëse njeriu i thotë vëllait të tij: “O kafir, atëherë ajo fjalë i takon njërit prej atyre të dyve.” Prandaj, a keni ndonjë fjalë që i edukon ata në lidhje me kufirin? Dhe se kur bën kufër njeriu?*

Shejh Albani, Allahu e mëshiroftë, përgjigjet: Së pari, dijetarit që e ka kuptuar Kur’anin dhe Sunnetin nuk

i lejohet që të etiketojë me kufër një person të caktuar apo xhemat të caktuar, por vetëm pasi t’ua ketë kumtuar atyre argumentin.

Kjo kërkon nga dijetari që të kuptojë saktësisht mendimin e atij që dëshiron të etiketojë me kufër, pastaj ta gjykojë atë me argumentet nga Kur’ani dhe Sunneti. Nëse argumentet dëshmojnë se ai e meriton të etiketohet me kufër, prapë seprapë nuk lejohet që ai të gjykohej menjëherë, por vetëm pasi t’i jetë kumtuar argumenti.

Nuk ka dyshim se kjo çështje nuk është prej karakteristikave të kërkuesve të dijes dhe për këtë arsye u mjafton ta kujtojnë fjalën e Allahut: “O ju që besuat! Kujdesuni për veten tuaj. Në qoftë se ndiqni udhëzimin e drejtë, atëherë asnjë e keqe nuk do t’ju godet nga ata që kanë devijuar.”^[24] Prandaj, kërkuesi i dijes duhet të jetë i kujdesshëm për veten e tij e të shpëtojë që mos të bjerë në atë që ka rënë personi, të cilin ky dëshiron ta etiketojë me kufër. Prandaj, në fjalën e Pejgamberit sal-Allahu alejhi ve sel-lem: “Nëse njeriu i thotë vëllait të tij: “O kafir, atëherë ajo fjalë i përket njërit prej atyre të dyve”, ka kërcënim të madh për muslimanin i cili shpejton në shqiptimin e kësaj fjale mbi atë që dëshmon se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Tij... Nëse kërkuesi i dijes ka ndonjë qëndrim, atëherë le t’ia paraqesë atij që dëshiron ta etiketojë me kufër dhe le të polemizojë

për të, e ndoshta ky është në gabim në vend të atij personi!

Si përfundim, çështja e tekfirit është shumë e rrezikshme dhe për këtë arsye edhe dijetarët kanë thënë: “Nëse për një person gjenden nëntëdhjetë e nëntë fjalë për konsiderimin e tij si jobesimtar dhe vetëm një fjalë se ai nuk është jobesimtar, atëherë nga maturia është që të merret kjo fjalë e vetme përkundër atyre fjalëve,^[25] ngase në këtë çështje ka rrezik të madh. Por edhe sikur ky person me të vërtetë të kishte bërë kufër, prapëseprapë çfarë dëmi do t’i kishim bërë vetes sikur sërish mos^[26] t’i kishim thënë atij kafir? Mendoj se ky shpejtim i tyre buron nga mashtrimi dhe pëlqimi i vetvete, dhe se këta janë trazuar nga kjo dije e cekët të cilën e kanë përfiturar “disa”; prandaj ata edhe i konsiderojnë jobesimtarë robërit e Allahut “Dhe mendojnë se ata me të vërtetë bëjnë punë të mirë” me atë vepër të tyre. Kështu që kërkuesi i vërtetë i dijes duhet të kujtojë ajetin e mëhershëm: “O ju që besuat! Kujdesuni për veten tuaj. Në qoftë se ndiqni udhëzimin e drejtë, atëherë asnjë e keqe nuk do t’ju godasë nga ata që kanë devijuar.”

E shkëputur nga libri: “Pyetjet nga Shami që u përgjigjet Imam Albani”, të përmbledhur nga shejh Ali Halebji.

Përshtati: Zejd Haziri

[19] Për xhematin e tekfirit është fjala.

[20] Të penduarit pas tre mexhliëve.

[21] Është për qëllim se pasi janë kapur dhe kanë punuar me metodologjinë e selefit.

[22] Fetvaja numër 6985.

[23] Transmeton Ibën Hibbani (81), Buhariu në “Tarihu el-Kebir” (4/301) dhe të tjerët nga Ebu Hudhejfe, Allahu qoftë i kënaqur me të, se Pejgamberi sal-Allahu alejhi ve sel-lem ka thënë: “Ajo çfarë unë kam frikë për ju është kur një njeri lexon Kur’an, derisa të shihet ndikimi i tij në fytyrën e tij, por është prishje e Islamit (të tij); e ndryshon atë sa të dojë Allahu. Pastaj ai zhvishet nga ai, e hedh atë pas shpine, saqë fqinjtë të tij ia mësyn me shpatë dhe e akuzon për shirk.” Ai tha: “Unë thashë: “O Pejgamber i Allahut! Cili prej tyre është më me prioritet që të akuzohet për shirk: i akuzuari apo akuzuesi.” Ai tha: “Gjithsesi akuzuesi.” Thashë (A.H): Hadithin e ka nxjerrë shejhu ynë (rahimehullah) në “es-Silsiletu-Sahihah” (3201).

[24] El-Maideh: 105.

[25] Këtë e ka cekur Ibën Haxheri në “Fet’hul-Bari” (12/300).

[26] El-Al-lameh Muhammed ibën Ibrahim el-Vezir el-Jemani në “Itharul-Hakki alel-Halki” fq. 447 ka thënë: “Që të ndalesh nga tekfiri në rast kundërshtimi dhe dyshimi është më prioritarë dhe më e matur, ngase edhe nëse ndalja është gabim, prapëseprapë ky është anashkalim i një të drejte të el-Gani-ut, el-Hamid-it, të Atij që fal shumë, të më të Mëshirshmit dhe më të Urtit, i lartësuar është Ai. Ndërsa gabimi në etiketimin e dikujt me kufër është prej krimeve më të mëdha ndaj robërve të Tij muslimanë e besimtarë, ngase i ka hyrë në hak atij muslimani, bile e ka bërë armik dhe i ka bërë padrejtësinë më të madhe që ekziston. E ka nxjerrë atë nga Islami, kurse ai dëshmon se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Allahut...”

Islami dhe vetëvrasjet e sotme

Me të vërtetë, nga ajo që ndodh në ditët e sotme, siç janë shpërthimet në shumë vende të muslimanëve [1] apo diku tjetër, Islami është i pastër. Përkundrazi, në Islam jeta e njeriut është shumë e çmuar, madje për të ruajtur jetën e njeriut kanë zbritur një numër i madh dispozitash. Posaçërisht jeta e muslimanit është shumë e shtrenjtë dhe nuk është e lejuar për asnjë musliman që ta vrasë vëllanë e tij vetëm se me të drejtë.[2] Mirëpo ata të cilët bëjnë, ekstremizëm në fe, nuk e njohin fenë e tyre dhe nuk i ndjekin dijetarët e vërtetë, atëherë këta[3] njerëz i shikojnë të tjerët me një sy të keq. Prandaj ndodh që ata ua lejojnë vetes gjakun e vëllezërve të tyre për shkak të “mëkateve” të tyre, pa marrë parasysh se ç’mëkate janë ato. Rezultat i kësaj është “teknifirizmi i tepruar”, i cili është ringjallur përsëri në mesin e muslimanëve. Disa mbeturina të havarixhëve, rrënja e të cilëve është që nga koha e selefit, mundohen t’i ringjallin ëndrrat e tyre të shuara prej kohësh. Allahu i ruajtë muslimanët nga shërrit dhe devijimet e tyre! Duhet ditur njëherë e përgjithmonë se këto shpërthime dhe shkatërrime nuk kanë mundësi të jenë xhihad[4], prandaj muslimanët duhet të kthjellohen dhe ta mësojnë Islamin nga burimi i pastër dhe nga të denjë e saj e jo nga të vegjëlit (të cekëtimit në dituri).[5] Fjala e Shejh Uthejminit në lidhje me sulmet vetëvrasëse Ish-anëtar i Këshillit të Dijetarëve të Mbretërisë Saudite Në shpjegimin e ‘Rijadus-Salihin’ (1/165-166), duke cekur disa pika

dobiprurëse nga hadithi i Suhejbit, Allahu qoftë i kënaqur me të, i cili thotë:

“I Dërguari i Allahut sal-IAllahu alejhi ve sel-lem ka thënë: “Ka qenë një mbret nga mesi i atyre që erdhën para jush dhe kishte një magjistar. Kur ai u moshua, i tha mbretit: “Unë jam plakur. Ma dërgo një djalosh që t’ia mësoj magjinë atij...” (Hadithi vazhdon, shiko Rijadus-Salihin, nr. 30), dijetari i mirënjohur në botën e sotme islame, Muhamed Salih El-Uthejmin, Allahu e mëshiroftë, ka thënë: “Njeriut i lejohet t’i ekspozohet rrezikut për një çështje që është me dobi të përgjithshme për besimtarët, sepse ky djalosh i tregoi mbretit mënyrën me të cilën ai do ta vriste atë dhe e cila do të çonte në vdekjen e tij. E, ajo ishte se ai duhej të merrte një shigjetë dhe ...etj.

Shejhul Islam Ibën Tejmijje, Allahu e mëshiroftë, ka thënë: “Sepse kjo ishte luftë në rrugën e Allahut, e cila bëri që një popull i tërë të besojë dhe ai në të vërtetë nuk humbi asgjë, sepse ai vdiq, por sido që të ishte dikur do të vdiste, herët ose vonë.” Për sa u përket aktiviteteve vetëvrasëse, ku disa njerëz mbartin mjete eksplozive (në trup) dhe pastaj duke iu afruar jobsimtarëve i shpërthejnë në mesin e tyre, atëherë ky është rast vetëvrasjeje dhe kërkohet ndihma e Allahut nga kjo. Pra, kushdo që bën vetëvrasje, ai do të hyjë në xhehenem duke mbetur aty përgjithmonë, siç qëndron në hadithin e Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ve sel-lem: “Dhe kushdo që vret veten me armë të hekurt, atëherë arma e hekurt do të mbetet në dorën e tij

dhe ai vazhdimisht do ta thërë veten me të në zjarr përgjithmonë”[6], nga- që ky person e ka vrrarë veten dhe nuk i ka sjellë dobi Islimit. Nëse ai e vret veten së bashku me dhjetë apo njëqind njerëz të tjerë, atëherë Islami s’do të përfitojë nga kjo, meqë njerëzit nuk do ta pranojnë Islamin, ndryshe nga rrëfimi i djaloshtit.

Përkundrazi, kjo vetëm se do ta inatosë armikun dhe ky akt do të mbillte hidhërim në zemrën e tij deri në atë masë sa që mund të bëjë kërdi mes muslimanëve.

Kështu ndodh me dhunën e çifutëve ndaj popullit të Palestinës. Kur njëri nga palestinezët e hedh veten në ajër dhe vret gjashtë ose shtatë njerëz, ata pastaj në shenjë hakmarrjeje vrasin gjashtëdhjetë apo më shumë.[7] E kështu nuk është arritur ndonjë dobi për muslimanët dhe nuk u sjell dobi atyre që shpërthejnë eksplozivët. Për këtë shkak, ata njerëz të cilët i bëjnë këto vetëvrasje kanë vrrarë veten pa asnjë të drejtë dhe ky veprim obligon hyrjen në xhehenem- kërkohet strehim tek Allahu!- dhe ky person nuk është dëshmor (shehid). *Mirëpo, nëse personi e ka bërë këtë duke u bazuar në keqinterpretim, duke menduar se kjo është e lejuar, atëherë shpresojmë se ai do të shpëtojë prej mëkatit, ndërsa të konsiderohet dëshmor (shehid) jo, ngase ai nuk e ka ndjekur rrugën e shehidllëkut. Por kushdo që bën ixhtihad (nxjerr vendime) dhe gabon, do të marrë vetëm një shpërblim.”* [8] I njëjti dijetar ka edhe fetva të tjera të veçanta në lidhje me këtë problematikë dhe ne do të cekim njëren prej tyre, që është shumë afër me

realitetin në të cilin jemi duke jetuar, edhe pse ata të cilët merren me këto vepra janë ata të cilët janë marrë edhe në kohën e shejhut!

Shejhu është pyetur kështu: “Çfarë vendimi ka sheriati mbi atë të cilin vë eksploziv në trupin e tij dhe e detonon atë në mesin e jobesimtarëve si irritim ndaj tyre? Dhe sa është e saktë që (për këtë) të mbështetet në tregimin e djaloshtit, për të cilin mbreti ka urdhëruar që të vritet?”

Përgjigjia: “Ai që vë eksploziv në trupin e tij me qëllim që ta detonojë atë në mesin e ndonjë grupi armik, ai është vrasës i vetvetes dhe do të dënohet në zjarr të xhehennemit përgjithmonë me atë që e ka vrarë veten, siç është transmetuar saktë nga Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem mbi vetëvrasësin, se ai do të dënohet në zjarr me atë që e ka vrarë veten.[9]

Është çudi in me këta të cilët kryejnë vepra të tilla, kur ata lexojnë fjalën e Allahut të Lartësuar: “Dhe mos vritni vetveten tuaj, vërtet Allahu ka qenë i mëshirshëm ndaj jush”, dhe pastaj veprojnë kështu. A thua vallë kanë pasur sukses? A ka pësuar disfatë armiku? Apo vetëm se i është shtuar më shumë armiqësia ndaj atyre që i kryejnë këto shpërthime?”

Derisa tha: “Mirëpo kush e kryen këtë me ixhtihad, duke menduar se me këtë i afrohet Allahut të Madhëruar, atëherë kërkohet nga Allahu që mos t’ia zërë për të madhe,[10] sepse ai person është keqinterpretues dhe injorant.

Kurse sa i përket të argumentuarit[11] me tregimin e djaloshtit, sipas rrjedhave të tregimit të djaloshtit, në të ka hyrje të njerëzve në Islam e nuk është kryer vepra si irritim ndaj armikut [12]. E këtë e shohim nga ajo se kur mbreti i grumbulloi njerëzit dhe mori një nga shigjetat e djaloshtit dhe tha: “Me Emrin e Allahut, Zotit

të djaloshtit!”, të gjithë njerëzit u kthjelluan duke thënë: “Zoti (i vërtetë) është Zoti i djaloshtit!”

Pra, nga kjo vepër u fut në Islam një popull i tërë dhe sikur të kishte ndodhur në këto shpërthime ajo që ka ndodhur në këtë tregim, atëherë do të kishim thënë se ka mundësi të argumentohet me të dhe se Pejgamberi sal-IAllahu alejhi ve sel-lem na e ka treguar këtë tregim që të marrim mësim prej tij. Mirëpo pas akteve të këtyre personave, të cilët po e shohin të arsyeshme që me hedhjen në erë të vetes së tyre të vrasin dhjetë apo njëqind armiq, armikut vetëm se i shtohet urrejtja më shumë dhe vazhdon edhe më tutje atë që është duke bërë.” [13] [14]

Kjo ishte pak a shumë sa u përket shpërthimeve. Në vazhdim do të sjellim një fetva të “Komitetit të Përhershëm për Hulumtime” lidhur me pasojat e tekfirizmit ekstrem, si shpërthimet e ndryshme në shoqëritë muslimane, ku janë vrarë shumë muslimanë (në mesin e të cilëve edhe fëmijë) nga vetë dora e disa “muslimanëve”[15] me besim të dobët apo ndoshta edhe prej atyre që u ka dalë besimi[16]. Si pasojë e kësaj, të gjithë muslimanët shihen nga vetë muslimanët por edhe nga jomuslimanët si përbindësja e jo si njerëz me vlerë dhe konsiderohen si terroristë pa bërë dallime mes të mirit dhe të keqit! Pse? Sepse nga këto sulme vetëvrasëse nuk është duke u dëmtuar ndokush më shumë sesa vetë muslimanët. Për këtë arsye, muslimanët sot në shumë vende të huaja, sa kuptohet se janë muslimanë, qofshin edhe vetëm me emër, shikohen me sy tjetër[17] dhe të gjithë shikojnë lëvizjet dhe gjërat që ata mbajnë me vete, nga frika se pas ndonjë momenti do të ndodhë ndonjë shpërthim.

Allahu i përmirësoftë zemrat e muslimanëve, gjuhën dhe veprat e tyre

dhe na e ruajttë krenarinë e trashëgëuar nga njerëzit e devotshëm të këtij umeti!

Amin!

Shkëputur nga libri “Qëndrime selefite në disa çështje metodologjike”

autor: Zejd Haziri

[1] Posaçërisht shpërthimet që po ndodhin nëpër xhami të ndryshme, ku vriten me dhjetëra muslimanë duke u falur! Këtë nuk e kap logjika e shëndoshë e një njeriu analfabet, e lëre më e një intelektual.

[2] Me të drejtë është kur shteti (e jo individit me kokën e vet) kryen vrasjen e ndonjë vrasësi si ndëshkim për krimin e tij. Kështu, Allahu ka zbritur dispozita në mënyrë që të ruhen jetët e njerëzve dhe që të garantohet siguri në mesin e tyre, mirëpo disa me zemra të sëmurura dhe ateiste i mohojnë ligjet e Allahut dhe i quajnë si të prapambetura! Këta të mjerë nuk e dinë se nuk ka ligj që ka ligjëruar Allahu në shariat e që të mos jetë në të mirën dhe interesin e njeriut e jo kundër tij.

[3] Havarixhët, për këtë sekt të devijuar do të ketë artikull të posaçëm në numrat e ardhshëm të revistës.

[4] Shiko librin “Me çfarë logjike dhe feje eksplodimi dhe shkatërimi janë prej xhihadit”, të djetarit Abdul-Muhsin Abbadi, të botuar nga Q.V.K “Imam Albani”, Prishtinë.

[5] Se kush janë të vegjlit, shiko komentet e djetarëve të selefit, të cilat i kam sjellë në temën “Bidati i Mu-vazanes”, në librin tim “Qëndrime Selefite në disa çështje metodologjike”.

[6] Transmetuar nga Buhariu (5778) dhe Muslimi (109) në Librin e Imanit.

[7] Apo djegin tërë fshatin dhe rrejnëno çdo gjë në shenjë hakmarrjeje. Ne jemi dëshmitarë të asaj që po shohim nëpër media.

[8] Nëse ky person është i kualifikuar të bëjë ixhtihad (sh.a).

[9] Transmeton Buhariu (6047) dhe Muslimi (176).

[10] Shejhu këtu ka thënë: “...që mos t’ia zërë për të madhe” e nuk ka thënë: “Shpresojmë që Allahu t’ia pranojë shehidllëkur”. Këtë po e cek që lexuesi të ketë kujdes se si kuptohen fjalët e djetarëve.

[11] Ata të cilët i kryejnë këto vetëvrasje mbështeten në këtë tregim me keqinterpretim dhe injorancë duke mos u ndalur aty ku ndalen djetarët.

[12] Logjikoni dallimin midis rrjedhave të tregimit të djaloshtit dhe asaj që ndodh te këta vetëvrasës!

[13] E nuk po futen në Islam, siç kanë vepruar njerëzit në tregimin e djaloshtit.

[14] E marrë e gatshme nga libri i Shejh Mesh’hur Hasenit “Es-Selefijun ve Kadijetu Filistin” faqe/56-57 dhe 60-61. Burimi i fetvasë është nga revista kuvajtiane “Furkan” numri 79, faqe 38-19.

[15] Havarixhëve të kësaj kohe.

[16] Sepse ashtu edhe e ka përkshruar Pejgamberi alejhi salatu ve selam besimin e havarixhëve, ku thotë se u del imani prej zemrës ashtu siç del shigjeta prej harkut të saj.

[17] Qoftë pa qëllim apo edhe me qëllim; siç ndodh nga disa jobesimtarë, të cilët mundohen që me çdo kusht t’i shkatërrojnë muslimanët. Ata i fusin të gjithë muslimanët në një thes së bashku me havarixhët vetëm e vetëm për t’ua bërë të tjerëve Islamit një fe të hidhur, por Islami duhet të merret nga burimet e pastra e jo nga të devijuarit, sepse ata nuk përfaqësojnë Islamin.